

שמש ידע מבוא

תמלילי שיחה נדירים עם מרן הגר"ע
זצ"ל, יומיים טרם אושפז, בהם דיבר
על מצב הדור והחשש מגזירת גיוס בני
הישיבות • שיחותיו עם מרן הראשל"צ
הגר"י יוסף ומרן ראש הישיבה חכם
שלום כהן המעלים דברי זיכרון ותיאורי
הוד על דמותו הנשגבה של האב הגדול
והידיד הקרוב • 5 שנות יתמות | 14

אריק אצולת

הרב זמיר כהן | הרב בן ציון נורדמן | דוד חכם
מרדכי רוט | הרב צוראל קריספל | יצחק שינפלד
דוד רוזנטל | הרב אריאל למברג | שרה פכטר

הנחה
מיוחדת
לקבוצות!

מהרו לחווית טיפוס בלתי נשכחת!

- קירות טיפוס
- למתחילים ומתקדמים
- מדריכים וציוד
- אבטחה במקום
- מתאים מגיל 5 ומעלה
- אין צורך בידע מוקדם
- אפשרות לטיפוס לילה בתאום מראש
- אפשרות לקבוצות ולקעמפים

iclimb

קיר iclimb ירושלים | להזמנות: 02-6482264 / 050-6907276
אצטדיון טדי, מרכז הספורט, דוד איילון 1, ירושלים

הזדמנות שיא אחרונה בהחלט!

שבוע אחרון למבצע השני בשקל!
עד ו' חשוון (15.10)

מיקרוגל מקצועי
+ גריל + אפייה

תווי קנייה בשווי
700 ש"ח

מגהץ קיטור
טפאל

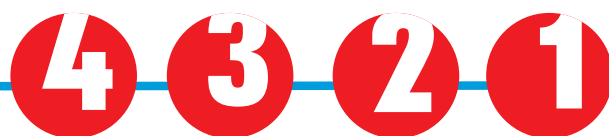
הובר - בורד
איכותי

שוואב אבק
ציקלון, סמסונג

כיריים איכותיות
מנירוסטה

מחיר מעולה שירות ואמינות אחריות כפולה התאמה אישית

4 השיאים שלנו
במבחן התוצאה

אלפי מוצרי חשמל משתתפים במבצע מתנה בשקל! לדוגמא:

מקפיא ענק
7 מגירות

החל מ-
52
החל מ: 1890 ₪
וקבלו מתנה בתוספת שקל!

מקרר
DF 450

החל מ-
50
החל מ: 1790 ₪
וקבלו מתנה בתוספת שקל!

מקרר שארפ
4 דלתות

החל מ-
111
החל מ: 3990 ₪
וקבלו מתנה בתוספת שקל!

מבחר מקררים
במחירים הכי זולים!

עשרות דגמים משתתפים במבצע השני בשקל!
בקניית מקרר מעל **5,900 ₪**
קבלו 2 מתנות בשקל!

מכונת כביסה
7 ק"ג

החל מ-
46
החל מ: 1290 ₪
וקבלו מתנה בתוספת שקל!

תנור חד תאי

החל מ-
30
החל מ: 1090 ₪
וקבלו מתנה בתוספת שקל!

תנור דו תאי

החל מ-
52
החל מ: 1890 ₪
וקבלו מתנה בתוספת שקל!

תנור
בילד אין

החל מ-
27
החל מ: 990 ₪
וקבלו מתנה בתוספת שקל!

מכונת כביסה
7 ק"ג

החל מ-
35
החל מ: 1290 ₪
וקבלו מתנה בתוספת שקל!

שיא החשמל והמיזוג
מציבים רף גבוה במבחן התוצאה

לבירור הסניף הקרוב לביתכם:
03-5045000

אלעד: רח' יונתן בן עזיאל 32 (בחינה) • אשדוד: רבי מאיר בעל הנס 26 רובע ז' • בית שמש: רח' שפת אמת 32 • ביתר עילית: רח' המגיד ממעזריטש 94
בני ברק: רח' יהודה הלוי 25 פינת רבי עקיבא • מודיעין עילית: רח' יהודה הנשיא 19 ברכפלד • ירושלים: בית התאומים, כנפי נשרים 15 גבעת שאול

מעמד האישה על פי הקבלה

האישה היא החומה העוצרת את החסד העלול לזרום מבלי לעצור, משיקולי אי נעימות או רצון לסייע. וזה סוד מאמר חז"ל בתלמוד "כל אדם שאין לו אישה - שרוי בלא חומה"

בתלמוד "כל אדם שאין לו אישה - שרוי בלא חומה". מלבד הפשט העוסק בשמירת הגבר מפיתויים חיצוניים העלולים להכשילו בעברות חמורות.

עקרון החומה המקיפה ויסוד הקבלה שבאשה נרמזו בשם 'נקבה'. מלשון נקב עגול. בעוד שה'זכר' מלשון חץ מזדקר. דבר ששורשו למעלה בגובהי מרומים שבעולמות הרוחניים האדירים וסופו למטה בצורות המיקרוסקופיות של הביצית והזרע.

אך על מידת הגבורה העוצרת, להיות במידה סבירה ללא הפרזה. שהרי לחץ מופרז עלול לגרום לקריסת מערכות, למרדנות, לסבל ולשיתוק מוחלט. לכן דווקא האישה העדינה מטבעה, היא הראויה להיות במידת הגבורה, ואילו האיש התקיף מטבעו, במידת החסד. כעין שאמרו חז"ל שלעולם "תהא שמאל דוחה וימין מקרבת". כאמור, צד שמאל הוא צד הגבורה, אולם הוא הצד החלש. ואילו צד ימין הוא צד החסד והוא הצד החזק. אילו היה שורש האיש בצד הגבורה ושורש האישה בצד החסד, היתה מידת הדין והגבורה פועלת בעוצמה שלא היה ניתן לעמוד בה.

ברור מעתה, שעל המשפיע אשר הוא בבחינת האות י', להשתמש במערכת כלים רוחניים רבים, כדי להאציל ולברוא ולייצר כראוי את השפע הפעיל בממד הרוחני וממילא בעולם הגשמי. בעוד שהחלק המקבל, המעבד ועושה ומצמיח, זקוק למספר מועט יותר של כלים. וזאת בנוסף לעובדה שהוא אשר נברא עז יותר (לצורך היותו מסוגל להשפיע), זקוק גם לצורך עצמו לעידון רב יותר באמצעות מכלול המצוות אשר יגיעוהו לשלמות הראויה. ואילו היא שנבראה עדינה יותר (משום היותה מקבלת), די לה בכלים רוחניים מעטים יותר, כדי להגיע לשלמות הראויה. משל למלך היוצא למסעות צייד מייגעים ולאחר שמביא לארמונו את הצבאים הניצודים על ידו, הם מוכשרים לאכילה ומתבשלים על ידי המלכה. הוא זקוק לסוסים ולשומרים ולכלי ציד וליערות נרחבים, בעוד רעייתו זקוקה לכלי בישול מועטים ולחדר בגודל סביר. ואגב ראוי לציין, כי סיבת ההבדלים שהוזכרו לעיל, במחקרים שנערכו אודות עולמם הפנימי של האיש והאישה, נעוצים בשורשים רוחניים אלה של שניהם.

והיות וחלק מרכזי בתיקון הבריאה תלוי בשינוי הזמנים מיום ליום, לפיכך האיש שתפקידו לשמש כחייל דרוך האחראי על הפעילות המעשית בבחינת משפיע, מחויב בכל המצוות מבלי להתחשב בקשיי ובמגבלות הזמנים. כגון: לקרוא קריאת שמע בזמנה דווקא על אף עייפותו לאחר לילה מתיש וכן כל כיוצא בזה. בעוד האישה פטורה ממצוות עשה שהזמן גורם לחיובן. ואינה חייבת אלא רק במצוות קבועות שאינן תלויות בזמן וכן בהימנעות מכל פעולה שלילית [מצוות לא תעשה], בין אם היא תלויה בזמן ובין אם לאו.

מהעולמות שמעליו, כל פעולה שעושים בו בני האדם חוזר ומשפיע על העולמות העליונים לטובה או חלילה להיפך, ושוב חוזר השפע לעולם בהתאם למעשי בני האדם.

לכן, הנקבה ששורשה בספירת מלכות, מקבלת מהזכר בבחינת האדמה המקבלת ומצמיחה, ובה בלבד נמצאת היכולת ליצור ולבנות אדם שלם.

וזה סוד האות י' שבאיש (בנוסף למילה 'אש' שהיא המקבילה של המין האנושי בארבע היסודות, אש, רוח, מים, עפר, שהם כנגד מדבר, חי, צומח, דומם), היא האות הרוחנית שבבחינת שמים, וסוד האות ה' שבאשה (בנוסף למילה 'אש' וכן"ל), שהיא בבחינת הארץ, עולם העשייה. השמים משפיעים מים לאדמה ומאפשרים לה להצמיח.

ואכן, האות ה' היא אות הפריין וכח ההולדה וההוצאה מהכח אל הפועל. וכמו שאמר ה' לאברהם: "וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים אֶל אַבְרָהָם שְׂרִי אֲשֶׁתְּךָ לֹא תִקְרָא אֶת שְׁמָהּ שְׂרִי כִּי שְׂרָה שְׁמָהּ. וּבִרְכָתִי אֶתָּה וְגַם נָתַתִּי מִמֶּנָּה לְךָ בֵּן" (ראה על כך בהרחבה בספר "הצופן" פרק האות ה').

לכן האיש מצווה יום יום לקבוע עיתים לתורה (י' הרוחנית), בעוד האישה חייבת רק בלימוד הנדרש לה במוסר והלכה, כדי לדעת כיצד לנהוג ולעשות (ה' העשייה). אבל אינה חייבת לעסוק בתורה יום יום.

בנוסף, הזכר בבחינת חסד [קו ימין], והנקבה בבחינת גבורה [קו שמאל. השתלשלות ההבדלים מהרוחני לגשמי באה לידי ביטוי במח האנושי. במחקרים חדשים התברר כי האונה השמאלית של המח מפותחת יותר אצל האישה והימנית אצל האיש]. והדבר לכאורה תמוה, שהאיש התקיף והעז מטבעו יותר מהאישה, הוא זה ששורשו בחסד, ואילו האישה הרכה והעדינה שורשה בגבורה. אולם כידוע, מידת הגבורה עוצרת את החסדים שלא ירדו בשפע רב. עצירה זו חשובה וחיובית, משום שבלעדיה הנהגת החסד היתה מקלקלת את העולם. משל למה הדבר דומה, לאב אשר עם כניסתו לביתו, מקבל בנו את פניו ומבקש: "אבא, תרשה לי ללכת לביתו של חבר פלוני?" או "תרשה לי ליטול ממתק מהארון?" והאב, ששורשו בחסד, נוטה להשיב מיד: "כן!" אבל אז האם מזדעקת: "מה כן? אתה יודע באיזה חבר מדובר? הרי הוא מלמד אותו דברים שליליים!" או "אבל הוא קודם לכן כבר אכל כמה ממתקים כאלה, והריבוי יזיק לו!" האם היא מידת הגבורה שעוצרת את החסד, לטובת הילד.

כמו כן, מצוי בעולם הגברים שהבעל שוהה בחברת חבריו או מסייע להם בענייניהם ו"שוכח" את ביתו וילדיו. והנה הטלפון מצלצל וקולה של אשתו נשמע: "היכן אתה? כבר מאוחר! חזור הביתה". היא החומה העוצרת את החסד העלול לזרום מבלי לעצור, משיקולי אי נעימות או רצון לסייע. וזה סוד מאמר חז"ל

על פי תורת הקבלה, האישה היא בסוד הספירה העשירית - ספירת מלכות, שהיא בבחינת השכינה הקדושה, שהיא סוד אות ה' האחרונה שבשם הוי"ה, שהיא כנגד עולם העשייה בארבע עולמות אבי"ע.

כל אלה מקבלים את אורם ואת השפע הבא אליהם ממי שמעליהם. כך ספירת מלכות שהיא הספירה המקבלת את אורה מהספירות העליונות וכך גם עולם העשייה [שכנגד האות ה' האחרונה], המקבל את השפע מהעולמות שמעליו [שהם כנגד שאר האותיות שבשם הוי"ה].

ואף על פי שכל ספירה ועולם מקבלים את אורם מהספירות ומהעולמות שמעליהם, אולם הם מקבלים ומעבירים הלאה. מה שאין כן ספירת מלכות ועולם העשייה, שהם אחרונים ואין אחריהם למי להעביר. נמצא שהם בבחינת מקבלים.

אמנם כל עולם בפני עצמו מורכב מארבע עולמות ומעשר ספירות, והוא כנולד מספירת מלכות ומעולם העשייה שבתחתית העולם שמעליו. למשל, עולם הבריאה יוצא מעשיה וממלכות של עולם האצילות שמעליו. וכך כל עולם ועולם. נמצא שעשיה ומלכות הם בבחינת האדמה המקבלת מים מהשמים ומצמיחה ויולדת. ואכן, השמים בבחינת משפיע והאדמה בבחינת מקבל. זה בבחינת זכר וזה בבחינת נקבה. וזוהי משמעותו העמוקה של המונח 'אמא אדמה'.

וזהו סוד "לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה" שנהוג לאומרו לפני התפילה ולפני קיום מצוה. שעל ידי שיוריד קודשא בריך הוא (הנרמז באותיות הראשונות של שם הוי"ה. ראה דברי רשב"י בפתיחת אליהו) את השפע לבחינת השכינה הקדושה, על ידי צירוף אותיות שם הוי"ה, תיווצר שלימות השפע הטוב.

ולכן האישה היא בבחינת השכינה הקדושה. וכדברי האמורא רב יוסף כאשר היה שומע את קול פסיעות אמו המתקרבת היה אומר: "איקום מקמי שכינה דאתאי" [אקום לפני השכינה שבאה].

ולפי ששורש האישה בספירת מלכות שהיא סוד האות ה' שבה נמצא שורש הברכה בפרנסה, המכבד את אשתו במילים טובות, בבגדים ובתכשיטים, ונוהר שלא לפגוע בה אפילו במילים, פותח לעצמו שערי ברכה ושפע פרנסה. שהרי בכבדו אותה אינו מכבד גוף זה הנמצא לידו, שהרי הגוף אינו אלא מעטפת. אלא מכבד הוא את נשמתה אשר היא עיקר האדם. וכשמכבד את הנשמה ששורשה בספירת מלכות, מוריד לעצמו שפע ברכה ממקור הברכה ומתעשר. וזה סוד דברי רבא שהיה אומר לבני מחווא: "אוקירו לנשיכו כי היכי דתתעטרו".

ועוד כח גדול נמצא בעולם העשייה, שלאחר שמקבל את חיותו

טיולים
ועדבי עיון

ערבי
שירה

מצגות על
מסך מלא
במגוון נושאים

בית מרחב הזהב הבית לאישה בת ה-50+

המקום פתוח בימים א' - ד' בין השעות: 16:30 - 20:30.

קורס מחשבים למתקדמים

- ✓ ניהול המידע במחשב (מסמכים, תמונות, תיקיות ועוד...)
- ✓ דרישות: שליטה בדוא"ל
- ✓ 10 מפגשים בני שעותיים אקדמיות (90 דק')
- ✓ קורסים נפרדים לנשים ולגברים
- ✓ סיוע יחידי לכל מתלמד/ת
- ✓ 9 משתתפים/ת בקורס

ימים ראשון שני או רביעי

10 מפגשים של שעה וחצי
400 ₪

קורס מחשבים למתחילים

- ✓ הכרת המחשב, אינטרנט ודואר אלקטרוני
- ✓ 10 מפגשים בני שעותיים אקדמיות (90 דק')
- ✓ קורסים נפרדים לנשים ולגברים
- ✓ סיוע יחידי לכל מתלמד/ת
- ✓ 9 משתתפים/ת בקורס

ימים ראשון שני או רביעי

10 מפגשים של שעה וחצי
400 ₪

אנגלית שוטפת

- ✓ הקניית יסודות באופן שיטתי
- ✓ אוצר מילים לשימוש יומי
- ✓ דגש על שיחה חופשית
- ✓ לימוד בקבוצות קטנות
- ✓ מורה בעלת ניסיון רב

כל יום רביעי

בין השעות 16:00-20:00
שתי קבוצות

30 ₪ לשיעור בן שעה וחצי

ציור חופשי

- ✓ להנאה
- ✓ ללימוד
- ✓ בהדרכת מורה מקצועית
- ✓ התשלום כולל את כל החומרים

כל יום רביעי

בין השעות 18:00-19:30

30 ₪ לשיעור בן שעה וחצי

התעמלות בונה עצם

- ✓ תכנית אימון אישית לכל מתעמלת
- ✓ קבוצות קטנות
- ✓ מדריכות אקדמיות ופיזיותרפיסטיות
- ✓ שילוב של תחומי התעמלות מגוונים
- ✓ כל שיעור בן שעה

יום שני: 16:30, 17:30, 18:30
יום רביעי: 16:30, 17:30, 18:30

כל שיעור בן שעה שלימה
25 ₪

מקהלה

- ✓ בהדרכת אפרת בן מנחם מיסוקולוגית m.a.
- ✓ מומחית לפיתוח קול ושירה נכונה

כל יום ראשון

בין השעות 19:00-20:00

30 ₪ לשיעור בן שעה וחצי

ערבי שירה מצגות על מסך מלא במגוון נושאים

ערב שירה בציבור

הקרנת סרטים
לכל המשפחה
של פרלשטיין

בתאריכים הבאים:

ט"ו חשון 24.10.18
כ"ט חשון 7.11.18
י"ג כסליו 21.11.18
י"ד טבת 12.12.18
י"ח טבת 26.12.18

י"ט חשון
28.10.18

דמי כניסה
10 ₪

מחול ותנועה

- ✓ למתחילות ממשיכות ומתקדמות
- ✓ תשומת לב אישית לכל אחת
- ✓ מפעיל את כל האברים
- ✓ שומר עלך שיווי משקל

כל יום ראשון

17:00-20:30

שעת הרקדה 30 ₪

גנישות
לנכים

צדיק 'תמים'

התורה מעצימה את
הדמות של נח, משום
שנח הוא האדם
החשוב ביותר עבורנו.
הדמות שלו היא מקור
ההשראה שאמור
לטלטל אנשים רגילים
כערכנו. שכן נח היה
אדם רגיל, כמוני וכמוך,
כמו כולם – שבחר
להיות לא כמו כולם.
הדבר המיוחד באישיותו
של נח הוא שהוא לא
היה מיוחד. הוא היה
יכול ללכת אחרי העדר
ולנהוג בשחיתות כמו
שכניו וידידיו, אך הוא
מפגין את העובדה
המדהימה שלכל אדם
– בכל מצב – יש בחירה
חופשית והוא יכול
לבחור בדבר הנכון

עד כמה שזה מדהים, אבל נח הוא האדם היחיד בכל התנ"ך שמכונה בתואר השגור: "צדיק". אפילו ביחס ליוסף נאמר רק ברמז בספר עמוס: "על מכרם בכסף צדיק ואביון בעבור נעליים" ולא נאמר במי מדובר. רק נח הוא "צדיק" ושוב "צדיק". וכל אחד אמור להעלות את שאלתו של המהר"ל מפראג: וכך שואל הגור אריה על רש"י: ואם תאמר הלא כמה פעמים הזכיר אברהם ויעקב ולא הזכיר שבחם? המהר"ל מדבר על הדמויות שאחרי נח שלא הוזכרו בשבחם, אבל נוסף כמה דוגמאות מהאנשים הגדולים שקדמו לנח ונראה איך התורה מקצרת ואינה אומרת דבר על גדלותם. מתושלח היה האיש שחי הכי הרבה שנים בהיסטוריה. אפשר לחשוב כי הייתה זו תופעה אקראית, התורה לא אומרת דבר על גדלותו, אך רש"י בפרשת נח מספר כי מתושלח היה אדם מושלם, צדיק גמור, עד שהקב"ה עיכב את רדת המבול במשך שבעה ימים כדי שלא להפריע לימי ה"שבעה" עליו. דוגמה בוטה וחזקה יותר לכך שהתורה נמנעת מלתת דברי שבח על גיבוריה, היא חנוך: בראשית ה, כה: ויתהלך חנוך את האלוקים – ואיננו, כי לקח אותה האלוקים. לא נאמר "וימת", אלא "ואיננו". מוסבר במפרשים כי חנוך היה בעל נשמה עצומה שלא התאימה למידות העולם הזה. נשמתו עלתה השמימה והפכה להיות אחת ממלאכי השרת העילאיים בשם "מטטרון", שהוא ה"סופר" והכותב של מעלה. בסוף מסכת חגיגה מסופר כי למלאך מטטרון ניתנה זכות לשבת שעה אחת ביום לפני ה' כדי לכתוב את זכויותיהם של ישראל, ומכאן השתלשלה טעות: כשאלישע בן אבויה נכנס לפרד"ס כאחד מ"ארבעה שנכנסו לפרדס", ראה את מטטרון כשהוא יושב לפני ה'. אלישע נדהם מכך, ומכאן הגיע למסקנה הכפרנית כי כנראה "שתי רשויות למעלה". כנראה שיש למעלה 'שני אלוהויות', אלוקי הטוב ואלוקי הרע. ובכל זאת כל השבחים הללו מתוארים במדרש אך לא בתורה עצמה. מה אפוא האינטרס של התורה להעצים את דמותו של נח במידה בה לא זכו האנשים הגדולים בהיסטוריה? זאת ועוד כאשר הסיפור עם נח הוא לא 'גלאט' בכלל כאשר יש דורשים אותו לגנאי.. מבאר הרבי באופן נפלא בשני רובדים, רובד ראשון הוא כפי הסיפור בו פתחנו, התורה מעצימה את הדמות של נח, משום שנח הוא האדם החשוב ביותר עבורנו. הדמות שלו היא מקור ההשראה שאמור לטלטל אנשים רגילים כערכנו. שכן נח היה אדם רגיל, כמוני וכמוך, כמו כולם – שבחר להיות לא כמו כולם. הדבר המיוחד באישיותו של נח הוא שהוא לא היה מיוחד. הוא היה יכול ללכת אחרי העדר ולנהוג בשחיתות כמו שכניו וידידיו, אך הוא מפגין את העובדה המדהימה שלכל אדם – בכל מצב – יש בחירה חופשית והוא יכול לבחור בדבר הנכון. כאשר קוראים על הדמויות הגדולות של אברהם ומשה, מתגנבת ללב התחושה "שזה לא אומר לי כלום". אני לא

פעם בליל יום הכיפורים, ראה הצדיק מברדיטשוב קטרוג חמור מתעורר על ישראל. הוא הפך בדעתו למצוא לימוד זכות אשר יטה את תנועת המאזניים. הוא יצא לסיבוב בין בתי העיירה ופתאום הרגיש זכות מיוחדת מרחפת מעל אחד הבתים. הצדיק נכנס פנימה וראה אישה צעירה יושבת ובוכה, מתפללת לבדה. היא נחרדה לראות את הצדיק מול עיניה ופרצה בבכי. מעת לעת היה הצדיק נכנס לבתי התושבים להוכיח אותם על חטאיהם והיא הייתה בטוחה כי רבי לוי יצחק בא לבקר אותה על מעשיה. היא מיררה בבכי ואמרה: "רבי, תאמין לי שאינני מוצאת מנוח לעצמי מאז אותו מעשה. כבר התחננתי וביקשתי מחילה מה' למרק את חטאי". הצדיק ביקש ברוגע להבין על מה מדברת. היא סיפרה כך: "ההורים שלי היו גרים בכפר קטן, סמוך לכאן והתפרנסו ממחלבה שהייתה שייכת לפריץ, אדון הכפר. כשהייתי נערה בת 17 הם נפטרו ואני נשאתי לבדי בלי כתף תומכת. בתמימותי הלכתי אל הפריץ וביקשתי להמשיך את הסדר החכירה. הפריץ החל לדבר על המחירים, ופתאום הבנתי שהוא מכוון אל דברים אחרים לגמרי. הוא ביקש ממני לבוא לכאן לעתים קרובות ואני נחרדתי. ניסיתי להסביר כי אני נערה יהודייה, אך הוא ביקש לאחוז לפחות בשיער שהשתלשל מראשי, ולפני שהספקתי להוציא הגה – כך עשה. נמלטתי בזעזוע מביתו, עזבתי את הכפר והוא ועברתי לכאן. "מאז אותו יום, אינני מוצאת מנוח לנפשי. אני חשה אשמה בכך שאפשרתי לו לטמא את שערו. לקחתי מספרים וגזרתי את שערו הארוכות, והנה, היא צעקה, תלתל אחד נשאר לי מאז. בכל פעם שלבי מתמלא צער על רוע מזלי, אני מוציאה את התלתל ומצדיקה דין שמים". ניגב הצדיק דמעה מעינו ואמר: "ריבונו של עולם, אם עם ישראל צריך זכויות, קח את התלתל של הנערה הפשוטה והתמימה הזו והנח אותו על כף המאזניים..." (על פי הספר שרי המאה)

הסיפור המיוחד הזה, מחבר אותנו עם תמיהה מפורסמת בפרשתנו: התנ"ך לא מרבה במחמאות, בכל התנ"ך איננו מוצאים סופרלטיבים ביחס לגדולי האומה היהודית. לא מצאנו הגדרה כמו 'אברהם איש החסד', 'משה הצדיק', 'משה המנהיג' או 'אהרן הרחום'. התנ"ך מתאר בשפה עובדתית את גדולי האומה ככאלו שעשו את עבודתם וזהו זה. הם אינם מקבלים ברכת יישר כוח וחזק וברוך על מעשיהם הטובים. רק חריג אחד בכל התנ"ך: נח. הוא האדם היחיד שהתורה יוצאת מגדרה כדי לתאר את דמותו הנעלית ונאמר עליו שבחים כמותם לא זכו אפילו אברהם ואבינו ומשה רבנו. בראשית ו, ט: אלה תולדת נח, נח איש צדיק, תמים היה בדרתיו, את האלהים התהלך נח. בראשית ז, א: ויאמר ה' לנח בא אתה וכל ביתך אל התיבה כי אתך ראיתי צדיק לפני בדור הזה רש"י: הואיל והזכירו סיפר בשבחו, שנאמר (משלי י, ג): זכר צדיק לברכה.

הקיץ הזה הולכים על בטוח והכל במקום אחד

סורגדור

תעשיות מתכת ואלומיניום
להרגיש בטוח!

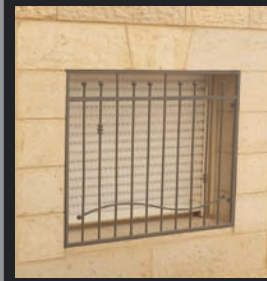
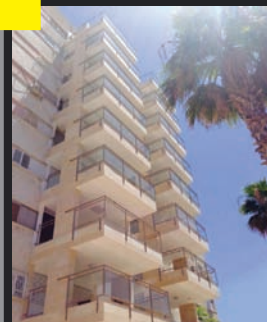
מחלקת ברזל

ביצוע והתקנת כל סוגי עבודות הברזל
סורגים | דלתות | גדרות ושערים מעוצבים | קונסטרוקציות מתכת

***החל מ-365 ₪ למטר**

8* שנים אחריות

כל החומרים עוברים
תהליך כימי
למניעת קורוזיה

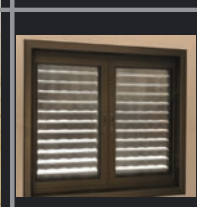
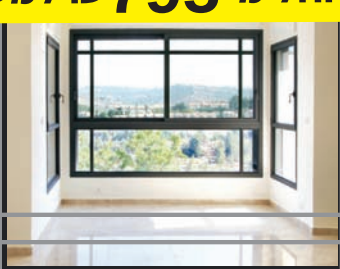
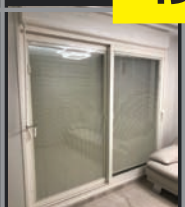
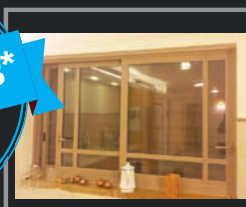

מחלקת אלומיניום
חלונות | דלתות | סגירת מרפסות (בשיטות מתקדמות ביותר)
חלונות בלגיים | תריסים | מעקות זכוכית

מובילים בעיצוב מוצרי אלומיניום

החל מ-795 ₪ למטר

3* שנים אחריות

מבצע קיץ רק עד ה-31.8.18 *לדגם סטנדרטי | מינימום 5 מ"ר | בכפוף לתקנון החברה

**מחירים מיוחדים
לקבוצות רכישה ולקבלנים!**

להזמנת יועץ ללא התחייבות:

1-700-555-055

בקרו באתר שלנו: www.soragdoor.com | מייל: soragdoor@gmail.com

סורגדור - המקצועיות, הניסיון והשירות המסור, עושים את ההבדל!
"סורגדור" הינה היצרן המוביל בתחום הסורגים ומוצרי אלומיניום
בכל חלקי הארץ. הצטרפו לאלפי לקוחות שבחרו בנו ותהנו מאיכות ושירות יוצאי דופן.

נח הוא האדם היחיד
בכל התנ"ך שמכונה
בתואר השגור: "צדיק".
אפילו ביחס ליוסף
נאמר רק ברמז בספר
עמוס: "על מכרם בכסף
צדיק ואביון בעבור
נעליים" ולא נאמר במי
מדובר. רק נח הוא
"צדיק" ושוב "צדיק"

'אנוכי ה' אלוך אשר
הוצאתיך מארץ מצרים'
- שהקב"ה מדבר
לכל יחיד בעם ישראל.
וכאן יכול יהודי לטעון
כיצד יכול אני ללמוד
מנח, להינצל מהמים
הזידונים של המבול
והרי נח היה 'צדיק
תמים'? לכן אומרת
התורה: 'בדורותיו'
(לגנאי), שנח היה רק
צדיק תמים בדורותיו -
ודרגה כזו של צדיקות
מחייבת כל אחד

משה ולא אברהם, אני איש קטן שמתמודד עם יצרים שפלים.
ולכן התורה מעצימה את נח ואומרת: הנה, תראו צדיק תמים את
האלוקים התהלך! אס הוא יכול - כל אחד יכול. אס נח היה מסוגל
להיות צדיק בדור המבול בו מלאה הארץ חמס, כולנו יכולים. לכל
היותר - איננו רוצים.

ובמילים המדהימות של הרבי: (ליקוטי שיחות ה/282) כל אדם
חייב לומר בשבילי נברא העולם, וכך ביחס לתורה והוראותיה
שהן נאמרות לכל יחיד בפני עצמו. כך ביארנו כמה פעמים על
הפסוק 'אנוכי ה' אלוך אשר הוצאתיך מארץ מצרים' - שהקב"ה
מדבר לכל יחיד בעם ישראל. וכאן יכול יהודי לטעון כיצד יכול
אני ללמוד מנח, להינצל מהמים הזידונים של המבול והרי נח היה
'צדיק תמים'? לכן אומרת התורה: 'בדורותיו' (לגנאי), שנח היה
רק צדיק תמים בדורותיו - ודרגה כזו של צדיקות מחייבת כל אחד.
עד כאן הסבר אחד, ומכאן אל רעיון אחר, מקיף וגדול, שיש לו
תימוכין בתורה כולה.

קראתי פעם סיפור יפה: ג'ייקוב הוא סוחר יהודי עשיר בלונדון,
הוא מתגורר בשכונה היהודית, סטנפורד היל ועוסק בתחום הנייר
וההדפסה. פעם חתם עסקה ענקית באחד המלונות המפוארים
ברחוב היוקרתי seven sisters road. ויצא עם תיק עור תפוח
ובתוכו 100,000 לירה שטרלינג.

הוא התקרב לרכב ולבו החסיר פעימה. שלושה גברים שחורים
חסמו את דרכו. לבו החל להלוט בפראות, מול עיניו חלפו כל חיי,
אשתו וילדיו שממתינים לו בבית, בית המסחר אותו הקים בעשר
אצבעות, ומולו עומדים שלוש האנשים בפנים חתומות. "תניח
את התיק ותמשיך הלאה", אמר המנהיג ביניהם בקול קר. ידיו של
ג'ייקוב רעדו, אך לא היה לו מה להפסיד. הוא נקט בפעולה חסרת
סיכוי. "אתה נראה לי אדם טוב, הוא אמר לאותו מנהיג, הנך נראה
בחור עם אינטליגנציה וכושר מנהיגות, אז למה אתה לוקח את
הכסף ששייך לילדים שלי?" - "כי אני רוצה לקנות וודקה", ענה
האיש בקול צרוד. "כמה עולה בקבוק וודקה?" - "חמש לירה".
ג'ייקוב הוציא את הארנק ונתן לו עשר לירה שטרלינג. ואז קרה נס.
הבחור לחש משהו באוזני השותפים שלו והם נעלמו.

חלפה יממה וג'ייקוב עוד לא התאושש מההלם, הוא הלך לבית
הכנסת השכונתי להתפלל מנחה וכשהתקרב אל השער, ראה
לחרדתו את הבחור מאתמול יושב וממתין לו. הוא פנה לברוח,
אך זה עצר אותו. הוא הוציא מהכיס חמש לירה שטרלינג ואמר כי
זה העודף על בקבוק הוודקה מאתמול. ג'ייקוב לא הבין מה קורה
והלך הסביר: "אתה אמרת לי אתמול שאני נראה אדם טוב. תדע
לך שאני בן 27, ומעולם אף אחד לא אמר לי שאני בנאדם טוב.
תמיד אמרו לי שנוולדתי מושחת ונועדתי ללסטם את הבריות. אדם
כמוך הוא לא אחד שצריך לקחת את הכסף שלו..."

הרבי מליובאוויטש הרחיב פעם בנקודה נפלאה: הקב"ה מעצים
את נח במילים גדולות כדי ללדת אותו מחדש. נח היה אמור לעבור
'מטמורפוזה', הפיכה ושינוי צורה. מאדם רגיל הוא אמור להפוך
להיות מציל האנושות, ה' בחר בו לבנות תיבה 120 שנה ולהיות
הגרעין לדור החדש שיצמח אחרי המבול. אבל איך נח יעשה את
זה? מהאיפה ימצא את הכוחות להיאבק כנגד כל העולם ולבנות את
התיבה?

ביקרתי פעם באחת הלשכות בעיריית אצלינו ועל המחיצה
שהפרידה בין תאי הפקידים, הופיעה הבדיחה המעולה הבאה:
ה' הודיע לנוח כי בעוד שישה חודשים יתחולל מבול נורא וכל
האנשים הרעים ימותו. עליו לבנות תיבה, להכניס לתוכה כמה
אנשים טובים ושתי חיות מכל זן על פני כדור הארץ. חלפו שישה
חודשים, ה' ביקש לראות את התיבה, אך נח ישב בחצר ובכה. לא
הייתה שום תיבה.

"אלוקים, בבקשה תסלח לי, עשיתי כמיטב יכולתי אבל נתקלתי
בבעיות גדולות: התחלתי לבנות תיבה, אבל העירייה טענה
שהתוכנית לא מתאימה לתב"ע השכונתית. הגשתי בקשה לשינוי
תב"ע, אבל השכנים הגישו התנגדות בטענה שאני הורס את המרקם
השקט של הרחוב. ניסיתי לאסוף כמות עצים לבניית התיבה, אבל
חל איסור על כריתת עצים במטרה לשמור על האזיון האקולוגי.
עד שהצלחתי להשיג עצים, הנגרים יצרו "איגוד עובדים" ויצאו
לשביתת עבודה נגדי. כשהתחלתי לאסוף את בעלי החיים, האגודה

למען צער בעלי חיים טענה שזה לא הוגן להציל רק שתי חיות מכל
זן. ואילו המשרד לאיכות הסביבה מנע ממני להכניס כל כך הרבה
חיות לתוך תיבה סגורה".

לפתע החלו השמים להתבהר, השמש הציצה וקשת בענן
הופיעה בשמיים. נוח הסתכל כלפי מעלה בחיוך ושאל באושר:
"ריבונו של עולם, התחרטת ולא תהרוס את כדור הארץ?!" - "אין
צורך שאתאמץ, אמר האלוך, הברוקרטיה תהרוס לבד את
העולם..."

הבדיחה הזו לא התממשה כידוע, ונח כן עמד באתגר, הוא
עמד לבדו מול כל העולם והפך להיות האב השני של האנושות
אחרי אדם הראשון - אבל כיצד עשה את זה? הרי הוא לא התברך
בנשמה מהפכנית חובקת עולם כמו אברהם ומשה?

הדרך לייצר אנשים גדולים היא דרך מילים גדולות. התורה
מאמינה בכוחן של מילים לגדל אנשים. המחמאות לא נועדו
לכבד את המוחמא, אלא לשכנע אותו בקיומן, להציף את הכוחות
הטובים הגנוזים בו. לפי התפיסה היהודית, מילים לא נאמרות
בעקבות מציאות, אלא יוצרות מציאות. הן נבואה המגשימה את
עצמה. בני אדם מגדירים את עצמם לפי הציפיות של אחרים מהם
וככל שמזכירים יותר את המעלות, כך נחשף האדם ליכולות הללו
ומתאמץ להביא אותן לידי מימוש.

לכן לפני שנח יוצא למסע הקמת התיבה, הקב"ה מזכיר לו
"אתה צדיק תמים", אתה אדם מושלם, אתה שונה מכל האנשים
סביבך ונועדת להיות מציל האנושות אחרי המבול - והמילים
הללו ייתנו לו את הכוח להיאבק. לפי זה מובנת היטב השאלה
השנייה שהעלינו: מדוע השבחים לנח מופיעים רק בפרשתנו ולא
בפרשת בראשית? שכן תכליתם היא לעורר מודעות בנח אודות
יכולתו לעמוד באתגר של בניית התיבה בערב המבול.

ושבו נתבונן באותיות המחכימות של הרבי: (ליקוטי שיחות
ה/45) הכוח הייחודי של דיבור הוא להוציא דבר מההעלם אל
הגילוי... ולכן כאשר מדברים על אדם טוב או שבח יש לכך בוודאי
השפעה טובה על האדם שמדברים עליו ובמילא זה נותן לו חיזוק
וסייע בעבודה - הדבר מביא לידי גילוי ופועל את הטוב והמעלות
שלו... ולכן מגיע סיפור השבחים של נח רק בפרשת נח ולא כבר
בפרשת בראשית, כדי לסייע לנח בעבודתו [בבניית התיבה].

מספרים על בחור צעיר שנכנס לחנות שכונתית וביקש לעשות
כמה טלפונים מהמכשיר המונח על השולחן. הבחור חייג למספר
מסוים ושאל את האיש מעבר לקו האם הוא זקוק לגנן שיטפל
בגינה הביתית שלו? האיש השיב שיש לו כבר גנן. הבחור עשה
עוד שיחה ושאל שוב האם זקוקים לגנן? האיש השיב שיש לו
גנן קבוע והוא מרוצה ממנו. הבחור התעקש ושאל אם בתנאים
מסוימים יסכימו להחליף את הגנן? האיש השיב בשלילה: "אנחנו
מאוד מרוצים ממנו". כך ערך הבחור עוד שיחה ועוד שיחה וניסה
לפתות אנשים לבחור בו במקום הגנן שלהם, אך כולם הביעו אמונה
בגנן הקבוע.

נכמרו רחמיו של בעל החנות והוא עודד את הבחור. "אל תיקח
ללב, אתה עוד צעיר ובמשך הזמן תמצא קליינטים טובים שידבקו
בך". - "זה בסדר גמור, ענה הבחור בחיוך, זאת בדיוק התשובה
שרציתי לשמוע. אני הוא הגנן של המשפחות שדיברתי איתן כרגע,
אבל הקליינטים אף פעם לא אומרים מילה טובה וזאת הדרך לוודא
שאני עושה את מלאכתי כראוי..."

הנה המסר: אנשים לא אוהבים לתת מחמאות, הרבה יותר קל
להעניק ביקורת מאשר לומר מילה טובה וכולנו משחררים בקלות
חיצים קטלניים של רעל בעוד שמתקשים להוציא מהפה מילה
שבח. אנו לומדים כאן על כוחה האינסופי של מילה טובה. היא
יכולה להציל נפשות. לא פחות.

רישיון לאוטובוס
ללא התחיבות!

בואו ללמוד
על חשבוננו!

הכוון תעסוקתי בני ברק מזמין אותך
להצטרף ללימודי רישיון נהיגה על אוטובוס

לא דרך חברה ציבורית ✓ מקצוע מבוקש ✓ מימון
של 80% ✓ ליווי צמוד של הכוון תעסוקתי ✓ סביבת
לימודים חרדית (עיוני ומעשי) ✓ הזדמנות נדירה

יום הסברה וראיונות יתקיים אי"ה:

ביום שלישי ז' חשוון 16/10 | בשעה 19:00
במרכז הכוון תעסוקתי רחוב הירדן 31 ב"ב
מותנה בהרשמה מראש בטלפון 03-7707300

משרד העבודה הרווחה
והשירותים החברתיים

הכוון תעסוקתי
בני ברק

התיבה הפרטית שלי

גזל אינו רק רכוש ממשי, גם כאשר מועמד פוליטי גוזל ממתמודד אחר את הישגיו ומתהדר בנוצות לא לו הוא חוטא באונאת דברים • אבל צריך לזכור, הציבור לא טיפש והוא יודע היטב מי פעל למענו ומי נזכר בו רק בהתקרב הבחירות

דברים, שהיא לא פחות חמורה מאונת ממון, ואולי אף חמורה ממנה: אונאת ממון היא אונאה חד פעמית, בעוד שאונאת דברים כוללת גם גניבת דעת. זה לקחת לאדם את הבחירה האישית שלו.

אדם המתהדר בנוצות לא לו, או אדם המשקר ביועץ ובמצח נחושה אודות תכניות לעתיד - הרי הוא שם מכשול בפני הבריות והוא גוזל את דעתם. מי שמלכלך ומשקר את הבריות רק כדי לזכות בקולם הוא כמו אנשי דור המבול שאין להם חלק לעולם הבא.

למען החובה המוסרית, מן הראוי לנציג ציבור לעמוד מאחורי מילותיו והבטחותיו. לא להבטיח מה שלא ניתן לקיים או מה שאין בדעתו לעשות. הציבור מעריך אדם כנה שמבטיח ומקיים, לא מדבר גבוהה גבוהה אך דיבוריו אמת.

לא לחינם אמרו חכמינו כי מי שמבטיח ואינו מקיים נענש ב'מי שפרע' - מי שפרע מאנשי דור המבול הוא ייפרע ממי שאינו עומד בדיבורו. ומי שעומד בדיבורו הרי הוא בכלל מתקני העולם שבזכותם העולם קיים.

...

גזל, אונאה וגניבת דעת - אלו תסמינים של מחלוקת ופלגנות. אחים אוהבים ויקרים נוהגים כבוד זה בזה ואינם מרמים את אחיהם ובוודאי שלא יגנבו את דעתם. כשאנחנו עומדים בפני בחירות

מוניציפליות יש לנו לתת את דעתנו על המכלול, על הביחד, על האחוה. כי כך אנו יודעים "כל ישראל אחים".

מפלגת 'העיר של כולנו' בחדרה מדגישה את האחוה והאחדות שבין עם ישראל, מגשרת ומלכדת את כל השבטים, העדות והקהלים לעם אחד מיוחד ומאוחד.

זו הסיבה שאני כאן, כי בסופו של דבר כן !!! כולנו, יחד שבטי ישראל.

שבת שלום וחודש מבורך
בן ציון (בנצי) נורדמן

שהשתמש בהודעה שאני כתבתי ובמיזם שאני תכננתי והפיץ כאילו שזה הוא והכול ממנו. אתה שואל את עצמך: להיכן נעלמה הבושה? ואיפה היושרה? בימי בחירות מותר הכל? צריך לזכור, כי בסופו של יום הכול זה פוליטיקה. גם אם אנחנו מתכוונים לשם שמים, המשחק חייב להיות הוגן. אסור לנו להשחית את המידות שלנו בדרך למשרה/למקצוע. חייבים להשאיר גם את הזירה הפוליטית נקייה מגזל והתחכמות. היושרה זה הא' ב' של האדם. ללא זה, אנחנו חלילה כמו בדור המבול.

ויש לזכור עוד, הציבור לא טיפש. הוא קולט היטב מי לצידו כל השנה ומי עכשיו משחק על המגרש בדמות שאולה/גזולה. הציבור ער היטב למי שעבד איתו בשנים האחרונות והיה שם לכל מצוקה ופנייה שלו ומי שהתעורר רק עכשיו לבקש את קולו, לקראת הבחירות הקרובות.

והציבור גם יאמר את דברו, בקול צלול וברור. תרתי משמע.

...

גזל; זה לא רק להיכנס לבית של השני ולגנוב מארנקו כסף מזומן. גזל זה גם גניבת דעתו של הזולת. בתורה מצאנו אונאת

דורו של נח היה שטוף בגזל. "לא נחתם גזר דינם של דור המבול אלא בעוון גזל", אומרים לנו חכמינו זכרונם לברכה, ומספרים לנו אודות הנגע המר של גזילה שהיה בידיהם של אנשי הדור והיא אשר גרמה למבול, וכפי שהתורה אומרת "כי מלאה הארץ חמס".

וכל כך למה זעם הקדוש ברוך הוא על העולם? וכי לא היו עוד חטאים אחרים? זה עתה סיימנו את פרשת בראשית, המספרת את בריאת העולם וראשיתו. על הבריאה אומר החכם מכל אדם, שלמה המלך: "האלוקים עשה האלוקים את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים". האדם מטבעו ישר, מתנהג כדבעי, נקי כפיים, פיו וליבו שווים, אבל בהמשך, הוא מתקלקל, ומבקש חשבונות והתחשבנויות.

בסוף פרשת בראשית אנו מוצאים שבורא העולם כביכול מתנחם ומתחרט על בריאת האדם "כי נחמתי כי עשיתים". משעה שראה שהם מבקשים חשבונות ואינם נוהגים ביושר, הרי שחבל על יצירתם והבורא כביכול מאוכזב מהם.

מי שהשיב לבורא העולם נחת רוח מעולמו הוא נח, האיש הישר בעולם. מייד כשנולד קרא לו אביו בשם זה, לאמור: "זה ינחמנו ממעשנו ומעצבון ידינו". נח היה הנחמה לקדוש ברוך הוא על דור הפשע שהוא חי בקרבו.

דור המבול הגדישו את הסאה והפכו את אי היושרה לדרך חיים. כשזה הופך לשיטה קבועה לא שייך לתקן זאת בתיקון קל, אלא צריך לעקר זאת מהשורש. זה היה המבול, ששטף את העולם מזוהמתם ופתח דף חדש בעולם. נייר חלק וישר, ללא גזל ועיוותים.

...

בימים אלו אנו עומדים לקראת בחירות מוניציפליות, בערי הארץ שוררת בוקה ומבוקה, מעין מבול זעיר. אנשים שבדרך כלל מתנהגים בהגינות וביושרה - מתגלים לפתע במלוא כיעורם וחוסר אנושיותם.

רק בשבוע האחרון קרה לי מקרה לא נעים. היה מי

חזו בניי חביביי!

היו נכונים לתפילת המוני ישראל
ביום שלישי ז' בחשוון יומא דהילולא רבא
של מייסד ומחולל הדף היומי ומקים ישיבת חכמי לובלין, מרן הגאון

רבי מאיר שפירא זצוקל"ה

שלא הניח אחריו שם ושארית מלבד רבבות לומדי הדף
שכינה אותם 'בניו אחרי'

נעלה כולנו לפקוד את ציונו הקדוש שבהר המנוחות בירושלים עיה"ק
להיפקד בדבר ישועה ורחמים

תחבורה ציבורית
זמינה ונגישה על פני
כל יום ההילולא

אוהל ענק עם שתיה
וכיבוד לאורך כל יום
ההילולא ברחבת החניה

תאורה הותקנה לאורך
דרך הגישה לציון לנוחיות
העולים בשעות הלילה

הכרת הטוב!

לסיום הש"ס לעילוי נשמתו, כנסו לאתר maharam.org.il
וקחו על עצמכם לימוד דף או שניים לקראת סיום הש"ס
שיתקיים בעז"ה בז' בחשוון סמוך ונראה לציונו

יום שלישי ז' בחשוון כולנו
בניו!
עולו ואתכנסו לכבודו של רבי מאיר
אביהם של לומדי הדף היומי

תזרה הקדושה התחנני בבקשה!

עשר דקות לפני השינה

לפעמים מסר שאב משנן לילדו במשך שנים לפני השינה, הוא זה שמציל לבסוף את חייו הרוחניים • לטובתכם ולטובת ילדיכם, אל תוותרו על שעת האיכות הקטנה הזו - בשום מחיר

”

אבל גם במקומות
הכי לא טובים שהייתי
בהם, מעולם לא עזבתי
את אלוקים, תמיד
המשכתי לאהוב אותו
ולהמשיך להיות בקשר
איתו. אומנם פחות
קשר במובן המעשי.
אבל הייתי כל הזמן
'מדבר עם השם'.

חלמתי עליהם. לא סתם כתב הרמב"ם שאדם ילך ויגור ביערות ובמערות ולא יהיה בסביבה לא טובה שיש בה אנשים לא טובים.

אבל גם במקומות הכי לא טובים שהייתי בהם, מעולם לא עזבתי את אלוקים, תמיד המשכתי לאהוב אותו ולהמשיך להיות בקשר איתו. אומנם פחות קשר במובן המעשי. אבל הייתי כל הזמן 'מדבר עם השם'.

הייתי יכול לבלות לילה שלם עם חברים במקומות מפוקפקים, אבל תמיד בלילה לפני שהייתי הולך לישון היו במחשבותי המשפטים שאבי היה אומר לי בכל פעם לפני השינה, זה פשוט לא נתן לי מנוח.

המילים האלו רדפו את נשמותי, הייתי חושב על זה ובוכה. מצד אחד אמרתי להשם למה זה כך קרה לי ולאבא שלי, ומצד שני נזכרתי באבי איך למרות כל מה שהוא עבר הוא המשיך להאמין בפשיטות ובתמימות.

כך הרצוא ושוב הזה נמשך במשך שנים, היה זה לילה אחד בו הרגשתי שאני כבר לא יכול יותר, המילים שאבי היה אומר לי כל לילה לפני שהייתי הולך לישון פשוט לא הרפו ממני. ממש בכיתי לילה שלם לאלוקים שיעזור לי. שייתן לי סימן. והוא נתן לי סימן, היינו גרים יחד בתל אביב מספר חברים, כן אלו החברים שדרדרו אותי רוחנית.

היינו ארבע חברים בחדר, שניים מתוך החברים החלו לריב ביניהם מריבה רצינית. וכך החלה להתפרק החבורה שהייתה לנו, עזבנו את הדירה, כל אחד הלך לדירה אחרת ואני חזרתי לדירה של אבי בירושלים.

לאט לאט התחלתי להתחזק בחזרה התחלתי להיות מודריך בישיבה של נוער נושר (מתמודד), התהליך היה ארוך, התחנתני וברוך היום אני שומר תורה ומצוות ועוסק בקירוב רחוקים.

אז אתה מבין שאני חייב לאבא שלי את כל החיים שלי. הוא לא פגש אותי הרבה כשהיינו ילדים, אך הכמה דקות האלו לפני השינה, המספר משפטים האלו שהיה אומר לי ממש לפני שהייתי נרדם, הם אלו שממש שהצילו את חיי.

התרגשתי מאוד מסיפורו של אותו יהודי.

כמה זה חשוב העשר דקות האלו לפני השינה, לפני שהילדים נרדמים תחבוק אותם תנשקו אותם ותגידו להם כמה הם טובים, כמה הם יפים, כמה אתם אוהבים אותם וכמה השם אוהב אותם, שיש השם שברא את העולם והוא משגיח על הכל ושהשם תמיד איתם ואוהב אותם תמיד בכל מצב.

ואל תשכחו גם את עצמכם, ממש לפני שאתם נרדמים תגידו לעצמכם כמה אתם טובים ויפים כמה אתם שווים. שיש בורא עולם ששומר עליכם תמיד ואוהב אותכם תמיד בכל מצב.

דרך אגב ידוע לכל על המושג היפנוזה. מחקרים רבים אומרים שהמספר דקות האלו לפני שאדם נרדם זהו מצב היפנוטי הכי טוב שבו אפשר להכניס לאדם סוגסטיית טובות שייכנסו למוחו.

מאחל לכל ישראל מעומק ליבי שבת שלום ומבורכת

לתגובות : machon.rot@gmail.com

יצא לי השבוע לנחם משפחה שאב המשפחה נפטר. ישבתי ודיברתי עם הבן יחיד שהיה לאותו אדם, שאני בקשר איתו באופן אישי מספר חודשים. וכך הוא אומר לי 'בוא אספר לך מה הסוד, איך חזרתי בסוף ליהדות בחזרה...'.

הייתה לנו אמא נכה, היא הייתה בכיסא גלגלים ואבא שלי היה יהודי פשוט, הוא נאבק כל השנים קשה לפרנסת המשפחה. כשהייתי ילד, כשכל אחד היה מספר במה אבא שלו עובד, אני בחיים לא סיפרתי לאף אחד במה אבי עובד. התביישתי בזה אפילו שהיה לי את האבא הכי מקסים בעולם.

אבי היה שוטף כלים באחד מאולמות השמחות ובלילות מאוחר הוא היה יוצא להוציא את פחי הזבל מהבניינים החוצה, כדי שמשאיות פינוי הזבל יוכלו לקחת אותם למחרת בבוקר...

אך היה לי אבא טוב, אבא מיוחד, הוא נתן לנו אהבה, כבוד, גבולות, יחס, הקשבה וחום. בקיצור כל מה שילד צריך כדי לגדול בריא.

אבי לא היה הרבה בבית, רוב הזמן הוא היה עובד. אך על משהו אחד הוא אף פעם לא ויתר, הוא לא ויתר על להרדים אותי בלילה, מאז שאני זוכר את עצמי עד שהלכתי ללמוד בישיבה קטנה בפנימייה.

זו הייתה שעת האיכות עם אבא שלי. כל לילה במשך שנים לפני שממש הייתי נרדם, אבי היה אומר לי לפני השינה את המילים הבאות: תזכור תמיד ילד יקר שלי, שיש בורא עולם שברא את העולם והוא משגיח עליך ועל כל העולם, והוא שומר עליך תמיד ואוהב אותך, הוא שומע אותך תמיד ואתה תמיד יכול לבקש ממנו כל מה שרק שתרצה. ולבסוף הוא היה מוסיף וגם אני אבא וגם אמא תמיד אוהבים אותך ותמיד שם בשבילך. כך הוא היה אומר לי את זה בפשטות בכנות. בכל לילה, הוא לא היה מוותר על זה. דווקא המילים האלו הפשוטות הם ממש הצילו אותי.

הכל היה יכול להימשך כרגיל ולהיות הכי טוב, עד שבגיל 15 אמי נפטרה, זה שבר את אבי לרסיסים. משהו קרה לאבי החזק והשמן שהיה, למרות שהוא כל הזמן דיבר שהכל משמים והכל לטובה. אבל כנראה שלמרות הכל זה היה קשה לו.

אני המשכתי בישיבה כרגיל, לומד ומתפלל לומד ומתעלה בעבודת השם. אך בגיל 20 קרה לי את הדבר שהכי לא ציפיתי. אבי קיבל אירוע מוחי, הוא נכנס לתרדמת שהוא לא התעורר ממנה אף פעם. זה שבר אותי מאוד ולאט לאט התחלתי להתחבר לחברים לא טובים. הם ממש היו חברים לא טובים והגלגל לא היה צריך הרבה תנופה, הוא כבר נסע והידרדר לבד לתהום.

לא היה הרבה מה לעזור לאבי, הוא היה מאושפז בבית חולים כשהוא נמצא בקומה, הייתי משתדל בכל יום לבקר את אבי הטוב והמיוחד בבית החולים. הייתי יכול לשבת לידו ליד המיטה, יושב ומלטף את אבי תוך כדי שאני בוכה לאלוקים ושואל למה השם למה דווקא לו למה דווקא לי.

בהמשך התחלתי יותר ויותר להידרדר רוחנית, עזבתי את הישיבה, החברים הלא טובים גרמו לי להגיע למקומות שלא

קרן החיים

**בואי הצטרפי
באווירה מצויינת
לנשים בלבד**

**למוקד חדש
בבני ברק דרושה
מנהלת מוקד התרמה**

**עבודה במשמרות
תנאים מצויינים
למתאימה**

**קו"ח למייל:
keren69@etrog.net.il**

**דרושות טלפניות
מקצועיות לעבודה
קבועה בבני ברק**

**כושר שכנוע חובה
(אפשרות ללא ניסיון)
תנאים מצויינים
למתאימות
מערך בוקר: 9:30-13:30**

1700-500-003

שמע ידע מבוא

ביום ההילולא של המנהיג הבולט ביותר שידעה היהדות
החרדית בכלל, ובני עדות המזרח בפרט; מצטט יוסי
גיטלר, מפיהם ומפי כתבם של גדולי הדור, שהתאבקו
בעפר רגליו של שר התורה ואביר הרועים, מביא מצוף
אמרותיו ומעלה נשכחות מאירועי עבר שמרן זצ"ל עמד
במרכזם • סגן ראש העיר מודיעין-עילית, הסופר התורני
הרב טוביה פריינד, חושף תמלילי שיחה נדירים עם מרן
הגר"ע זצ"ל, יומיים טרם אושפז, בהם דיבר על מצב הדור
והחשש מגזירת גיוס בני הישיבות • שיחותיו עם מרן
הראשל"צ הגר"י יוסף ומרן ראש הישיבה חכם שלום כהן
המעלים דברי זיכרון ותיאורי הוד על דמותו הנשגבה של
האב הגדול והידיד הקרוב • וגם: הקשר בין הוראתו של
מרן חכם שלום כהן לחברי מועצת העיר ירושלים מהשבוע
האחרון, לתפילת מרן הגר"ע לזיכוי של מובארק

|| יוסי גיטלר ||

תרמה פוליטית נרשמה השבוע במסדרונות כיכר-ספרא בירושלים. מליאת מועצת העיר עמדה לאשר העברת 700,000 ₪ לשיפוץ כנסיית הקבר בעיר העתיקה, וההצבעה המתוחה משכה אליה עיתונאים רבים, שביקשו לבחון מקרוב את עמדותיהם של חברי מועצת העיר, העומדים לבחירה מחדש בעוד פחות מחודש ימים. כאשר חלקם, כמו סגן ראש העיר יוסי דייטש וחבר המועצה משה ליאון, גם מייעדים עצמם לכהן בראשותה של העיר.

מוקד ההתנגדות היה בקרב חברי סיעתו של חבר מועצת העיר אריה קינג, יו"ר 'מאוחדים', שהתנגדו נחרצות לרעיון וטענו שמדובר בסיוע לעבודה-זרה. מי שטווחו ישירות, הם היריבים המובהקים, המתחרים פחות או יותר על אותו מאגר קולות: חברי סיעת ש"ס, שלא התנגדו להעברת התקציב אלא נמנעו מהבעת עמדה לכאן ולכאן. סיבה נוספת לנעיצת חיצי הביקורת בתנועת ש"ס, היא העובדה שהכסף הועבר ממשרד הפנים עליו ממונה יו"ר ש"ס השר אריה דרעי.

כשוך הסערה והמהומה, חשף העיתונאי ישי כהן באתר 'כיכר השבת', שכל פעולותיהם של אנשי ש"ס, החל ביו"ר שהביא את הכסף, ועד לחברי המועצה שבהימנעותם הביאו לאישורו במועצת העיר, נעשו על פי הנחייתו של נשיא מועצת החכמים ומנהיגה הרוחני של ש"ס מרן חכם שלום הכהן.

הסיבה, כך מתברר, נמצאת בהשתייכותו של המקום לזרם הקופטי בנצרות, כשהכנסייה המדוברת היא אחד המקומות החשובים ביותר לאותו זרם - שמרכזו במצרים. בשל חשיבותו של המתחם לתושבי מצרים הנוצרים, פנה שגריר מצרים בישראל, חאזם חיירת, לשר אריה דרעי - אשר בכובעו כשר הפנים ממונה על העדות הלא יהודיות - וביקש את מעורבותו.

אנשי ש"ס שבדקו את הפרטים, העלו שלא מדובר במבנה הכנסייה עצמו. על כן, ובשים לב להשלכות הרוחביות של שמירה על המקומות הקדושים ליהודים בעולם, ובפרט במצרים, כדוגמת ציון רבי יעקב אבוחצירא זיע"א בדמנהור שמאובטח על ידי הצבא

מן המזרח זרחה שמשו החמימה והמאירה של רבינו מאור ישראל, נשיא מועצת חכמי התורה ומנהיג מפלגת ש"ס ומקים עטרת תפארת היהדות הספרדית כולה, הגאון האדיר שכל רז לא אניס ליה, מרן רבי עובדיה יוסף זכר צדיק וקדוש לברכה, שהשיב עדה בישראל לימי זוהרה ותפארתה והאיר לארץ ולדרים עליה לדורות עד עולם

המצרי, הנחה מרן חכם שלום הכהן את משרד הפנים, להקצות את התקציב לעיריית ירושלים ולרשות העתיקות, לצורך מניעת קריסת התקרה ומניעת סכנה בטיחותית לחיי אדם. ומה עניינה של ידיעה חדשותית זו, ליריעה העוסקת בחייו ופועלו של מרן הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל? מתברר שההיסטוריה די חוזרת על עצמה. הווריאציות אמנם שונות ממקרה למקרה, אבל הקו המנחה עובר כחוט השני בין כל המקרים. הסיפור האחרון החזיר אותנו שנה ומחצה לאחור.

שלומה של מלכות

בחורף תשע"ז קבע בית המשפט במצרים, כי אין עוד בסיס משפטי להחזיק במאסר את הנשיא לשעבר, חוסני מובארק. עם שחרורו של נשיא מצרים לשעבר, הזכירו רבים את תפילת ה'מי-שבירך' שערך עבורו מרן הגר"ע יוסף זצוק"ל.

בשיעורו השבועי באחד ממוצאי השבתות של חודש טבת תשע"ב, אמר מרן זצ"ל על הנשיא המצרי שעמד אז בפני פסיקת גזר דינו בביהמ"ש במצרים - בעקבות המהפכה המצרית, שהייתה חלק מאפקט 'האביב הערבי' שהכה ברבות מהמדינות המוסלמיות בעולם - את הדברים הבאים: "ואני תפילה, אומר לכם, אני מתפלל להקב"ה שיציל אותו מיד שונאיו, ויטע בליבם של השופטים שלו

רכש ספרים במסירות נפש. הגר"ע יוסף עם ספריו בחדר לימודו

חכמה בינה ודעת דעה והשכל, משום הכרת הטוב, שיפסקו דינו ויוציאו לאור משפטו ויוציאו אותו זכאי".

לאחר מכן המשיך מרן הגר"ע זצ"ל בדרשתו ואמר: "כוונתי לשם שמיים. לפני 28 שנה כיהנתי כרב ראשי לישראל, נודע לי דבר אחד, שבמצרים עשו וועדה של מהנדסים בכירים, לעשות תוואי איך לעשות כביש שיהיה הקלה לתושבי מצרים, אבל הכביש הזה עובר על בית הקברות היהודי, שם טמונים גדולי עולם ובתוכם רבי חיים קפוזי 'בעל הנס', אם יעשו שם את הכביש יצטרכו לזרוק את כל הקברות של שוכני עפר והיה סכנה לזה.

"מיד לקחתי מקלי ותרמילי ונסעתי למצרים. היה איתי הרב אריה דרעי. ביקשנו מהשגריר שבישראל שיודיע להם שאנחנו רוצים לבקר את הנשיא, והלכנו אצלנו. היה מובארק הנשיא, קיבל אותנו בכבוד מלכים, והתחלנו לבקש ממנו, כי התוואי הזה פוגע בקברות היהודים ויהיה אחר כך ביוזין לשוכני עפר, מבקשים ממך שתשנה את התוואי ותקבע תוואי אחר שיישארו הקברות על מנוחתם.

"נשיא מצרים השיב ואמר שתוואי חדש יעלה הוצאות רבות, וזו עבודה קשה לשנות את התוואי, אבל כיוון שהנך מבקש הנני מאשר לשנות תוואי חדש. השגריר הציג אותי גם כרב במצרים, שכיחנתי במצרים, ולכן הוא עשה לנו כבוד. אחרי שביקשתי ממנו הוא הסכים. היה עוד דברים סודיים שאינני יכול לספר אותם, ביקשנו אותו וכל דבר נענע בראשו. אמר טוב, והוא קיים את הכול, כל מה שהוא הבטיח לי קיים.

"אחרי שסיימנו ביקש הנשיא מובארק: 'הוציאו כל איש מעליי', והוציאו את כולם החוצה, נשארתי אני והוא, והוא אמר לי: 'אדוני הרב תברך אותי', אני מאמין בברכה שלך. שמתי ידי על ראשו וברכתי אותו 'יהי רצון שתאריך ימים על ממלכתך'. זה היה לפני 28 שנה, הוא מלך יותר משלושים שנה, היה נשיא של מצרים, במצרים שיהיה שלושים שנה זה דבר נדיר, לא דבר רגיל, אבל ב"ה הברכה התקיימה.

"האיש הזה מובארק, הביא כבוד למצרים, היו מלכים נשיאים מעריצים אותו, הוא מנע מלחמות, ובמלחמות 'כזה וכזה תאכל החרב' מכאן ומכאן נהרגים, כאן הוא מנע מלחמות, שמר על השלום, אוהב ישראל, והוא נפל עכשיו. ואני תפילה, אני מתפלל להקב"ה שיציל אותו מיד שונאיו, ויטע בליבם של השופטים שלו חכמה בינה ודעת, דעה והשכל, משום הכרת הטוב שיפסקו דינו ויוציאו לאור משפטו ויוציאו אותו זכאי, ואח"כ אני יעמוד להתפלל שה' יתן לו רפואה שלמה ויהיה בריא, מצווה להתפלל על כל אוהבים של ישראל שהם מחסידי אומות העולם". במילים אלו סיים מרן הגר"ע יוסף זצ"ל את דרשתו. מפעים לחזות את התגשמותם של דבריו שהתקיימו כעבור תקופה לא ארוכה במלואם.

מה שעוד ניתן ללמוד מכאן, היא חכמתם של רועי ישראל, שנתן להם ה' חכמה למשול ולהתוות את הדרך. למצוא מסילות ללבבם של מנהיגים בעולם כולו, גם במדינה עוינת כמצרים. לדעת היאך לפעול בתבונת התורה, לא להתגרות באומות, לנצל את המעמד והיכולות לטובת העם היהודי ולהכיר טובה לכל אחד באשר הוא, בין שהוא בן ברית ובין שאינו בן ברית.

הגר"ע יוסף יוסף זצוק"ל במסירת שיעור. לימינו ידיד נעוריו הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל

בחנות המשפחתית. הודות להשתדלות אם המשפחה וראשי ישיבת 'פורת יוסף' שחרדו לגורלו של העילוי הצעיר שכוכבו החל לדרוך, ניאות האב לפטור את בנו עובדיה מהתייצבות בעסק המשפחתי לטובת עסק ועמל התורה.

כשהוא בגיל 12 בלבד, חבש עובדיה הצעיר את ספסלי ישיבת 'פורת יוסף' בעיר העתיקה, שם קנה הודו תורני והדרו התלמודי בימי הבחרות, עד שדברי תורה נבלעו בדמו, פשוטו כמשמעו. סיפורים מופלאים מסופרים על שקדנותו והתמדתו הרבה, גאונותו ובקיאותו העצומה, ועל קומה תורתית תמירה שהחלה להזדקר לגבהים ולפסגות לא נודעות

זריחת השמש

מן המזרח זרחה שמשו החמימה והמאירה של רבינו מאור ישראל, נשיא מועצת חכמי התורה ומנהיג מפלגת ש"ס ומקים עטרת תפארת היהדות הספרדית כולה, הגאון האדיר שכל רז לא אניס ליה, מרן רבי עובדיה יוסף זכר צדיק וקדוש לברכה, שהשיב עדה בישראל לימי זוהרה ותפארתה והאיר לארץ ולדרים עליה לדורות עד עולם.

עוד לפני כניסתו לנועם עול תורה ומצוות, כשהוא בגיל 12 בלבד, חבש עובדיה הצעיר את ספסלי ישיבת 'פורת יוסף' בעיר העתיקה, שם קנה הודו תורני והדרו התלמודי בימי הבחרות, עד שדברי תורה נבלעו בדמו, פשוטו כמשמעו. סיפורים מופלאים מסופרים על שקדנותו והתמדתו הרבה, גאונותו ובקיאותו העצומה, ועל קומה תורתית תמירה שהחלה להזדקר לגבהים ולפסגות לא נודעות.

תחת אחד השיחים, אישר בנו של מרן, הראשל"צ וראש ישיבת 'חזון עובדיה' מרן הגאון רבי יצחק יוסף, את השמועה שרווחה בציבור במשך שנים, כי בימי הדחקות ההם, בזמן שעול כלכלת הבית היה קשה מנשוא, רתם אב המשפחה את כל בניו לעבוד ולשרת בחנות המכולת שהייתה ברשותו. כשהיה הבן עובדיה צעיר לימים, חפץ האב כי יעזוב את חוק לימודיו לטובת העבודה

'ויהי יוסף בן שבע עשרה שנה' והוא כבר רועה את אחיו בשדה ההלכה, זאת בעודו בחרו ישיבה. לבקשת רבו, ראש ישיבת 'פורת יוסף' מרן הגאון רבי עזרה עטיה זצ"ל, החל למסור שיעורים יומיים, הלכה למעשה, בבתי מדרשות שבשכונת 'בית ישראל'. מיותר לציין, כי קהל שומעיו היה מבוגר ממנו, פעמים עד כדי הפרשי גיל של עשרות שנים ויותר.

בתקופה זו החל מרן זצ"ל להביע את הגיגיו התורניים עלי גיליון ומעיינותיו החלו לנבוע. במסגרת זו הופיע גם קונטרס 'ביע אומר' כשהוא מעוטר בהסכמות חשובות את תוכן קונטרסו הראשון הגדיר מרן זצ"ל בצורה הבאה: "כולל שקלא וטריא וחידושים בסדרי התנאים והאמוראים, על פי סוגיות הגמרא מסכת 'הוריות' המה באים. ועמהם יחדיו כלולים קצת חידושי כללים. אשר נדפס בירושלים ת"ו בשנת תפרי"ח לפ"ק". (התיאור מופיע בעמוד השער של הספר שו"ת 'יחוה דעת' חלק שישי). בשנת תשי"ד הופיע הכרך הראשון של סדרת הספרים שעתידה להאיר את עיני עולם התורה וההלכה כולו, 'ביע אומר', ובשנת תשט"ז הופיע הכרך השני.

לימים, כשנפטר רבו, מרן הגאון רבי עזרא עטיה זצ"ל, קם מרן הגר"ע, שבפקודת קדשו החל למסור שיעורים ולהפיץ תורה ברבים, תפקיד אותו נשא עמו עד אחרית ימיו בכל משרותיו השונות, ופתח בהספד תמרורים על רבו ואלופו, כשבמסגרת הספדו נדרש מרן זצ"ל גם ללבטיו באשר לנטילת משרות ציבוריות ולפקודת רבו שהכריעה את הכף בנידון. וכך סגנו דבריו בסגנון הייחודי והמליצי:

"גם בעת שהוצע לי לשמש בקודש כרב ראשי וראש אבות בתי הדין בעיר תל-אביב רבתי, נמלכתי במפיבושת רבי, האורים ותומים, ויעצני ופיתני לשום את משא העם הזה עלי, ואמר לי: ידעתי בני ידעתי, כי לא חסר לך דבר בירושלים עיר קדשנו ותפארתנו, בשבתך על מדין, ובהרבצת תורה ושיעורי הלכה ודרשות למאות אנשי חיל יראי ה', אולם אין לך ברירה, כי עיר גדולה לאלוקים כמו תל-אביב יש בה שמונה בתי דין, ועל הרב הראשי למלאות תפקיד ראש אבות בתי הדין, אנו צריכים איש שיוכל למלאות שליחות זו, ואין לנו אלא אתה. ואם כי לא טוב הדבר לעצמך באופן פרטי, כי יכול אתה להתעלות יותר במעלות התורה בלא טרדות הציבור על כתפך, מכל מקום חייב האדם להקדיש עצמו לטובת הכלל. וכך הוכרחתי לנענע בראשי, ולשמוע בעצתו של רבנו הגדול זצוק"ל" (ההספד נדפס בראש הספר 'עלה עזרא').

בשיעוריו קירוב המונים. מרן הגר"ע זצוק"ל במסירות שיעור בצעירותו

ידידות מופלגה עם רועי ומנהיגי החסידות. מרן הגר"ע זצוק"ל עם כ"ק מרן בעל הישועות משה מויז'ניץ זצ"ל

"כך נמשך הלימוד כמה וכמה שעות, עד שבשעה 1 בלילה העייפות הכריעה אותי ופרשתי ממנו לשנת לילה. ויהי בבוקר, כשקמתי בשעה שבע, אני מבחין כי אבא נוכח בספרייתו והנה הוא לומד ב'חתם סופר' תשובה אחר תשובה. מסתבר שהמשיך בלימוד אחרי שפרשתי, הספיק בינתיים לחטוף תנומה, ושוב השכים להמשיך בלימודו".

לידתו של מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל הייתה בבגדאד בירת עיראק הבבלי, בחודש תשרי שנת תרפ"א. בהיותו ילד רך בן ארבע שנים עלה עם הוריו, רבי יעקב עובדיה ומרת ג'ורג'יה, לחון את עפר ארץ הקודש. ילדותו חלפה עליו בצלם של תלמידי חכמים מפורסמים, ובראשם מורו ורבו באותם הימים, הלא הוא הגאון רבי אליהו לופס זצ"ל, אשר לאחר פטירתו בשנת תרח"ץ הספידו מרן בהיכל ישיבת 'פורת יוסף', בפני גדולי אותו הדור, ונשא קינה במליצה נאה ובבקיאות מדהימה על מורו ורבו, אותו כינה: 'ספר התורה - ארון הקודש'.

מכריו מספרים כי בהיותו בן שבע שנים בלבד, היה יושב והוזה במשך שעות בספר התנ"ך, ובפירוש 'תורה תמימה'. רושמי קורות העיתים מציינים שהגייטו בספר 'תורה תמימה' הייתה בהיכל ביהמ"ד 'שושנים לדוד', שבעליית הגג שבו נהג לשבת ולשקוד על דלתי התורה והיראה הגאון המקובל רבי יעקב חיים סופר, בעל ספר 'כף החיים', כאשר שם גם ישב וערך את ספרו הגדול.

באחד הימים רעדה האדמה בצורה קשה ביותר בירושלים, ומבנים רבים קרסו והבהלה הייתה רבה. גם בנין ישיבת 'שושנים לדוד' נפגע קשות מחמת הרעידה. ומרן שהיה כאמור רק ילד רך בן שבע, נבהל מאד כאשר נפלה עליו תקרת הישיבה, ולא הייתה לו שום אפשרות לחלץ את עצמו. ואז משמים הופיע וירד הגאון רבי יעקב חיים סופר זצ"ל, וחילץ בעצמו את מרן רבי עובדיה, כאשר הוא נוטל בידיו ומוסרו לאביו, וכה אמר לו: הזהר על בנך זה, כי הוא עתיד להיות גדול בישראל.

ממית עצמו עליה

בימים אלו נרשמת דריכות במערכת הפוליטית, כאשר להערכת גורמים שונים ותחזיות פרשנים, יתכן כי אנו צפויים לעבור החורף מערכת בחירות כלליות, על רקע אי חקיקת הסדר 'תורתו אומנותו' לפטור של בחורי הישיבות ואברכי הכוללים מגיוס לצה"ל. זאת אחר שלא הונח מסמך ונוסח שיניח את דעתם הרוממה של מרן גדולי ישראל חברי מועצת גדולי התורה שליט"א, שאף עתידים להתכנס מחר, יום ראשון, ולדון בסוגיה הלוהטת על סדר היום הציבורי.

אם נחזור חמש שנים לאחור. בחודשים האחרונים לחייו של מרן מאור ישראל זצ"ל, ריחפה על עולם התורה והישיבות גזירה דומה. חריפה בהרבה. יאיר לפיד הגיש את חוק הגיוס הידוע לשמצה שאושר בתמיכת חברי הכנסת מהקואליציה, שכללה חובשי כיפות סרוגות גם-כן, ועתידם של בחורי הישיבות היה לוט בערפל. מרן זצ"ל נשא על לוח ליבו הטהור את עתיד העם היהודי וחש צער נוקב וכאב עמוק חודר שיתי נפש מול זממם של הפוליטיקאים האנטי-דתיים שהופק.

"גם בלילות שבת קודש, יום קדושה ומנוחה, שעה שעייפות מכל ששת ימי המעשה מצטברת, היה אבא יושב ומתמיד בלימודו עד השעה 2-3 בלילה. נהירנא" נזכר הראשל"צ "ליל שבת אחד קרא לי שאלמד אותו בצוותא, כמה וכמה מתשובות 'חתם סופר' הידועים בעמקנותם. והנה, לרוב חריפותו ובקיאותו היה אבא הולך וקורא בזריזות ובקלילות, מעיר ומפלפל, שואל ומשיב, בעוד שאני הצעיר נשרך אחריו

מרן הגר"ע קיים בכל מאודו ובכל נפשו את דבר הכתוב: 'ובתורתו יהגה יומם ולילה'.

"את כל ענף הרבצת התורה" מסביר מרן הראשל"צ הגר"י יוסף שליט"א "יש להסמך אל השורש: עסק התורה התמידי של הרב, לפני, אחרי ובתוך כל עניני הדת וצרכי הציבור שהשתרגו על צווארו. בכל עת ובכל שעה היה מקיים בעצמו 'הגית בו יומם ולילה'".

זאת ועוד הוסיף מרן הראשל"צ בעת העלאת זיכרונות על אביו הגדול: "גם בלילות שבת קודש, יום קדושה ומנוחה, שעה שעייפות מכל ששת ימי המעשה מצטברת, היה אבא יושב ומתמיד בלימודו עד השעה 2-3 בלילה. נהירנא" נזכר הראשל"צ "ליל שבת אחד קרא לי שאלמד אותו בצוותא, כמה וכמה מתשובות 'חתם סופר' הידועים בעמקנותם. והנה, לרוב חריפותו ובקיאותו היה אבא הולך וקורא בזריזות ובקלילות, מעיר ומפלפל, שואל ומשיב, בעוד שאני הצעיר נשרך אחריו. פעמים שהייתי נאלץ לקטוע את קריאתו המואצת, תוך שהייתי מזכיר לו, הלא עודני בחור וצעיר, האט נא את שטף הקריאה ובאר את הדברים לצעיר התלמידים.

ידידות מופלאה רבת שנים. מרן הגר"ע זצ"ל עם מרן הגרש"ז אויערבאך זצ"ל

לגברים
בלבד!

תכין את הדופק שלך

Follow up tdc

מהיום, לא מתפשרים.

רוקס, מכון הכושר המוביל, מביא לכם את האיכות, הרמה הגבוהה והמקצועיות, קרוב לבית, בימים ובשעות נפרדות לגברים בלבד. אתם מוזמנים להכיר חווית כושר פרימיום בסטנדרטים בלתי מתפשרים.

מלתחות מפוארות

חווית אימון
יוקרתית

גברים בלבד!
בימים א', ג' וה'
22:00 - 24:00

מכשירי כוח של
TECHNOGYM
עם הצג הדיגיטלי

סדרת מכשירים
מהמתקדמות
ביותר בעולם

*שיעורי פילאטיס/אירובי, ספינינג, זומבה עיצוב וחיטוב לנשים בלבד!

ROX
FIT CLUB BBC

התקשרו עכשיו: 03-770-5757

ROX | בן גוריון 13, מגדל קונקורד, לובי A קומה 5 | מתחם העסקים של ר"ג-ב"ב

תורה. אצל הגאון מוילנא היו שני 'מגיידים' שהיו מסובבים בערים ומחזקים את האנשים, כל אחד היה מחזק על מצוה אחרת, אחד היה מעורר על עניין שמירת השבת, והשני היה מעורר על קדושת ישראל. היו ביניהם ויכוחים על מה כדאי יותר לעורר את העם. הם באו והתייצבו בפני הגאון מוילנא זכרו-לברכה, והציגו את עמדתם. ענה להם הגאון מוילנא: שיש לחזק ולעורר על קביעת עיתים לתורה. כי כשאדם קובע עיתים לתורה, אזי הוא מעריך את התורה, הוא מעריך לומדי תורה, מעריך בני ישיבות. וזה כשהוא לא לומד, הוא אינו מכיר בחשיבות. אינו יודע ערכה. וזה הדבר שצריך להגביר, במיוחד לבני חו"ל בעסוקים במסחר, אבל ע"י שיחשיבו את התורה ייקרו את התורה ויעריכו את לומדיה". בשלב זה עברה השיחה לנסוב על ענייני לימוד תורה וערכה, ובפרט ההבדל שבין אנשי ארץ ישראל שמרביתם יושבי אהל, ולכל הפחות מעריכים ומייקרים את אלו שתורתם אומנותם,

מרן הגר"ע כתב הקדשה מיוחדת על כרך הראשון 'יביע אומר' שיצא לאור בשנת תש"ד

תורה ותורה

הרב פריינד מספר למרן זצ"ל, שגם בארה"ב מבקשים יהודים לדעת את דעת קדשו של מרן, על המצב הנורא, של תוכניות ממשלת שנאת הדת, שזוממים עקירת עולם התורה בגזירת גיוס בני הישיבות. ושואלים אלו דברים ניתן לומר להם ואם יכולים לסייע למערכה כבירה זו?

"הדבר הראשון שצריכים להסביר וזה יהיה זכות גדולה", פתח מרן זצ"ל בהסבר ארוך, "הוא חשיבות לימוד התורה, מעלתה של

מימין הרב טוביה פריינד ומשמאל הרב יוסף שוב לימים, בעת שהגיע ראש הממשלה בנימין נתניהו, לנחם את בניו של מרן האבילים על פטירתו בביתו ברחוב הקבלן, נענה לעומתו מרן הראשל"צ הגר"י יוסף, ואמר לנתניהו כי אבא זצ"ל הלך לעולמו אחר שלבו לא עמד בצער הגדול שהנחילה לו הממשלה עם חקיקת החוק לגיוס בני הישיבות. ידועה ומפורסמת היא שיחת הטלפון מהאחרונות שעשה מרן זצ"ל, בעודו שוכב על מיטת חוליו בבית החולים 'הדסה' עין כרם, לשר הביטחון דאז, משה בוגי יעלון, כשהוא מתחנן בפניו בקול בוכים ובדמעות שליש, לבל יגויסו בחורי ישיבה וכי יונח לכל מי שחפץ בכך ללמוד תורה כאוות נפשו.

גזירת הגיוס בראי מרן

בט"ו לחודש אלול תשע"ב, חודש ומחצה קודם פטירתו של מרן ויומיים בלבד לפני אשפוזו האחרון בבית החולים, עלה לבית מדרשו שבמעוננו בשכונת הר-נוף בירושלים, הסופר התורני הנודע וסגן ראש העיר מודיעין-עילית, הרב טוביה פריינד, לשיחה תורנית ממושכת שהתפרסמה בהמשך בגיליון החג של עיתון 'המודיע'. בראשית השיחה ביקש הרב פריינד לשמוע ממרן זצ"ל את דעתו על הגזירות הקשות הניחתות על היהדות החרדית בארץ הקודש, ומעט חיזוק וצרי לנפש נוכח המצב החמור ומה שזוממת ממשלת הזדון על עולם התורה, הישיבות ובתי החינוך, ובמיוחד גזירת הגיוס.

לקראת יום ההילולא, ועל רקע האקטואליות שמקבלים הדברים בימינו אנו, משתף אותנו הרב פריינד באדיבותו הרבה, בתמלילים של אותם דקות יקרות, שלאחר לכתו של ענק הענקים, הוכתרו בתואר 'הראיון האחרון'.

"כואב לי מאוד המצב הזה" פתח מרן הגר"ע זצ"ל את דבריו בהתייחס להרכבה העוין של הממשלה. "ניסינו לעשות את הכול כדי למנוע אותם, אבל לצערנו לא צלח". בשיחה עם 'כל ישראל' נזכר הרב פריינד בכל פרט ממהלך השיחה הנדירה. "הגר"ע נאנח באנחת כאב, ניכר כי הדבר ממש משפיע על בריאותו השלימה" הוא אומר לנו.

מרן זצ"ל המשיך בשיחתו: "בשבועה על בני יקירי רבי יעקב עליו השלום (הגאון רבי יעקב יוסף שנפטר חודשים בודדים לפני אביו. י"ג), הגיע לכאן ראש הממשלה לנחם אותי", סיפר מרן, "אמרתי לו שהגזירות על עולם התורה כואב לי יותר... אך הוא נתון בשבי בידי רשעים. צריכים להתפלל לקב"ה. אין כוחה של ישראל אלא בפה. הקב"ה יערה עליהם רוח טהרה ממרום שיבינו את חשיבות לימוד התורה, שבלי תורה אין זכות קיום".

בהערת אגב מגלה לנו הרב פריינד, שאחרי השיחה עם מרן, שוחח עמו בנו של רבינו, מרן הראשל"צ הגאון רבי יצחק יוסף, שאמר לו ברורות: "גזירות אלו מאוד כואבות למרן אבי הגאון, הוא ממש לא שקט מזה. רק אתמול היה אצלו אישיות מאוד חשובה, הוא דיבר עמו על גזירות הממשלה, אבא פשוט החל לבכות בדמעות. הוא כואב את כאבו של עולם התורה, של האברכים ההוגים באוהלה של תורה".

גם מרן חכם שלום כהן, נשיא מועצת חכמי התורה, בשיחה שערך עמו הרב פריינד במלאות שנה להסתלקותו של מרן הגר"ע זצ"ל, ושחלקים ממנה יובאו בסמוך, העיד כי "גזירות אלו כאבו לו מאוד. הוא התייסר מכך. כשדיבר על גזירות הממשלה, הוא החל לבכות בדמעות. כאב את כאבו של עולם התורה. כשנגעו בתורה זה כאב לו, היה לו ייסורים. וזה כשאחד אוהב את התורה אזי כשנוגעים בה, זה כואב לו. זה היה מרן זצ"ל" תיאר חכם שלום בדמעות געגוע.

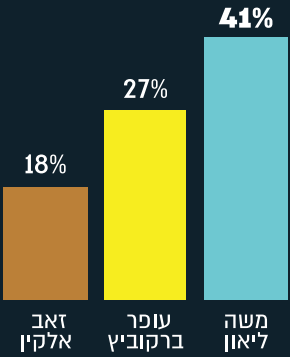
נשוב לרצף השיחה ההיסטורית. הרב פריינד שואל את מרן: מרן שליט"א (זצ"ל. י"ג) שעמד בראש מערכות היהדות החרדית, זוכר מערכה קיומית כזו בארץ ישראל בדור קודם? "היו הרבה מערכות קיומיות על היהדות בארץ הקודש" השיב מרן "וברוך ה' עם ישראל חי, הקב"ה שומר על לומדי התורה. מקווים שגם הפעם עולם התורה, הישיבות והכוללים יעמדו בזה, נתפלל שהקב"ה יעביר ממשלת זדון מן הארץ..."

כָּבֵר הוֹרָה זָקוּ

(סנהדרין כד')

סקר מכון סמית מ- יד' תשרי תשע"ט קובע:

משה ליאון

לראשות העיר

דת

דגל התורה

שם

התאחדות הספרדים שומרי תורה

משה ליאון

בעזרת ה', ננצח!

מלכות, מנהיגות, ציונות.

טל' מטה: 073-7427417 | moshemate02@gmail.com

"הדבר החשוב ביותר", קבע מרן, "הוא להחדיר את לימוד התורה בילדים. לשכנע את ה'בעל-בתים' שישלחו את הילדים שלהם ללמוד ולהתחנך בתלמודי תורה."

דרכו של מרן זצ"ל, רצופה הייתה באהבת ישראל, וברצון לעורר לקיום המצוות וקרבת הבורא. את חייו העמוסים הקדיש למען העם שבשדות. את תמצית דרכו ומשנתו ניתן ללמוד מהדברים שנשא בטקס בו הוכתר לרבה הראשי של מדינת ישראל והראשון לציון, וכה היו דבריו המרגשים: "מלבד חובתי הראשונית הנ"ל, אשתדל בכל יכולתי בסייעתא דשמיא לרדת אל העם בדרשות ובשיעורי תורה ומוסר, בדברי חן ונועם, וכל נתיבותיה שלום. כי בלשון רכה אפשר להפיה רוח חיים וללבות

“לכן חשוב מאוד להסביר את ערך לימוד התורה לבעלי בתים, לדאוג שבניהם ילמדו בתלמודי תורה, על ידי כך יהיה להם הערכה לתורה ומצוות ויהיו מוקירי תורה” מסכם מרן זצ”ל תובנותיו מהסיפור המדהים.

מִן זֶ"ל לִיבֵן עֲמִי הִרְבֵּה נוֹשָׁאִים, וְהָכֵל בְּכוֹבֵד רֹאשׁ",
מִגְלֵה מֶרֶן חֲכָם שְׁלוֹם, "אֲבָל מֵה הִיָּה הִרְבֵּה שִׁדְדִים אוֹתִי כֹל
פַּעַם מִחֲדָשׁ, מִיָּד אֲחֵרֵי הָאֲסָפוֹת, עַל נוֹשָׁאִים כְּבִיד מִשְׁקָל, שִׁישׁ
עוֹד לְהֵאֵיךְ וּלְחַשֵּׁב עוֹד וְעוֹד, אַחֲרֵי שֶׁקִּיבְּלָנוּ הַחֲלֻטָּה, הוּא לֹא
שׁוֹחַח מִלֵּילָה אֶחָת מִיּוֹתֶרֶת. הוּא הֵתִישֵׁב מִיָּד עִם סִפְרָיו וְהָחֵל
לְכַתּוֹב אֶת חִידוּשָׁיו. זֶה הִיָּה מִמֶּשׁ מִדֵּהִים, אִיךְ פִּתְאוֹם הוּא
הִתְנַתֵּק מִכָּל הָעֵינִינִים הַצִּיבּוּרִיִּים וְהִשְׁלִיךְ אֶת עֲצָמוֹ אֶל סִפְרֵי
הַפּוֹסְקִים" שֶׁחֲזָר חֲכָם שְׁלוֹם בְּגַעְגּוּעִים.

”שאלנו אותו: ‘מה כבודו טרח לבוא אלי בשבת כה גשומה?’”
מספר מרן וממשיך “הוא סיפר לי: שלאחד המתפללים בבית הכנסת יש ב”ה ששה בנים, ואמר לו כי מתכוון לרשום את ילדיו בבית ספר ‘מוריה’. זה היה בית ספר ממלכתי שלמדו שם בנים ובנות יחד. ניסיתי להשפיע עליו שישלח את בניו ל’תלמוד תורה’,

ג' בחשוון תשע"ט 12/10/18 || כל ישראל || 21

הרב על הפגיון

בשבת חוה"מ סוכות נלקח לבית עולמו אחד הרבנים הוותיקים שבערי ישראל, הגאון רבי משה ברוך פכטר זצ"ל, רבה הראשי של מטולה • 'כל ישראל' חוזר לימים הראשונים ולחגיגות ההקפות בשמחת תורה תחת איומי הטילים ושריקות האזעקות ומסכם יובל של רבנות בעיר חילונית • בנו, ר' אלי פכטר, וחבר מועצת העיר חדרה הרב בנציון נורדמן, במונולוגים מרגשים על האב והרב שאבד לעם ישראל

|| יוסי גיטלר ||

צילומים: ויקיפדיה, ארכיון

**בבואו למטולה, עודו
אברך צעיר נשוי ללא
ילדים, התגלע דין ודברים
בין הרב פכטר זצ"ל
להנהלת העיר, על משך
שנות ההסכם שיחתם בין
העירייה והרב. "הם דרשו
הסכם ל-5 שנים" מגולל
ר' אלי "והוא רצה רק על
שלוש שנים". בסיכומו
של עניין הוחלט שהרב
פכטר ישמש בתפקידו
במשך שנת ניסיון בודדת,
לאחריה יוחלט היקפו
המדויק של הסכם
הקבע. "השנה האחת
נמשכה 47 שנה" מציין
ר' אלי בחיוך.**

תודו שאף פעם לא חשבתם מי הוא הרב של העירייה הצפונית ביותר, זו היושבת על הגבול הלבנוני - מטולה. גם אנחנו לא. האמת שלא חשבתי בכלל שיש שם רב, ודאי לא בוגר ישיבות חרדיות עם זקן לבן ארוך, ששולח את בניו ללמוד בתלמוד-התורה של חסידות גור בחצור-הגלילית. אבל מתברר שכל זה אכן היה, ולא סתם היה - אלא במשך יובל כמעט תמים - 48 שנה, נשא הרב משה ברוך פכטר את עולה של הקהילה התורנית בפרט ושל מטולה בכלל, על שכמו.

כבר במעלליו יתנכר נער. בגיל 23 הוסמך לרבנות עיר אצל רבו, ראש ישיבת 'בית מאיר', הגאון רבי זלמן רוטברג זצ"ל, לפני כן חבש את ספסלי ישיבת 'תפארת ציון' והשתלם בלימודי חושן-משפט. רבי משה ברוך לא חיפש לעצמו יומרות גבוהות, בפשטות אופיינית קבע את משכנו וביסס את רבנותו בעיר הצפונית המרוחקת מטולה, שם נותר עד אחרית ימיו, כשהוא משפיע מאורו ותבונתו על כל באי המקום.

כמגדלור של תורה ויראה האיר הרב פכטר לכל הסביבה כולה, קיבוצים ומושבאים רבים ברחבי הגליל העליון, הסמוכים גיאוגרפית למטולה, זכו להארת פניו, ויושביהם הרבו לחלות את פני רבה של מושבת הספר הגדולה היושבת על הגבול הלבנוני.

משרות תורניות רבות נקשרו בשמו של הרב פכטר, כך היה חבר בהנהלת הישיבה בקריית שמונה, סגנו של הרב הראשי במחוז צפון במשטרה ואחד מרבני ארגון זק"א. מרכז חייו היו כמובן מאות המשפחות שהתגוררו בעירו מטולה, כלפיהם חש אחריות כאב לבנים ממש, והם החזירו לו אהבה בכפליים, וכפי שנתאר בהמשך הכתבה. את השם שלו לא הכרתם, הוא מעולם לא עלה לכותרות על רקע מאבק דת, לא נרשמו עימותים בכל יובל שנות כהונתו, למרות נקודות החיכוך הרבות כל כך בין רב עיר לתושבים ובעלי עסקים, ונזכור שאין המדובר בעיר חרדית אלא במטולה. ועל הפרק ניצבים סוגיות כבדי משקל, כמו כשרות ומקוואות, נישואין וגירושין, ועוד כהנה וכהנה.

בני ברק, גדרה ומטולה

הרב פכטר נולד בארץ, בעיר התורה והחסידות בני ברק, למד ביישיבות הנחשבות, כאמור לעיל, ובסביבות גיל העשרים נישא לזוגתו הרבנית. בשנות נישואיו הראשונות למד הרב פכטר יחד עם אחיו, כיום ראש כולל באלעד, הרב צבי פכטר שיבלחט"א, בכולל של יהודי תלמיד חכם בשם הרב דרומי, בעיר גדרה שבשפלה. כעבור שנתיים מונה לשאת בעול רבנות העיר הצפונית מטולה, מרחק של כמה שעות נסיעה טובות, ודאי בתנאי הדרך של אותם ימים, לפני יובל שנים. מאז הוא שם, רב ודיין ופועל רבות ונצורות, וכעת טמון באדמתה.

אנחנו כותבים הכול בפשטות ונינוחות, כאילו מדובר בתהליך מובן מאליו. אבל גם לנו, כמו לכל אחד אחר, מזדקרת מיד השאלה, איך נופל צעיר חרדי בני-ברק טיפוסי, אברך ליטאי מן השורה, לרבנות עיר כמו מטולה?

לקבל את המענה לתמיהה הזועקת, פנינו לבנו, הרב אלי פכטר מקריית מלאכי, ושאלנו אותו:

איך קורה כזה דבר? איך צעיר חרדי בן 23 מתמנה לרב העיר מטולה?

ר' אלי מקדים את הרקע ומה שהיה באותם ימים במושבה הצפונית למרגלות ערי הלבנון הנישאים.

רב היה במטולה ושמו הרב וינגוט, כדרכו של עולם ביום מן הימים נפטר הרב וינגוט לבית עולמו, והעיר נותרה ללא דמות רבנית במשך כשנה ומחצה.

במקביל, היה יהודי, מזכה הרבים, בשם חיים אנזי, תושב חצור הגלילית, שניהל ארגון בשם 'צדור המור' שמטרתו הייתה לסייע בטיפוח בתי כנסת וכוללי אברכים. פעילותו התמקדה בעיקר ביישובי הצפון והגליל. אחד ממרכזי הפעולה הבולטים הייתה העיר מטולה. במטולה שלט ראש המועצה דאז, אסף פרנקל. "הכיניו של ברחוב היה 'בומבה'" מספר ר' אלי "עד היום אני לא יודע למה...", אותו אסף פנה לרב חיים אנזי, ואמר לו תשמע כבוד הרב, אני זקוק לשלושה דברים: האחד: אני צריך שיפוץ של בית העלמין, השני: אני צריך שיפוץ של בית הכנסת והשלישי: אני צריך רב בעל שיעור קומה לעיר, שיחליף ויבוא תמורתו של הרב וינגוט.

אז יושבים שני יהודים במטולה הצפונית, ראש המועצה ומזכה הרבים, ודנים את מי להביא כרב במקום. איך הם מגיעים לאברך בן 23 מבני-ברק שהוגה בתורה בכולל בגדרה? יד ההשגחה מסובכת הכול.

הרב אנזי, שהתבקש על ידי ראש המועצה מר פרנקל להשיג רב לעיר, היה בקשרי ידידות עם הרב דרומי, ראש הכולל מגדרה, שבמסגרת עיסוקיו הרבים של הרב דרומי בנושאי כשרות, הביאו אותו פעמים רבות לסככים ארוכים בכרמים בצפון הארץ, מקום מושבו ופועלו של הרב אנזי.

משכך, פנה אנזי לדרומי והציע בפניו את צרכו. 'אני זקוק לרב שיעמוד בראש מערכת הרבנות של העיר מטולה' שח לו. הרב דרומי שמע את הדברים ואמר לרב אנזי 'יש אצלי בכולל שני אחים, תלמידי

חכמים מופלגים, בני משפחת פכטר מבני ברק, חושבני שהם מתאימים למשימה שאתה מציג, נשאל את פיהם, אולי אחד מהם יסכים'.

הרב צבי פכטר סירב לשמוע על ההצעה, אבל אחיו רבי משה ברוך החליט לקבלו, ובכך לחרוץ את עתידו לכל ימי חייו. "אבא קיבל את המינוי ונסע למטולה" אומר הבן.

בבואו למטולה, עודו אברך צעיר נשוי ללא ילדים, התגלע דין ודברים בין הרב פכטר זצ"ל להנהלת העיר, על משך שנות ההסכם שיחתם בין העירייה והרב. "הם דרשו הסכם ל-5 שנים" מגולל ר' אלי "והוא רצה רק על שלוש שנים". בסיכומו של עניין הוחלט שהרב פכטר ישמש בתפקידו במשך שנת ניסיון בודדת, לאחריה יוחלט היקפו המדויק של הסכם הקבע. "השנה האחת נמשכה 47 שנה" מציין ר' אלי בחיוך.

"כולם דתיים"

כמה יהודים דתיים התגוררו אז, ומתגוררים היום – במטולה? אני שואל את ר' אלי.

"אם היית שואל את אבא את השאלה הזו" הוא משיב, כאילו רק חיכה לדגש שאשאל זאת, "הוא היה אומר לך: "כולם דתיים" ככה הוא ראה את הדברים. בפועל" הוא עונה לגופה של שאלה "יש מניין בשבת".

אנחנו מבינים שמתוך מאות תושבים המתגוררים כיום במטולה, רק עשרות מתוכם שומרים תורה ומצוות. "אז, היו יותר" אומר אלי. כוונתו כמובן באחוזים.

איך התבטאה הנהגתו הרבנית של אבא?

"הוא היה כמו הרבנים של פעם" עונה הבן "הכתובת לכל דבר. אם היה סכסוך בין חקלאים, או בין איש לאשתו היו פונים אליו ומגיעים אליו שיכריע, כמו הרבנים של פעם ממש" הוא שב ומדגיש "היה מעורה עמוקות בחייהם של כל תושבי העיר, שמצדם העריכו אותו בהערכה שגבלה בהערצה".

שעות קבלת הקהל במהלך שעות העבודה היו במשרדו שבבניין המועצה הדתית בנושאי היום יום, ובנושאים רגישים בבית פנימה. "אני זוכר פגישות בנושאים מורכבים עד 3 ו-4 לפנות בוקר, הרבה זוגות במטולה חייבים לו את חייהם המאושרים" חושף אלי טפח מפעולותיו הכבירות של אביו בהשכנת שלום בין איש לאשתו.

באחת הביקורות של משרד הדתות במשרדי המועצה הדתית במטולה, רשם המבקר בדו"ח, הערה על כך שאין שלט על לשכת הרב עם זמני קבלת קהל רשמיים לטובת הציבור. בביקורו השני, כאשר בחן האם תוקנו הליקויים עליהם הצביע, ראה שלט חדש, "הוא נמצא עד עכשיו" אומר אלי "פלקט מנייר" וכתוב עליו: שעות קבלה של הרב: 24 שעות ביממה, 365 יום בשנה, כולל יום-כיפור. "וזה היה באמת המצב".

שומר שבת מחללו

אבא גם ידע לאזור חלציו למלחמה? זכורים לכם מקרים שכאלו?

"אני זוכר מקרה אחד" הוא אומר "כשהתחילו לפתוח

חנויות באזור מטולה בשבת, עם תעודות כשרות של הרבנות. התעודה הייתה תקפה רק לימות השבוע ולא לשבת, כי עשו

"תמיד היה אומר שהוא עסוק רק ב"מטולה שלי", לא רצה פרסום לא רצה שיכירו אותו יותר מדי. גם ביקש להיטמן במטולה. שם, לצד קבר אחים ענק בו טמונים חלקי אברים ומוצרים שונים, שיוצרו מקדושי השואה במחנות הי"ד, אוותה נפשו למנוחה, ושם נטמן".

הגלילית, מרחק של 40 דקות נסיעה. יצאנו כל בוקר וחזרנו בערב, בחורף היינו יוצאים בחושך וחוזרים בחושך".
איך הייתה ההרגשה בעיר עצמה, בשאר שעות היום, כשסביבתכם אוכלוסייה חילונית?
"היינו איבוד, כמו השלוחים של חב"ד בעולם".
משפחת פכטר שייכת למגזר הליטאי, אולם לפני 30 שנה נקשר הרב פכטר בעבודות אהבה לרבי יעקב' מנדבורנה זצ"ל. היה זה אחר שהרבי הגיע למנוחה בעיר מטולה, שם נוצר הקשר ומאז לא יצאה ידו מידו. "הם היו ממש קרובים, היה עושה עמו הליכות ארוכות ושיחות עומק בגן הלאומי" משחזר הבן.
אביכם היה עוסק גם בלהחזיר בתשובה את יהודי מטר-לה?
"אבא היה אומר שהוא לא מיסיונר" מגלה אלי. "אבל"

הסדרים שונים שלא היו מקובלים לחלוטין על אבא. אז אבא פתח מלחמת עולם, והדברים הגיעו לידי כך שהיו מי שתבעו אותו בבית הדין בצפת, ובפסק ההלכה של בית הדין נקבע שאבא רשאי להמשיך במלחמתו נגד אותה מסעדה הפתוחה בשבת, וזוכה לתעודת כשרות במהלך כל ששת ימות השבוע.
"בכלל" אומר אלי "הוא לחם עבור השבת בכל מקום. בבתי אריזה בכל הארץ יש שינוע של הפירות בשבת, במקומות רבים בארץ, כבר במהלך שבת אחת" צ' משנעים את הסחורה, כדי שיוכלו להעביר לכל חלקי הארץ ביום ראשון.

"במטולה, למרות המרחק הגדול ממרכז הארץ, בית האריזה היה נעול על מנעול וברית עד שהרב היה מגיע במוצאי שבת, לפני ההבדלה, לפתוח את השערים. עד אז לא היה שום פעולה במקום".

הוא לא היה מוכר בציבור. זה היה מכוון?

"תמיד היה אומר שהוא עסוק רק ב"מטולה שלי", לא רצה פרסום לא רצה שיכירו אותו יותר מדי. גם ביקש להיטמן במטולה. שם, לצד קבר אחים ענק בו טמונים חלקי אברים ומוצרים שונים, שיוצרו מקדושי השואה במחנות הי"ד, אוותה נפשו למנוחה, ושם נטמן".

אי בודד ושונא בצע

איך חינך אביכם משפחה חרדית עם ילדים בעיר כמו מטולה? "אנחנו הילדים למדנו בתלמוד תורה של חסידות גור בחצור-

פתחנו, מוזמנים

בנזין 95, 45 אג' הנחה לליטר*

סולר, הכי זולים באזור!

שמים גז למחירים!
רשת תחנות דלק 7 הגיעה גם לפתח תקוה

חנות נוחות מפורטת במקום

בכל תדלוק אספרסו/הפוך חינם

חנות נוחות SEVEN חיות קניות אירופאית!

seven
תדלק לך את היום

רשת תחנות שומרת שבת
חדש היצירה 12 פתח תקוה (קרית אריה)
בת ים | מושב אמונים מתחם ג.חיון | סניפים נוספים ברחי הארץ בקרוב

”חלפה שעה של ריקודים, והלא ייאמן התרחש מול עיננו. אט אט התמלא הרחוב בעוד ועוד אנשים מבני המושבה. נוטשים את המקלטים ואת המרחבים המוגנים, ויוצאים, אולי בפעם הראשונה לאחר תקופה ממושכת, לרחובה של עיר. לשמוח עם התורה הקדושה. היו אלו ריקודים יוצאים מן הלב. שמחה מהולה בדמעות. שישו ושמחו בשמחת התורה’. לא אשכח את יעקב, המושבניק עם השפם העבות, שנטל ספר תורה, נעמד בכיכר המרכזית שמכאן הוא לא זז... גם לא אשכח את יורם, הזקן הכי צעיר בסביבה, שרקד ופיזז כנער צעיר.

הוא עשה את זה באלגנטיות, תמיד היה אומר שהוא לא השוטר של הקב”ה, אף פעם לא כפה את דעתו. מאידך התושבים במטולה מאוד כיבדו אותו”. לדוגמה הוא מספר: עד הדור האחרון, אף תושב בעיר לא נסע ברכב בשבת ברחוב של בית-הכנסת, אם הרב היה עובר בדיוק ליד אדם שעישן בשבת הם היו מכבים את סיגריתו. ”הייתה הערצה כלפיו”.

במסגרת תפקידיו הנוספים, במשטרה ובזק”א, הוא הותיר חותם משמעותי בארגונים הללו?

”הוא הכניס את המושג של רישום נישואין בתוך המשטרה” חושף הבן, ”בתפקידו כסגן הרב הראשי של מחוז צפון במשטרה, אותו מילא בהתנדבות מלאה, אותו הדבר גם בזק”א, הכול עשה בהתנדבות”. אלי מספר על שנת הבעצ של אביו זצ”ל. ”את כל החופות של תושבי העיר היה אבא עורך, לא רק במטולה אלא בכל העולם, באירופה ובארה”ב, תמיד הוא עשה הכול חינוך אין כסף. אם לא הייתה ברירה היה לוקח את הכסף כדי לא לבייש, והביא למזכירה שלו במשרד כדי שתניח בקופת הצדקה של ביהכ”נ”.

אלי מוסיף סיפור: ”פעם ייצג אישה מסכנה בבית הדין הרבני בת”א, לא רק שנסע לייצג אותה בחינם אין כסף, עד תל אביב, ביציאה מבית הדין היא אמרה לו שאין לה איך לעשות את החג הקרוב. אבא פתח את הארנק והוציא כמה מאות שקלים ונתן לה. פעם ראיתי שמוציא סכום כסף גדול כהלוואה ונותן לאדם מסוים, ההוא אמר לו תודה, אבא שואל אותו על מה תודה? כך בפשטות באמת בלי להבין”.

הרגשתם שהעבודה של אבא באה על חשבון חינוך הילדים? ”לא הרגשנו אף פעם שמשוהו בא על חשבוננו, הוא היה אבא במשרה מלאה”

”הרב הראשי, רבי דוד לאו, אמר לנו בשבעה ’אמנם הוא לא האריך שנים (הרב פכטר נפטר בגיל 70), אבל הוא האריך ימים” מספר אלי. הותיר אחריו 2 בנים ו-2 בנות 18 נכדים ונינה אחת.

הקפות במקלטים

חבר מועצת העיר חדרה, ומנהל רשת בתי הספר ’מדעים ויהדות’, הרב בנציון נורדמן, מספר בשיחה ל’כל ישראל’ על היכרותו עם הרב פכטר.

”הייתי אז בחור צעיר” מספר נורדמן ”כשהוזמנתי יחד עם קבוצה נוספת של תלמידי ישיבה לעיר מטולה לכבוד חג ’שמחת תורה’. הרב ברוך פכטר זצ”ל, רבה של מטולה, ביקש מקבוצת בחורים משיבת ’קול תורה’, ’חברון’ ועוד, להגיע לעיר בחג ולשמח את תושבי האזור, וביניהם החיילים ששמרו על הגדרות.

”השנה הייתה 1993, בימי מבצע ’דין וחשבון’” הוא מסביר את הסיטואציה ”האווירה בארץ קשה ומדוכדכת. הצפון מופגז מדי יום ביומו ותושבי העורף לא רואים את האור בקצה המנהרה. חג ’שמחת תורה’ קרב ובא, והרב פכטר מטכס עצה כיצד להביא את השמחה לעיר מטולה. גם כך קשה לשמוח. אווירת נכאים ברחובות. כמעט ואין יוצא ובא.

”כשהגענו לעיר, שאלנו את המארחים היכן אנו ישנים. אני זוכר שהובילו אותנו למקלט עירוני, והודיעו לנו חגיגת שבמקום הזה אנו אמורים להעביר את החג. שריקות הטילים שמעלינו ורעמי האזעקות לא הותירו לנו הרבה ברירות. ההפתעה הגיעה בהמשך. כששאלנו את הרב פכטר היכן אמורים להתקיים הריקודים, הוא ענה לנו ’ברחיבה של עיר’.

”וכך” משחזר הרב נורדמן ”כשרעמי התותחים ברקע, התחלנו לשיר ולשמוח לכבוד התורה ברחובה הראשי של מטולה. אני זוכר שהיינו סקפטיים לגמרי לאחוזי ההשתתפות של התושבים, אך הרב פכטר שפקד על הריקודים נסך בנו כל העת תקווה שהנה אוטוטו מגיעים ההמונים...”

”חלפה שעה של ריקודים, והלא ייאמן התרחש מול עיננו. אט אט התמלא הרחוב בעוד ועוד אנשים מבני המושבה. נוטשים את המקלטים ואת המרחבים המוגנים, ויוצאים, אולי בפעם הראשונה לאחר תקופה ממושכת, לרחובה של עיר. לשמוח עם התורה הקדושה. היו אלו ריקודים יוצאים מן הלב. שמחה מהולה בדמעות. שישו ושמחו בשמחת התורה’. לא אשכח את יעקב, המושבניק עם השפם העבות, שנטל ספר תורה, נעמד בכיכר המרכזית והכריז שמכאן הוא לא זז... גם לא אשכח את יורם, הזקן הכי צעיר בסביבה, שרקד ופיזז כנער צעיר.

כמה נאים מעשיי

”כעת” הוא מתנה בכאב ”נלקח הרב פכטר לבית עולמו, שבע ומעוטר במצוות ומעשים טובים. גם כיום, שנים לאחר מכן, אני מתגעגע לטעם השמחה שהייתה לנו שם. האחדות, תחושת הערבות, גאוות היחידה שאפפה את האוויר” הוא אומר.

לסיום מבקש הרב נורדמן לחדד עוד נקודה. ”ביקרתי בערים רבות ברחבי הארץ” הוא אומר ”במרבית המקרים, ערים שאין בהם ציבור של שומרי תורה ומצוות, לצערנו גם מטולה עונה על ההגדרה הזו. ובניגוד לכל המקומות בהם בהתאם לרמתם הרוחנית של התושבים, לא ניכר כל הערכה וחיבה כלפי רב העיר או היישוב, הרי שבמטולה, כאשר היה מדובר ברב פכטר, הכול היה בדיוק הפוך; ההערצה וההערכה שחשו כלפיו התושבים מכל גווי הקשת הייתה עצומה ברמה שקשה להאמין.

”אני חושב” חותם הרב נורדמן את דבריו הקצרים ”שזו המיוחדות והייחודיות של הרב פכטר, שבמקום ועם תושבים כמו מטולה, זכה להערכה בבחינת ’פלוני שלמד תורה ראו כמה נאים מעשיו”” ■

לראשונה! שילוב מנצח

כורכומין & MSM

חדש מבית TTM

כורכומין & MSM

הפורמולה היחידה המשלבת ריכוז גבוה של
כורכומין עם המינרל האורגני המבוקש

- יעיל להקלה על בעיות מעיים כמו עצירות,
מעיי רגליז ואלרגיות למזון
- מענה לבעיות עור כמו פסוריאזיס ואקנה
- הקלה על כאבי דלקת מפרקים.

נשמח לפרט ולייעץ: 1-700-556-700
משלוח עד הבית

מוצרי החברה עוברים בדיקות איכות קפדניות ומקיפות תחת תקן של GMP ותקני ISO
מהמחמירים באירופה. המוצרים מיוצרים במפעל ברישיון משרד הבריאות שמספרו: 4/939

לורנס איש ערב האיש והאגדה

אחד ממאה הבריטים המשפיעים ביותר היה ללא ספק לורנס איש ערב • האם היה אוהד יהודים או פרו ערבי ואנטישמי? הכירו את סיפורו של האיש שלחם וחלם על מזרח תיכון חדש, בסגנון מדינה ערבית מאוחדת וכולל פלשתינה, במה שיחליף את האימפריה העות'מאנית המתפוררת, עד שחלומו נקרע לגזרים תחת המגף הקולוניאליסטי

|| איילה אבן האזל ||

צילומים: ויקיפדיה

המיתוס של לורנס

המלך פייסל בביקור אצל הקהילה היהודית בבגדאד 1925

הלורד קיצ'נר כתב מכתב כי הוא מעוניין בשיתוף פעולה יחד עם השריף חוסיין, מתוך אינטרס שמדינה ערבית בעיר הקדושה לאסלאם "מכה" תמלא את החלל לאחר התנוונותם הסופית של הטורקים, אך ביקש להמתין לעת עתה. אולם כמה חודשים מאוחר יותר גילה חוסיין כי הטורקים זממו להדיחו מתפקידו, ולמעשה, רק בשל המלחמה - טרם בוצעה ההדחה

של לוחמים באגודות סתר שונות שנוסדו באותה עת בעיר, אם במטרה למרוד בטורקים ואם במטרה לפתח שאיפות לאומניות שונות. אותם חברים באגודות סתר היו בעלי קשרים עם לוחמים ערביים בדיכויזיות של הצבא הטורקי – שחנו בסביבות העיר דמשק.

לאחר מכן המשיך פייסל לפגישה עם הוויזיר הגדול בקושטא. חברי אגודות הסתר ייעצו לפייסל כי יתנה תנאי להצטרפות למעצמות הברית – תמיכה בעצמאות של רוב אסיה המערבית הערבית, עם התחייבות כזאת בכתב, ניתן יהיה לנהל משא ומתן עם הבריטים בסוף המלחמה. לרוע המזל, כאשר חזר פייסל לדמשק הוא גילה כי ג'מיל פשה, המושל הטורקי בסוריה, חשד בחברי אגודות הסתר, אסר את חלקם או הגלה את האחרים. את שלוש הדיכויזיות שהיו מוצבות באזור דמשק פירק והלוחמים נשלחו לקרבות בגליפולי.

קומץ חברי אגודות הסתר שנשארו, אמרו לפייסל שכעת הם אינם יכולים לפתוח במרד נגד הטורקים, אך במידה ופייסל יפתח במרד הם ילכו אחריו, בתנאי כמובן שבריטניה תתמוך במדינה ערבית עצמאית. הסיכום נכתב במסמך המכונה "פרוטוקול דמשק". פייסל חזר למכה והמרד הערבי נגד הטורקים החל.

לורנס מתגייס

אך לא כל הערבים באזור הצטרפו ללוחמים, חלקם התייחסו בזלזול לחלומותיו וגאווותו של חוסיין. הטורקים אף השתדלו לתאר את המרד כמלחמה של בודדים ולמעשה מנעו כל מידע ממה שמתחולל במדבר. שני ערים הצליחו המורדים לכבוש, את העיר חיג'א והעיר עקבה, אך לעומת זאת, העיר מדינה שהייתה במיקום אסטרטגי ומוקפת חומה לא נכבשה ולוחמיו של השריף חוסיין הובסו. מסילות הרכבת אומנם פוצצו, אך הטורקים תיקנו אותן והחזירו אותן לשימוש.

רק בשלב זה נחלצו הבריטים לעזרה וסייעו בכל הקשור בתכנון וניהול הלוחמה, אך לא מיהרו להעניק סיוע לוגיסטי כגון תוספת חיילים שהיו כה נחוצים להצלחת המרד. כאן נכנס לורנס לתמונה, ראש המודיעין במצריים שלח את לורנס – שבהמשך כונה לורנס איש ערב - להסביר למורדים הערביים, כי עוד סיוע של כוחות בריטים לא ישנה את המצב. לורנס אכן הגיע לשטח אך השתכנע כי האמת הפוכה, ובעזרתו הגיעו מטוסים בריטים ותקפו טור של חיילים טורקים. המורדים

שנת 2002 ערכה רשת השידור הידועה BBC סקר שבחן מי הם מאה הבריטים המשפיעים ביותר, במקום ה-53 זכה לורנס איש ערב, או בשמו המלא - קולונל תומס אדוארד לורנס. סביב האנגלי נמוך הקומה יליד 1888 וחובב הארכיאולוגיה, נוצרה הילת מסתורין ונרקמו להם מיתוסים רבים. לורנס איש ערב, נודע כהרפתקן אנגלי נועז, אשר הלך שבי אחר אורחות חייהם הפראיים של הבדואים במדבר, התרפק על התרבות הערבית, למד ערבית והצליח להיטמע כאחד הבדואים במדבריות ערב אפופי החול התמיד.

לבושו היה לרוב עבאיה בדואית ופגיון חגור ובתמונות ותיעודים מהימים ההם הוא נראה לרוב רכוב על גמל. את חוויותיו המסעירות העלה על הכתב בכמה מספריו שאחד מהם כונה "שבעת עמודי החכמה". למען האמת, בתחילת דרכו לורנס לא היה רצוי בצבא הבריטי מפאת קומתו הנמוכה, אך צחוק הגורל גרם לכך שבהמשך דרכו כארכיאולוג במזרח התיכון - עובדת היותו דובר ערבית והוטה הספיקה לצבא הבריטי והוא קיבל דרגות קצונה. בגיל 28 תפקידו בצבא היה להעניק יעוץ צבאי ולסייע בהעברת כספים, ובלי תשומת לב מיותרת הוא הפך בגיל צעיר יחסית, לבעל תפקיד בכיר ואסטרטגי.

לורנס איש ערב הפך להיות איש מפתח והנהיג את האספסוף הערבי אשר התאגד למרד ערבי של ממש, שנלחם בתקופה של תמורות – מלחמת העולם הראשונה. את האספסוף הפרימיטיבי הצליח להוביל תחת הבטחות לקחת חלק בבית הטורקים ולימד אותם פרק חשוב בלוחמת גרילה. בנוסף, היה שותף למערכה של הצבא הבריטי על סיני וארץ ישראל נגד הטורקים. האימפריה העות'מאנית ששלטה באותה עת על ארץ ישראל ועל מדינות שונות במזרח התיכון כולל מדינות ערב הסעודית, הייתה מנוונת למדי והחלה להתפורר, ועמי אירופה כינו אותה "האיש החולה על הבוספורס". לעומת זאת, בריטניה היה בשיא שאיפותיה הקולוניאליסטיות ואילו ארצות הברית חיפשה אחר נפט – הזהב השחור בערבות המדבר של מדינות ערב.

שותפות במרד הערבי

8 חודשים לפני מלחמת העולם הראשונה שפרצה ב-1914, הבינו הבריטים כי על מנת לעצור את רגלי הצבא הטורקי (שאיחד כוחות נגדם יחד עם הצבא הגרמני) עליהם לערוך תחקור על אזור הנגב שדרכו הצבא הטורקי יכול להגיע עד מצרים. לשם כך צץ במוחם רעיון נפלא, לגייס לשירות חיל המודיעין את הארכיאולוג דובר הערבית תומס אדוארד לורנס. בעל הברית העיקרי של לורנס היה פייסל אבן חוסיין – בנו של חוסיין ה"שריף" של מכה ומי שלימים הפך למלך עיראק.

וכיצד זה הפך קולונל תומס אדוארד לורנס הארכיאולוג הבריטי לבעל בריתו הנאמן של פייסל אבן חוסיין ממדבריות ערב הסעודית?

חוסיין, ראש אחד מענפי שושלת האשמים, אביו של פייסל, זכה להיות השריף הגדול של מכה, כאחראי ושומר על המקומות הקדושים למוסלמים וזאת עם לא מעט מזימות וקנוניות. באותה עת האימפריה הטורקית שמה לב להתחזקותו באזור ולא ראתה זאת בעין יפה. השריף חוסיין הוגלה לטורקיה למשך חמש עשרה שנה – ובאיסטנבול, כאשר הוחזק כל התקופה כבן ערובה שם לב להתפוררות האימפריה.

כעבור חמש עשרה שנה, כאשר חזר למכה, כבר הייתה בליבו שאיפה להיות שליח ומנהיג לאומה הערבית. עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה ניסה לגשש ולאחד כוחות עם הבריטים, אך האחרונים לא התלהבו לשתף פעולה נגד הטורקים, ורק לאחר שהכריזו הטורקים על מלחמת ג'יהאד נגד המעצמות אנגליה וצרפת - השתנו פני הדברים.

הלורד קיצ'נר כתב מכתב כי הוא מעוניין בשיתוף פעולה יחד עם השריף חוסיין, מתוך אינטרס שמדינה ערבית בעיר הקדושה לאסלאם "מכה" תמלא את החלל לאחר התנוונותם הסופית של הטורקים, אך ביקש להמתין לעת עתה. אולם כמה חודשים מאוחר יותר גילה חוסיין כי הטורקים זממו להדיחו מתפקידו, ולמעשה, רק בשל המלחמה – טרם בוצעה ההדחה. מיד נשלח בנו של חוסיין – פייסל, שהיה בעל נטיות למנהיגות, לקושטא, לפגישה עם הוויזיר הגדול הטורקי, בניסיון להניעו מהחלטתו, אך הוא נוכח לדעת כי כבר הזכרע העניין. חוסיין ראה כי אין לו סיכוי אחר מלבד לפתוח במלחמה נגד הטורקים, וכדי שלא יישאר בודד במערכה שלח תחילה את פייסל לדמשק, למצוא בני ברית בדמותם

במהלך המלחמה עבר לורנס בין השבטים הערביים וגייס אותם לטובת המרד ובאמצעות הקשר שלו עם המפקדה הבריטית - העביר מידע מודיעיני חשוב על מהלכי המרד - מידע שהועיל לתבוסת הטורקים. בסוף המלחמה הועלה לדרגה של מייג'ור - אלוף משנה, וקיבל עיטור כבוד מיוחד על שם המלכה ויקטוריה, שניתן אך ורק במקרים יוצאי דופן

תקפו עוד עיר נמל קטנה והצליחו לכבוש אותה ומשם החלו לצאת לתקיפות גרילה נגד הטורקים. לוחמיו של פייסל הלכו אחרי לורנס באש ובמים. מסע המרד החל בעיר חג'אז בערב הסעודית דרך עבר הירדן ומשם לרמשק, אחד הקרבות המשמעותיים היו כאשר הצליח לורנס להדוף כוח של 900 חיילי צבא טורקי בעיר טפילה בירדן. ארבע מאות חיילים נהרגו ואילו מאתיים נלקחו בשבי. על ניצחון זה קיבל העלאה לדרגת לוטננט קולונל (מקביל לדרגה של סגן אלוף בישראל) והוא אף עוטר באות "השירות המצוין".

במהלך המלחמה עבר לורנס בין השבטים הערביים וגייס אותם לטובת המרד ובאמצעות הקשר שלו עם המפקדה הבריטית - העביר מידע מודיעיני חשוב על מהלכי המרד - מידע שהועיל לתבוסת הטורקים. בסוף המלחמה הועלה לדרגה של מייג'ור - אלוף משנה, וקיבל עיטור כבוד מיוחד על שם המלכה ויקטוריה, שניתן אך ורק במקרים יוצאי דופן. הטורקים הזועמים ניסו לתפוס אותו והציעו על ראשו פרס של 5,000 לירות שטרלינג, השווים בערכם ל-1.7 מיליון לירה שטרלינג בימינו. מאוחר יותר העלו את גובה הפרס לסכום של 20,000 ליש"ט, אך אף אחד מהלוחמים הערבים לא העז לבגוד, במיוחד לא אחי שהשריף של מכה ראה בו את אחד מבניו והעיד עליו כי הוא הרפתקן מעורר השראה. (כך על פי מכתב של קצין בריטי ששירת במקביל ללורנס). בקיץ 1917 הגנרל אלנבי קיבל הוראה לנצל את כיבוש העיר עקבה ולכבוש את ירושלים, לורנס הציע לו כי יבצע תכניות גרילה שיתקו את הטורקים באזור העיר עקבה וכך לא יוכלו לשלוח מספיק כוחות להילחם באלנבי. במחנה של חוסיין באותה עת שררו עימותים וסכסוכים שונים בין הערב רב השבטי של הבדואים ובין החיילים הסורים והחיילים העיראקים במרד, לכן צירף לורנס גם חיילים בריטים והם היוו את הכוח העיקרי שביצע את פעולות הגרילה נגד הטורקים. הניצחון העיקרי היה בכיבוש עיר בדרום סוריה בשם "דרעא" ובאמצעות פעולה של ניתוק כבלי הטלגרף - סייעו לאלנבי בפלישתו לכיוון ירושלים.

הצרפתים התנגדו לכך התנגדות נחרצת. אף צד לא הסכים לוותר ולבסוף לאחר מלחמה בין סוריה ברשות פייסל לבין צרפת - ניצחה צרפת ופייסל גורש וחי תקופה זמנית בחיפה ולאחר מכן בלונדון. כפיצוי דרש לורנס כי פייסל יקבל את עיראק. בריטניה שהייתה בעלת מנדט שלטוני בעיראק לא רותה יציבות שלטונית במדינה ולכן ההצעה אכן הייתה במקומה. הרעיון היה שהבריטים ייסוגו משלטון ישיר אך ישמרו על זכויות כל שהם תחת השלטון המלוכני של פייסל. בשאר המקומות, כמו גם בפלשתינה, הפכה בריטניה למעצמה אימפריאליסטית. הגבולות של המדינות השונות - ירדן, סוריה, ארץ ישראל ועוד - אשר עד כה היו חלקים מהאימפריה העות'מאנית - עוצבו מחדש בקלות דעת מרגיזה בהסכם "סייקס - פיקו". הסכם שנחתם עוד במהלך המלחמה בין צרפת לבריטניה ובהסכמתה של רוסיה שהייתה אז אימפריה. סייקס שימש כדיפלומט נציג משרד החוץ הבריטי ופיקו היה עמיתו ממשרד החוץ הצרפתי. הסכם "סייקס - פיקו" היה עבור לורנס כקוץ בעין והוא חש כי הולך שולל. השאיפה של לורנס הייתה כל העת למדינה ערבית מאוחדת במזרח התיכון: ישראל, סוריה, ירדן, עיראק וכולל חצי האי ערב, אידאולוגיה שמוכרת גם בשמה: "פאן ערביות". האידאולוגיה "פאן ערביות" עצמה חזרה שוב לכותרות אך דעכה בעקבות מלחמת ששת הימים וכן בשל חוסר היכולת של המשתתפים הערבים להביא לצמיחה כלכלית ראויה. בסוף המלחמה עוד ניסה לורנס להיות סגור עבור העמים הערביים במזרח התיכון ולבקש עבורם מדינת לאומית, אך הוא היה עוד פקיד קטן, כמסקופה נדרסת תחת מגף מדינות אירופה האימפריאליסטיות. את שארית חייו העביר כאיש אלמוני בקוטג' נידח בבריטניה בודד ועירירי, תוך כעס על עצמו.

היכרות עם מנהיג ניל"י

אהרן אהרונסון, אגרונום במקצועו ומנהיג ארגון ניל"י - שפעל למען דחיקת רגלי הטורקים בארץ ולטובת הבריטים - מזכיר את לורנס פעמיים ביומניו, ולא היו אלה תיאורים מלבבים. בפעם הראשונה היה זה באוקטובר 2017, אהרונסון מתאר את לורנס כאיש ארכיאולוגיה הבקיא מאד בענייני ארץ ישראל ויהיר. ואילו בפעם השנייה התרשם אהרונסון כי לורנס אינו איש המצדד בעד האינטרסים של העם היהודי וטוען כי הוא אנטישמי.

הסיבה לכך הייתה התנגדותו של לורנס להקמת בית לאומי לעם היהודי בארץ ישראל. לורנס היה פרו ערבי, והבחין באיבה של הערבים ליהודים המגיעים לארץ ישראל ומכריזים

סוף המלחמה וחלוקת השלל

כאשר תמה המלחמה וטורקיה הובסה. עבדאללה הבן של השריף חוסיין ואח של פייסל, מונה למלך ירדן - והשושלת המשפחתית שם ממשיכה עד ימינו אנו. במקביל לכך הוקמה מדינת איחוד האמירויות - באדמה שהייתה עד כה בשליטה של האימפריה הטורקית - אזור שנחשב אז לעני ודל. את ידידו פייסל ייעד לורנס להיות מושל על סוריה, אך

פייסל אבן חוסיין לימים מלך עירק

האמיר פייסל מימין בפגישה עם חיים ויצמן משמאל - 1918

לורנס בירושלים (תצלום מאת לואל תומאס) 1918

במידה ויקבל ריבונות ערבית בבגדאד בעמאן ובדמשק "יזנח את כל תביעות אביו על פלשתינה".

שארית חייו

בשארית חייו ניסה לורנס, שהפך למפורסם, להסתיר מהעצמה סביבו והוא אף התגייס פעמיים לצבא הבריטי תחת שם בדוי. בפעם הראשונה התגייס לחיל האוויר תחת השם "רוס" ולאחר שהתברר כי הוא לא אחר מאשר לורנס הידוע מיהר ועזב. בפעם השנייה התגייס לחיל השריון והשם שבחר לעצמו היה "תומאס אדוארד שו", אך כאשר התגלתה דמותו האמתית בחר לפרוש מהשירות.

דמותו של לורנס הייתה מלאה ניגודים, איש המחפש הכרה ומצד שני בורח ומזלזל בה, לורנס אף היה בעל ניצחונות הרואיים בשדה הקרב, אך כנגד, סיפורי חוויותיו אותם העלה על הכתב, בחלקם הם סיפורי בדים שכסיפורי אלף לילה ולילה, לא היו מעולם... ונראה כי בשלב כלשהוא אימץ גם את הדמיון המזרחי של הבדואיים באופן מרחיק לכת.

כיום, לאחר מאה שנה, דמותו מעוררת הערצה באופן מפתיע אצל האנגלים, וגם אצל חלק מהיהודים, ואילו הערבים בחלקם נוטים להאמין כי אכן היה שותף למזימה של בריטניה לשלוט על המדינות הערביות ואף בנתינת יד להקמת ארץ ישראל וכי כוונותיו לא היו טהורות. מה טוב שאכן תכניותיו של לורנס לא יצאו לפועל כפי שחלם...

את חייו סיים לורנס האיש והאגדה באופן טראגי כאשר נפצע אנושות בתאונת אופנוע קטלנית, בן 46 היה במוות. ■

עם זאת יש המשוכנעים עד היום כי לורנס היה אוהד יהודים ותמך בשיבת עם ישראל למולדתו. ראייה לכך היא התבטאותו בעד המושבות היהודיות בארץ ישראל וציון כי הם נקודות אור במדבר. בנוסף היה לו תפקיד מכריע ביצירת הסכם וכמתורגמן, בפגישה שהייתה לאחר מלחמת העולם הראשונה בין איש בריתו של לורנס - פייסל אבן חוסיין לבין אחד ממנהיגי התנועה הציונית - ד"ר חיים ויצמן

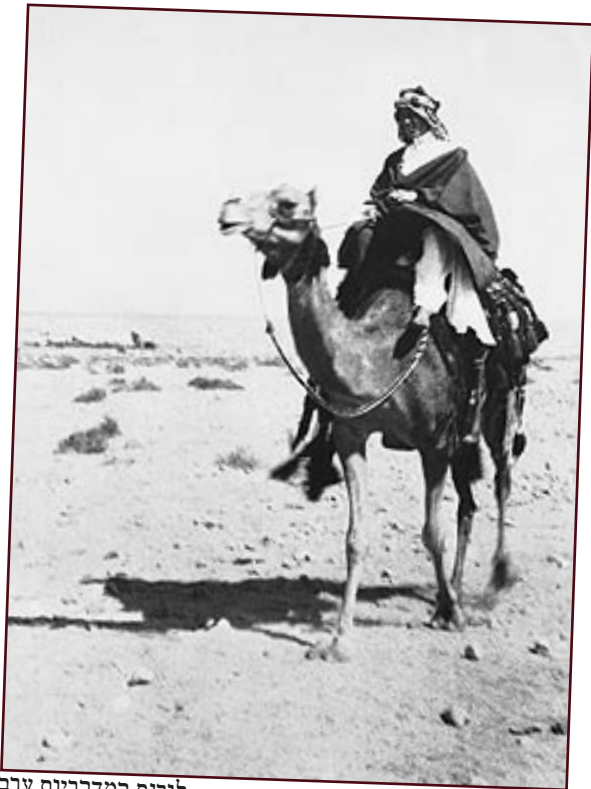
כי הארץ שלהם וטען, כי "רק בכוח החרב תוקם מדינה יהודית וההמשך יהיה תלוי גם הוא בכוח החרב לבד..." הענינות בין השניים נבעה מכך שלמרות ששניהם פעלו למען מטרה אחת: דחיקת רגלי הטורקים בארץ ישראל, אהרונסון פעל למען האינטרסים של היהודים ואילו לורנס פעל למען האינטרסים של הערביים.

עם זאת יש המשוכנעים עד היום כי לורנס היה אוהד יהודים ותמך בשיבת עם ישראל למולדתו. ראייה לכך היא התבטאותו בעד המושבות היהודיות בארץ ישראל וציון כי הם נקודות אור במדבר. בנוסף היה לו תפקיד מכריע ביצירת הסכם וכמתורגמן, בפגישה שהייתה לאחר מלחמת העולם הראשונה בין איש בריתו של לורנס - פייסל אבן חוסיין לבין אחד ממנהיגי התנועה הציונית - ד"ר חיים ויצמן.

ד"ר ויצמן שכנע את פייסל כי בכוחם של היהודים לפתח את פלשתינה באופן דרמטי מבלי לפגוע בזכויותיהם של האיכרים הערבים. בפגישה חוזרת שהייתה ונערכה בין ויצמן לפייסל כאשר איש הקשר בין השניים היה שוב לורנס, התבטא לורנס כי "בעקבות ההסכם יתמזגו הקווים של המדיניות הערבית והציונית בעתיד הלא רחוק". בהמשך כתב בשמו של פייסל "אנו הערבים, במיוחד המשכילים שבינינו, מתייחסים באהדה עמוקה ביותר לתנועה הציונית."

יתכן מאד שהסופר רוברט קיפלינג, שלורנס ביקש ממנו לחוות דעה על ספרו - השפיע עליו בעניין יחסו "הטוב מדי" ליהודים, היות והתריע בו מראש כי אם יתברר והספר הינו פרו יהודי - לא יכתוב שום הערה או הגהה על הספר. אין תשובה חד משמעית לגבי יחסו של לורנס ליהודים, עם זאת אפשר להניח כי דעותיו השתנו עם השנים.

לעומת זאת פייסל שלימים היה מלך עיראק, שמר גם בהמשך על קשרים טובים עם הקהילה היהודית בעיראק ועם בעלי ההשפעה בקהילה היהודית. בנוסף פייסל גם הסכים להתחשב בהצהרת בלפור ולורנס הוציא ממנו הבטחה כי

לורנס במדבריות ערב

Gilizi

SHINOVER GROUP

תפעול ופיתוח חברות וארגונים.
תהליך מדויק, תוצאה חכמה.

**למחלקת גיוס הכספים
של 'שינובר גרופ'
בבני ברק ובביתר עילית**

**דרושים
אנשים
שרוצים
יותר!**

יותר פרנסה! יותר הנאה!

35 ש"ח לשעה + בonusים!

תנאים סוציאליים מלאים, אין צורך בנסיון קודם

סניף בני ברק: 077-9973814
סניף ביתר עילית: 077-9577041

**יש לך
די.אן.איי
של
מנהל?**

לרגל פתיחת מחלקה נוספת

דרוש
מנהל צוות
טלמרקטינג

העבודה במרכז העסקים
בבני ברק (B.B.C)

לפרטים: binifried85@gmail.com

יעקב

יעקב

גש לכל קבוצת יהודים, מבוגרים, אברכים או נערים, ותפוזם לידם את המילים: "בכל האזור איש לא ידע את סודו", או במקורן האידישאי: "און קיינער אין דארף עס האט נישט געווסט פון זיין סוד", ותראה את העומדים מצטרפים ספונטנית לשיר "יעקב". ואכן, מעטים ממפזמי השיר יודעים את הסוד המסתתר מאחורי השיר המקפל את סיפור חייו של סבי, ר' יעקב פוטאש עליו השלום, סיפור שבמרכזו עומדת אמו, מדליקה נרות שבת ומתפללת שבנה יישאר יהודי נאמן.

הם ניצבו דוממים מתחת לחופה באולם הקטן שבעיר פריז. החתן, יעקב, ניצול שואה בודד שהצליח להימלט לאוּבֶקִיסטן עם פרוץ השואה, והכלה, יענטל, אוד מוצל מתופת אושוויץ.

הורי החתן והכלה לא הובילו אותם לחופה. גם אחיהם ואחיותיהם לא נכחו ביום כלולותיהם. כולם עלו השמימה שם, במחנות, באש הכבשנים. רק זכרם ריחף באוויר.

בין העומדים שהצטופפו סביב האפריון היו חברי החתן, בודדים אף הם, חסרי משפחה, אודים מוצלים מאש. גם את עזרת הנשים אכלסו בנות חסודות שתוגה נשקפה מעיניהן. בהשתתפותן בשמחת הנישואין כמו ביקשו לכנס לעצמן כמה שביבי נחמה ושמחה בים העצב שהקיף אותן מכל עבר. בין הקרואים נראו גם לא מעטים שבאו להשתתף בשמחת הכלולות בהיותם יהודים שאיבדו את נשותיהם, או אבות שאיבדו את ילדיהם. אלו כמו אלו חשו צורך עז לעודד ולחזק שורש נוסף שימשיך את שושלת העם היהודי שאך זה עתה עלה עליו הכורת וביקש למוחקו כליל.

עם צאת החתן והכלה מחדר הייחוד, כשוך מעגל הריקודים הראשון, הושלך לפתע הס בקהל. עיני הכל ננעצו באברך חסידי בעל עיניים בוערות, שניצב לו במרכז. ר' יום טוב עהרליך שמו, מלחין חסידי שקול שירתו יבקע לימים מאלפי בתים.

"הכרתי את החתן בסמרקנד שבבוכרה", אמר ר' יום טוב בעיניים נוצצות, "וכתבתי שיר לכבודו. זה השיר שמספר את הסיפור שלו".

דממה השתררה כשהחל ר' יום טוב לפזם בקול נוגה את השיר שלימים יושר אין ספור פעמים, ברגש אין קץ, "יעקב"... מילות השיר נגעו בלבבות החשופים והכואבים של באי החתונה בפריז. השיר תיאר בצורה ציורית ומושכת את הסיפור שיעקב, החתן, היה במרכזו, אבל כל אחד מהמשתתפים בחתונה נשא בצלמו ובדמותו את כאבו האישי, את הניסיונות המרים שחווה ואת חבלי גאולתו האישית מעמק הבכא. ככל שהתקדם ר' יום טוב במילות השיר, בדבקות ובעיניים עצומות, הלכו עיניהם של הנוכחים והתמלאו בדמעות. יבבות של ממש נשמעו כאשר פרט ר' יום טוב בחן על מיתרי הרגש, וכאשר בא השיר אל סיומו היה האולם הקטן רטוב ממש מדמעות...

הנה לפניכם הסיפור האמיתי העומד מאחורי השיר, סיפור הנוגע בעמקי הנפש ומעמידנו על כוחה של נפש יהודית.

...

"אמא?"

"כן, יעקב".

"למה הידיים שלך נפוחות כל כך?"

יעקב הקטן הביט באמו בשעה שלשה בצק לחלות של שבת. העוני הכריח אותה לצאת לעבוד כטוחנת, וכתוצאה מעבודה קשה זו התנפחו אצבעותיה. הנפיחות הסבה את תשומת ליבו.

"אם רוצים ילדים תלמידי חכמים, צריכים לעמול", אמרה

האם והמשיכה ללוש את הבצק.

החלות הוכנסו אחר כבוד לתנור וריחן התפשט בכל הבית. והנה הגיע זמן הדלקת נרות. יעקב התבונן באמו בשעה שהדליקה את נרות השבת, ידיה הנפוחות מרוב עמל מכסות על העיניים הדומעות.

"אמא, מה את אומרת כשאת מכסה את העיניים?" שואל יעקב הקטן.

"בזמן הדלקת נרות שבת נפתחים שערי השמים לבקשות", השיבה האם בעודה מנגבת את דמעותיה, "ואני מבקשת שתגדל להיות יהודי תלמיד חכם".

...

יעקב פוטש, או בהיגוי האמיתי פאטאש, נולד בבית חסידי המיוחס לשושלת בורקא. הוא גדל בעיירה רדז'ימין, המרוחקת כעשרים קילומטרים מוורשה הבירה.

תשעה אחים ואחיות היו לו ליעקב, ומלבדם גידלו הוריו עוד ארבעה יתומים שלא נמצאו להם בתים.

גדולה הייתה שאיפתם של ההורים לראות את יעקב בנם עולה ומתעלה במעלות התורה הקדושה, ועל כן, בהגיעו לגיל אחת עשרה וחצי שלחוהו אל ברנוביץ, שם שכנה ישיבתו של הגאון הקדוש רבי אלחנן וסרמן הי"ד.

בברנוביץ למד יעקב פרק זמן מסוים, ולאחר מכן המשיך לישיבתו של האדמו"ר רבי משה מסטולין הי"ד. ישיבתו של האדמו"ר נודעה כבית גידול מובהק לעילויים ולבעלי כשרון והתמדה, ומיטב עילויי הסביבה חבשו את ספסליה ועלו במעלות התורה והיראה.

העננים השחורים התקדרו ממעל בשנת תרצ"ט, כאשר פרצה מלחמת העולם השנייה. תלמידיו ואנשי שלומו של רבי משה ביקשו למלט את נפשם מגיא ההריגה. הם התחננו לפניו שיזאיל לעזוב, ואף סללו בעבורו ברום עמל נתיב בריחה. אולם רבי משה סירב בתוקף.

"אם נגזרה הגזירה על העיר, איני נוטש אותה!", אמר באומץ, "אשאר כאן, עם קהילתי, לחיים ולמוות!"

בערב ראש השנה עלה הכורת על העיירה. בני קהילת סטולין, ובראשם האדמו"ר רבי משה, וראש הישיבה, הגאון רבי שלמה סלבין, נרצחו כולם בידי הצוררים. הי"ד.

ברם, את תלמידיו המריץ רבי משה לברוח בכל דרך אפשרית ולמלט את עצמם מידו הארוכה של הצורר הנאצי. ועל תלמידים אלו, שהצליחו להימלט, נמנה יעקב מיודענו. בן שלוש עשרה שנה בלבד היה, כאשר הצטרף לקבוצת תלמידים שנמלטה לוויילנה. הוא הגיע אל ישיבתו של הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל, יחד עם תלמידים נוספים שנמלטו מאימת המלחמה אל וילנה. אך גם שם לא מצאו הפליטים מנוח לכף רגלם. עד מהרה דרכו מגפיהם של הצוררים הנאצים בשערי וילנה, ותלמידי הישיבה נאלצו לנוס לכל עבר.

וכן, באישון לילה, תחת מעטה כבד של עלטה, חצה יעקב עם עוד כמה בחורים את הגבול לרוסיה. כדי לא להיתפס שמרו הבחורים על מרחקים ניכרים ביניהם, תוך שהם קובעים להיפגש מעבר לגבול בנקודת ציון מסוימת. ואולם, בהגיעו לנקודת הציון שמעבר לגבול, מצא יעקב את עצמו לבדו. עד יומו האחרון לא ידע מה עלה בגורלם של חבריו שחצו עמו את הגבול.

בשלב זה החלו נודדיו של יעקב על אדמת רוסיה. בגפו צעד ברגל למרחקים ניכרים, עד שבערב שבת פגש בישיש בעל זקן ארוך וצחור כשלג. יעקב ניסה להציל מפיו מידע, היכן הוא נמצא, אולם הלה לא הבין את שפתו. ואז הוציא הישיש מכיסו צבע ודף נייר. הוא צייר ליעקב מפה, הנהן בראשו והלך לו.

יעקב ראה בזה נס ממרומים. הוא צעד לפי המפה שצייר

לו הישיש ולבסוף מצא את עצמו בקולחוז נידח בערבות אוּבֶקִיסטן.

הקולחוז הוא כפר חקלאי שכל תושביו עובדים לטובת הממשלה, והשהות שם הייתה בגדר בלתי אפשרית כמעט עבור בחור ישיבה. בקולחוז התגוררו רק גויים, איכרים נבערים ובורים, ויעקב מצא את עצמו בודד לגמרי, בלא צל דמותו של יהודי באופק.

אולם הוא היה חייב לשרוד. הוא הצטרף אל כוח העבודה שעיבד את אדמות הכפר, קיבל לידי טרקטור, ולאחר שמהות העבודה הוסברה לו – החל בעבודתו.

כך נאלץ יעקב, בחור יהודי צעיר שטרם עבר את מחצית שנות העשרה, להתמודד לבדו עם חיים אלמוניים בכפר נידח. הוא לא סיפר ליושביו הכפר מאומה, לא על עצמו ולא על עברו, מגמתו הייתה לשרוד שם עד שתחלוף המלחמה וישתגר שוב שקט.

במשך כל היום היה נתון בעבודה פיזית קשה ומפרכת שבכמותה לא הורגל מעודו, ובלילות סירב לישון עם יתר הפועלים. הוא העדיף לישון בשדות השוממים ששרצו חיות טרף מאשר במחיצת הגויים המוסלמים.

בידיו היה מחזיק יעקב תדיר נפט וגפרורים, ובכל פעם שהיו עיניו מבחינות בחיה רעה מתקרבת, היה טובל גפרור בנפט ומדליק אותו, להבריח את החיה מעליו. כך במשך שעות, כך במשך לילות. "מימי לא התרגלתי לקוצים הדוקרים", יספר לימים לבנו יוס'ל, "בכל לילה הכאיבו לי הקוצים מחדש"... פעם בשבוע היו אנשי הקולחוז, ויעקב ביניהם, מקבלים תלושי מזון שבאמצעותם יכול היה כל אחד לרכוש לעצמו מזון, כאשר באמצעות תלושי מזון לא מעטים ניתן היה לקבל גם בשר! יעקב, למותר לציין, התנור מאכילת בשר, אולם הוא לא זרק את התלושים. ציפור קטנה לחשה על אוזנו, שביום מן הימים עוד יעשה בהם שימוש מועיל...

את יהדותו הסתיר בחכמה רבה. לראשו חבש כובע של פועל במקום כיפה, ומדי יום הקפיד לסמן לעצמו את התאריך הנוכחי ולעקוב אחר השבתות והמועדים. בלילות שבת ובמועדים היה בוצע על פרוסות לחם ששמר במקום על לחם משנה, ודמעות היו זולגות מעיניו.

השמועות הנוראות הגיעו אל הקולחוז הנידח כרוחות רעות. סיפורי האימים בדבר הזוועות הנוראות החולפות על יהודי אירופה שברו את ליבו לרסיסים, ובלילות, באין איש רואהו, היה יעקב מוצא את עצמו בוכה כתינוק. אולם לצידם של הפועלים הגסים אסור היה לו להראות מאומה מכל זה. למראית עין שמר על קור רוח. איש לא ידע לאיזה עם, דת או לאום, הוא משתייך.

אולם למרות הסודיות שאפפה אותו התחבב יעקב על כולם, משום שהקפיד לא להתערב במריבות או בוויכוחים. תחת זאת האיר פנים לסובביו ושמר על קשר טוב, אם כי מרוחק, עם אנשי הקולחוז.

כאשר היו הגעגועים אל בית הוריו ואל ההווי הישיבתי מכבידים על ליבו עד לבלי נושא, היה יעקב שולף את המפוחית מאי שם, מתיישב לו מול מדורה קטנה ומאולתרת, ומנגן ניגונים נוגים ורוויי געגועים. ובאותן שעות היו פועלי הקולחוז מתיישבים סביבו בגורן עגולה, תולים בו עיניים מעריצות ומנסים לתהות על קנקנו.

במשך תקופה של כמה חודשים שעשה יעקב באותו קולחוז נידח, רזה גופו עד מאוד, משום שתזונתו התבססה רק על פירות וירקות, וגם אלו לא היו מצויים שם בשפע.

ובכל אותה עת, כאשר נאלץ להמשיך לעבד את שדות הענק כשהוא נוהג בטרקטור, נאחז יעקב בזכרונותיו מימי הישיבה כטובע הנאחז בקש. בעוד ידיו אוחתות בהגה, היו שפתיו ממלמלות בעל פה סוגיות ושברי סוגיות אותן זכר מימי הישיבה.

השמועות הנוראות הגיעו אל הקולחוז הנידח כרוחות רעות. סיפורי האימים בדבר הזוועות הנוראות החולפות על יהודי אירופה שברו את ליבו לרסיסים, ובלילות, באין איש רואהו, היה יעקב מוצא את עצמו בוכה כתינוק. אולם לצידם של הפועלים הגסים אסור היה לו להראות מאומה מכל זה. למראית עין שמר על קור רוח. איש לא ידע לאיזה עם, דת או לאום, הוא משתייך.

אולם למרות הסודיות שאפפה אותו התחבב יעקב על כולם, משום שהקפיד לא להתערב במריבות או בוויכוחים. תחת זאת האיר פנים לסובביו ושמר על קשר טוב, אם כי מרוחק, עם אנשי הקולחוז.

כאשר היו הגעגועים אל בית הוריו ואל ההווי הישיבתי מכבידים על ליבו עד לבלי נשוא, היה יעקב שולף את המפוחית מאי שם, מתיישב לו מול מדורה קטנה ומאולתרת, ומנגן ניגונים נוגים ורוויי געגועים. ובאותן שעות היו פועלי הקולחוז מתיישיבים סביבו בגורן עגולה, תולים בו עיניים מעריצות ומנסים לתהות על קנקנו.

במשך תקופה של כמה חודשים שעשה יעקב באותו קולחוז נידח, רזה גופו עד מאוד, משום שתזונתו התבססה רק על פירות וירקות, וגם אלו לא היו מצויים שם בשפע.

ובכל אותה עת, כאשר נאלץ להמשיך לעבד את שדות הענק כשהוא נוהג בטרקטור, נאחז יעקב בזכרונותיו מימי הישיבה כטובע הנאחז בקש. בעוד ידיו אוחזות בהגה, היו שפתיו ממלמלות בעל פה סוגיות ושברי סוגיות אותן זכר מימי הישיבה. ואז, באחד הערבים, כאשר התכונן יעקב לפרוש לשנת לילה בעומק השדה, הגיעו אליו שליחיו של ראש הקולחוז. ראש הקולחוז היה אדם אימתני ומסוכן, ששלט שליטה אבסולוטית ברכוש רב. איש מבין אנשי הקולחוז לא ההין להתגרות בו או לחלוק על דבריו.

“ראש הקולחוז רוצה לדבר אתך!” הודיעו השליחים ליעקב. אימה וחרדה נפלו על יעקב. הוא צעד בעקבותיהם כמי שכפאו שד כשבראשו חולף הרהור מבעית: מי יודע מה רוצה ממני הגוי הזה?

ואולם, כאשר הגיע אל ביתו של ראש הקולחוז, ציפתה לו הפתעה. “אני רוצה אותך כחתן לבתי!” הודיעו ראש הקולחוז, “ובתמורה אתן לך את כל הכבשים שברשותי, לול תרנגולות שלם ועוד כהנה וכהנה...”

ההצעה נפלה על יעקב כרעם ביום בהיר, ובשרו נעשה חידודין חידודין. “מה אעשה?” הרהר, “הלא אני לי אם אשיב בחיוב, ואבוי לי אם אסרב!”

אלא שראש הקולחוז, שלא העלה בדעתו כי מאן דהוא עשוי לסרב להצעתו הנדיבה, בטוח היה כי יעקב שותק מתוך מבוכה והתרגשות. הוא הודיע אפוא לאלתר בטון חגיגי במיוחד: “מחר בערב נחתום את העסקה בסעודת אירוסין גדולה כיד המלך!”

השמועה עשתה לה כנפיים, וכל הקולחוז דיבר על הזוג המופלא, ועל אודות הסעודה הנכבדה האמורה להיערך בשעות הערב. איש לא שיער, כי נפשו של יעקב סוערת עליו כהמון מים רבים...

והנה הגיעה שעת בין הערביים של יום המחרת. יעקב, ישוב על הטרקטור אי שם במעמקי השדות, הבין כי זמנו הולך ואוזל. מרחוק החל להישמע קול הנגינה, והוא ידע כי עוד מעט יבואו שליחי ראש הקולחוז לקחתו אל מקום הנשף, ברצונו או שלא ברצונו.

לרגע לא ידע את אשר יעשה, אולם במשנהו התעשת. הוא נטש את הטרקטור והחל דוהר אל המקום בו הניח את חפציו. כל מה שביקש באותה שעה היה ליטול את מעט מיטלטליו ולברוח להיכן שתישאנו הרוח.

יעקב עומד ואורז במהירות את חפציו, וריחו המשכר של יין הנסך עולה באפו. דמעות מסמאות את עיניו ונפשו הצעירה והאומללה מיטלטלת טלטלה נוראה. כפר שלם רוצה בכבודו, פיתוי גדול בפניו, והוא עומד ובורח כמפני אש, לא לכבודו ולא לכבוד בית אביו, כי אם לכבודו של מקום. הן בורא עולם מביט בו משמים ורואה במלחמתו העיקשת לשמור על קדושתו ועל קדושת ייחוסו...

והנה, נתקלות אצבעותיו בצרור תלושי נייר. יעקב מתבונן ורואה כי אלו הם תלושי הבשר, אותם שמר בלא לעשות בהם שימוש כלשהו. עיניו אורו. לפתע הבין כי מן השמים זימנו לו, מימים ימימה, פתח להימלט.

מוחו עיכד במהירות תכנית בריחה, ובעוד כל יושבי הקולחוז

מתחייב אני!

כמי שמונה על ידי מרן הגר"ע יוסף זצ"ל לעמוד בראשות ש"ס בעיר פתח תקווה ומאז ברכתו מלווה אותי עד עצם היום הזה, מתחייב אני בפני תושבי פתח תקווה להמשיך את מורשתו של מרן זצוק"ל בפיתוחה הרוחני והגשמי של העיר

מתחייב אני להוספת עוד מקוואות טהרה בעיר

מתחייב אני לדאוג לעוד בתי כנסת בעיר

מתחייב אני לעוד שיעורי תורה לגברים, לנשים ולילדים

מתחייב אני להמשיך בסיוע לכל תושב ותושב בכל שכונה ושכונה

מתחייב אני לדאוג לחיזוק המסורת היהודית בעיר

מתחייב אני להמשיך ולמלא את צוואתו של מרן זצ"ל

אני מתחייב, ומה איתכם?

ש"ס פתח תקווה

בראשות הרב אוריאל בוסו

חסרות של עשייה.

ש"ס

בראשות הרב אוריאל בוסו
מיסודו של מרן רבי עובדיה
יוסף זצוק"ל

נקהלים למקום הנשף, החל יעקב נמלט במהירות לכיוון הנגדי, אל עבר היער העבות.

את כל הלילה עשה יעקב במעבה היער מבלי לעצום עין, מאימת הגויים שיבואו לתופסו ומפחד החיות האימתניות שקול נשיפותיהן הגיע לאוזניו. באוזן אחת שמע את קולות החגיגה שהחלה, ולרגע חשב שהוא היהודי היחיד שנשאר בעולם, ואולי, אולי חבל על המאמץ...

אולם אז צפה ועלתה לנגד עיניו תמונת אמו, מתרוצצת כבר ביום ראשון לדאוג ל'קישקע' של החמין של שבת... הזיכרון המוחשי הכה בו כברק. תמונתיה של אמו, פועלת במסירות נפש למען כל סממן של יהדות, צרבו את ליבו ואת מוחו. דמעות זלגו מעיניו כשנזכר בעצמו כילד קטן העומד מול אמו, המניחה את ידיה הנפוחות אל מול החום שעלה מן התנור, כדי להוריד אך במעט את הנפיחות.

"מי שרוצה שיהיו לו 'עהרליכ'ע קינדר' עליו לעמוד!" כך הסבירה לו אז, בפשטות. וההסבר מן הימים ההם חיזק את רוחו ואימץ את לבבו שלא להיכשל בניסיון. בכל ליבו השתוקק לבשר לאמו את הבשורה הטובה: "אמא! נשאתי יהודי! עמלך לא היה לשווא!"

עם שחר, כאשר כל בני הקולחוז עוד נמו את שנתם, נראה מסוק קטן כשהוא חג מעל שמי היער. היה זה המסוק שסיפק את צרכיהם של תושבי הקולחוז, היישר מסמרקנד הבירה. אחת לחודש, ביום ידוע מראש, היה המסוק נוחת בקרחת היער, פורק את המשלוח, ונעלם כלעומת שבא.

המסוק נחת, והטייס נדהם לראות בחור צעיר, רץ לעברו ומנופף בידיו. יעקב התקרב אל הטייס, ידו האחת אוחזת בצרורו הבלוי, וידו השנייה אוחזת בצרור תלושי הבשר, שהיו אוצר של ממש...

בטרם הספיק הטייס הנדהם לפצות את פיו – נפנף יעקב מולו בצרור התלושים והציע בפניו עסקה: תלושים תמורת נסיעה! ראשו של הטייס הסתחרר. בעצמו נמנה עם סובלי הצנע, והעסקה הייתה מפתה. הכמות הנכבדה של התלושים העלתה בדמיונו את כמות הבשר שיקבל תמורתה. וכך, תוך דקות, החליפו התלושים ידיים ויעקב הצטופף במסוק הקטן לצדו של הטייס.

כך הגיע יעקב לסמרקנד שבבוכרה. הוא חיפש אחר מקום בו מתגוררים יהודים, וכמו כל יהודי המחפש את אחיו בתפוצות – הגיע אל בית הכנסת. בגדיו היו בלויים וקרועים, עורו היה שחום כולו מן השמש שקפחה עליו בימים הארוכים, כאשר עבד בקולחוז הנידח, שערו היה פרוע ומגודל ומראהו מוזנח.

ולפתע הבחין יעקב בשני תלמידים שחבשו יחד עמו את ספסל ישיבתו של הגאון רבי אהרן קוטלר בוילנה. הוא רץ לקראתם וזעק: "אני יעקב!" אולם הללו, שלא זיהו אותו במראהו הפרוע, מיהרו לברוח מפניו.

גם שאר יושבי בית הכנסת שחששו עד עומק נשמתם מפני מרגלי הבולשת הרוסית, התרחקו ממנו כמפני אש. איש לא ידע האם הוא יהודי מן המניין, שגורלו המר לו, או שמא הוא מרגל מוסווה, שבא להתחקות אחר הליכותיהם של יושבי בית הכנסת.

לגודל האבסורד מצא יעקב את עצמו בטבורה של קהילה יהודית – אך בודד לנפשו. באותו רגע נשבר משהו בנפשו. הוא יצא החוצה, דמעות על לחייו, והתיישב על הספסל שמחוץ לבית הכנסת.

ולפתע התקרב אליו חסיד סטולין בלתי מוכר. היה זה ר' יום טוב עהרליך. הלה פתח עמו בשיחה, ויעקב סיפר לו על קורותיו. הוא דלה ממעמקי זכרונו חידוש ששמע מראש הישיבה, הגאון רבי אהרן קוטלר, ור' יום טוב חיבקו בחום. הוא פתח בפני יעקב את ביתו, דאג עבורו לביגוד הולם, והוא ורעייתו גרמו לו לחוש כבן בית של ממש, כאשר ר' יום טוב מבטיח לו כי הוא עוד ישיר בחתונתו...

לימים עברו יחד לצרפת, שם פגש יעקב את בת זוגו יענטל, ניצולת מחנה המוות אושוויץ. הם הקימו בית לתפארת ועלו לארץ ישראל.

מתנת החתונה שקנה יעקב לאשתו, הייתה, איך לא, זוג פמוטות לנרות שבת...

אך לימים נאלץ יעקב לירד שוב לאדמת ניכר. ראש הישיבה, הגאון רבי אהרן קוטלר, הקים אז את ישיבתו בארצות הברית,

ובבקשו לייסד גרעין של אברכים בעלי שיעור קומה – ביקש את תלמידו חביבו יעקב לרדת לארצות הברית ולהימנות על מקימי הישיבה...

יעקב לא האריך ימים ושנים. בגיל חמישים ושתיים נפטר על אדמת ארצות הברית כתוצאה מדום לב פתאומי, כשהוא מותיר אחריו דור ישרים יבורך.

●●●

"לפני מספר שנים", מספר הנכד, "חגג דוד שלי את שמחת הנישואין של צעיר בניו. על הבמה באולם עמדו הנכדים של רבי יעקב פוטש, הלא הם יענקי ויצחק, שבדיוק באותו זמן הקימו את תזמורתם החדשה: 'כליזמר חסידי' – האחים

"יעקב"

במדינת אוזבקיסטן שבין הרי דיג'אן, בגבול הודו ואפגניסטן

שוכן כפר אחד, נידח מבודד, מגיעים אליו רק במטוס מיוחד.

בלילה דממה, ציוץ לא נשמע, הכפר וההר אפופים תרדמה.

ואי שם בשדה, מורחק מנודה, טרקטור קטן בין שבילים מדדה.

יושב על הטרקטור בחור מגודל, לנהוג כך נראה לעולם לא יחדל.

נקרא הוא בשם יעקב הזמר, מאין הוא איש לא יודע לומר.

מפויחות הפנים, משומנת היד, תקלה יש בטרקטור מתקן הוא מיד.

כמוהו אין איש שיודע בכפר, לחלץ את הטרקטור מבין ועפר.

בכל האזור איש לא ידע את סודו, ועד כמה רחוק הוא נמצא מעיר הולדתו.

איך אותו הטילה רכבת רוסית, לכאן בדרך ניסית. ועם הטרקטור יוצא הוא יומיום, לעבוד קשה ואיום.

נהג הוא לשיר מנגינות ערבות בלילות, למרחקים הן היו נשמעות ומצלצלות.

צלליות הנשים שם היו מתכנסות, מקשיבות ואינן תופסות.

מי הוא זה הטאג'יק המוזר, מבטו אליהן לא הוחזר. כי בלילות תקפו אותו הגעגועים, לא להרים ולא לטאג'יקים פראים.

מתגעגע היה לביתו, להוריו, לבית שאולי כבר חרב. לשיבה שבה הוא נהג לבלות, בלימוד בימים ובלילות.

אמר רבא, אמר רב פפא, ואילו אביי אחרת חושב. קושיא חדשה והוא מיישב, מביא ראיה והכל מתישב.

והמהרש"א, רשב"א, ריטב"א, עובר לו הזמן אך הוא לא חש בו.

רמב"ם, רמב"ן, רבנו תם, תענוג עילאי נפלא ומסותם. אמר רב הונא, רב סבא המנונא, שמאי סברא חדשה העלה.

תקף אותו הלל בשאלה, עד שבחוץ השחר עלה. בשבת בבית התה, ליד הקומקום הוא ישב לו – יעקב, עם החברים על הרצפה.

ואת הגעגועים הוא לא שכח וזה מאוד כאב לו – יעקב, ולא הוקל לו אף כמלוא טיפה.

והנה פונה אליו בעל הבית ראש השבט – יעקב, נדבר ישר ולעניין.

את בתי אתן לך, היא צעירה ומלבבת – יעקב, וגם כספית זה עסק מצוין.

פוטש'.

"והייתה שם גם סבתא שלי, שנחתה מאמריקה בפעם המיידע"כמה. היא הרי הבטיחה, כניצולת אושוויץ יחידה למשפחה ענפה, להתאמץ להגיע לכל חתונה של נכד, נכדה, ניין ונינה. הבטיחה וגם קיימה.

"היא הגיעה לרגל שמחת החתונה, וזכתה להשתתף גם במסיבת אירוסין של נכדה נוספת. הדוד שחיתן את בן זקוניו – אירס גם נכדה. שמחה בתוך שמחה..."

אלא שהפעם הייתה השמחה מהולה בהתרגשות נוספת. רוחו של סבא יעקב ריחפה באוויר, השדכן התהלך כחתן ביום חופתו והמשפחה כולה הייתה כמרקחה.

וכל כך למה? משום שנינתו של רבי יעקב פוטש התארסה עם... הנכד של רבי יום טוב עהרליך...

שלושים פרות, עשרים שוורים, הרבה בגדים לך אתנה – יעקב, סכום כסף רב וגם עוד מתנות.

ושומעים זאת הטאג'יקים, והם צועקים בוא הנה – יעקב, אין כמוה בין כל הבנות.

יעקב יושב ומושפל פנים ואינו אומר דבר, הוא מפליג עשרות שנים הרחק הרחק אל העבר.

הוא רואה את אמו מדליקה נרות ובפיה תחינה, על יענקל'ה, בורא, שמור נא, שלא יאבד את האמונה.

יעקב מתרומם ומכריז הוא עזות, יהודי אני לא אוכל לעשות זאת.

התורה עלי אוסרת לקחת אישה, שאינה מאמינה בתורה הקדושה.

ישב ראש השבט ועיבד לו תכנית, להכין למחר סעודה המונית.

את יעקב יביאו שלא מרצונו, וכך על כורחו הוא יהיה חתנו.

בשעת בין הערביים יעקב יושב לו לבד, יושב וחושב, מבין שהסיכוי כבר אבד.

עוד מעט הם לכאן מגיעים, ואותו על כורחו מביאים. ישקוהו באופיום ובשפע יינות, עד שיאבד את העשתונות.

מאחורי ההרים אט אט השמש גלשה, יעקב ממתין, אומר הוא וידוי בלחישת.

אי שם צבוע מרים את קולו, הפסגות ניבטות ממולו. פניהם לשמים אומרות בלי מילים, אכן החיים לא קלים.

והנה לפתע שומע הוא קול נגינה, ואת הכלה מובילים כבר לשם ברינה.

וכמו משינה הוא פתאום מתנער, ומתחיל ללכת מהר. הוא רק ייכנס וייקח מחדרו, את חפציו וצרוורו.

הולך לאיטו כמו אל מותו. מגיע הוא לשער פותח דרכו.

הוא מביט אל תוך האולם המואר, ריח היין באפו כבר בער.

אמר רבא אמר רב פפא, אותיות הוא רואה כמו מתוך הגמרא.

מדברות קוראות זועקות במורא, מה לך ר' יענקל, ברח מהרה!

התזמורת מנגנת והכלה בראש יושבת – יעקב, וסביבה עשרות זרי פרחים.

ואביה ואמה ביחד עם כל בני השבט – יעקב, להביא אותך הם כבר הולכים.

ובראש ההר, בשעות הליל, האפלות והדמומות מטפס לו יעקב חרש בעיניים עצומות.

משני צידיו שוחות לעומק, לטרפן הן שוחרות, אך יעקב כלל אינו חושש ופניו בזיו מאירות.

דרך התורה אחת היא ובדרך זו אצעד, טוב יותר להתרסק כאן וממנה לא לנטות לצד.

אין דבר שיטיל מורא על לב בן ישראל, רק ילך בדרך התורה וישמור אותו האל.

בואו להשתחרר מהמשקפיים

הסרת משקפיים בלייזר עושים בבית חולים

■ ללא שימוש בסכין ■ אפשרות לחזרה מיידית לשיגרה

אסותא
הסרת משקפיים בלייזר
אופטיק

לבדיקת התאמה חינם:

03-7922031

חוזרים לשגרה עם שיפור בתזונה

לא רק פיתה עם שוקולד - כיצד נשכנע את הילדים לאכול סנדוויץ' בריא יותר? • הדס יריב (M.Sc, MBA) טכנולוגית מזון ומוסמכת בתזונה יועצת מדעית בקבוצת מאפיות ברמן בטיפים חשובים איך לשכנע את הילדים

אז, הילדים לא אוהבים לאכול סנדוויץ' בריא יותר? • הדס יריב (M.Sc, MBA) טכנולוגית מזון ומוסמכת בתזונה יועצת מדעית בקבוצת מאפיות ברמן בטיפים חשובים איך לשכנע את הילדים

מנסים - נכון שאצל מרבית הילדים פיתה או לחמניה מתוקה הן הבחירה המועדפת לכריך, אבל אנחנו כבר יודעים שזו לא הבחירה הבריאה. לכן ננסו לצרור לחמים מדגנים מלאים בבית גם בארוחת ערב, כדי שהילדים יתרגלו לטעם. אם ממש מתקשים, אפשר בהתחלה לשלב - לעשות כריך "שחמט" - פרוסה אחת מדגנים מלאים, שנייה מקמח חיטה מלא. בשוק יש מגוון של לחמים ולחמניות בעלי מרקם חלק ורך, כזה שילדים מעדיפים. כדאי לנסות כל סוג יותר מפעם אחת.

מגשים יפה - לא רק במסעדה, גם בבית, בבית הספר ואצלנו בעבודה אנחנו "אוכלים עם העיניים". כל שגשג את הכריך בצורה יפה, בעטיפה יפה, בקופסה יפה, אולי אפילו עם מילת חיבה או ברכה ליום לימודים מוצלח, כך רב יותר הסיכוי שהכריך ייאלל. יש היום מגוון של קופסאות שאפשר לסדר בהם בצורה יפה ומגרה את ארוחת העשר.

מעניקים דוגמה אישית - כן, אנחנו, ההורים, חשוב שנראה דוגמה אישית בכל הקשור לתזונה בריאה. הדוגמה האישית חזקה הרבה יותר מכל הסבר מילולי, וחשוב מאוד שתהיה הלימה בין מה שאנחנו אומרים לילדים, לאופן שבו אנחנו מתנהגים. ילדים נוטים לחקות את ההורים, לכן חשוב שנאכל בריא בבית ומחוץ לבית, ואולי אפילו נכין גם עבורנו כריך מזין ומשביע ליום עבודה.

והכי חשוב - לא מכריחים, לא צועקים, העיקר שהילדים יהיו שבעים.

לבצע פעילויות כגון ריצה, הליכה וקפיצה בצורה הטובה ביותר. המזון חיוני וחשוב גם לפעילויות המוח: ללמידה, חשיבה וריכוז. גוף שאינו מקבל את ה"דלק" הנכון, יתפקד בצורה הרבה פחות טובה.

מתכננים - מכינים יחד מראש טבלת כריכים שבועית שתפרט מהי הארוחה בכל יום בשבוע. חשוב לזכור לגוון את סוגי הממרח וגם את סוג הלחם - שלא ישעמם. את הטבלה תולים במקום בולט בבית, ומעלה אין צורך בוויכוחים ובדיונים על הכריך של מחר.

משתפים ומקנים כישורי חיים - קחו את הילדים אתכם לקניות בסופר השכונתי או היכן שאתם מבצעים רכישות מזון. שתפו את הילדים בקניית המצרכים לארוחת העשר. הסופר הוא מקום מצוין ללמד אותם על מחלקות וקבוצות מזון, הוא מאפשר ליצור שיח על תזונה נבונה ועל בחירה. ואם לא ממהרים לפעילות הבאה, זה יכול להיות גם בילוי אחה"צ נפלא.

מכינים ביחד ממרחים - גם המטבח יכול לספק בילוי משותף ומהנה. אפשר להכין יחד עם הילדים ממרחים בריאים כמו ממרח חומס, ממרח ביצים, ממרחי עדשים. כשהילדים מכינים, הם לרוב גם מוכנים יותר להתנסות בטעמים חדשים.

מגוונים - ארוחת עשר לא חייבת להיות כל יום

תקופת החגים תמה ושנת הלימודים מתחדשת ואיתה סדר היום הרגיל של השגרה. בין כל ההכנות חשוב גם לתכנן את ארוחת העשר. שתהיה בריאה, מזינה ותספק לילדים את מה שהם צריכים כדי להיות שבעים ומרוכזים לאורך יום הלימודים.

ארוחת עשר היא לרוב הארוחה הראשונה של היום, לכן חשוב שהכריך יכיל רכיבים מזינים: הלחם או הלחמניה - עדיף שיהיו מדגנים מלאים. הממרח יכול להיות חלבוני או שומני ומומלץ תמיד לצרף לצד הכריך ירקות טריים, חתוכים וגם פירות טריים, וכמובן אך ורק מים ללא תוספים וסוכרים מיותרים. ובכל זאת, לא כל הילדים מוכנים לגוון, לנסות ולהתנסות בכריכים שונים.

מה כדאי לאכול בארוחת עשר?

ארוחת עשר היא לעיתים קרובות הארוחה הראשונה של היום. הילדים יוצאים מהבית לאחר ששתו משקה כלשהו

אך לעיתים לא אכלו. לכן חשוב שהכריך יכיל רכיבים מזינים: הלחם/לחמניה - עדיף שיהיו מדגנים מלאים. הממרח יכול להיות חלבוני - גבינה לבנה או צהובה, ממרח קטניות, ממרח טונה, ביצה או ממרח שומני - אבוקדו, טחינה, חמאת בוטנים. מומלץ לצרף לצד הכריך ירקות טריים חתוכים וגם פירות טריים, וכמובן אך ורק מים ללא תוספים וסוכרים מיותרים. ובכל זאת, לא כל הילדים מוכנים לגוון, לנסות ולהתנסות בכריכים שונים. אז אספנו עבורכם טיפים חשובים איך לשכנע את הילדים.

איך מתחילים? זכרו את כל המימים החשובים: מסבירים - ילדים אוהבים הסברים, וידע זה כוח. ילדים אוהבים לשאול שאלות ולקבל תשובות בהתאם. חשוב להסביר לילדים שלאורך יום הלימודים הגוף ולא פחות חשוב - המוח - זקוקים לאנרגיה, לוויטמינים ולמינרלים. מזון בריא מספק רכיבים אלו ומאפשר לגוף שלנו

קצרים

חמצן ריפא פצע כרוני

מחקר חדש שערכה מכבי שירותי בריאות בחולים עם פצעים קשיי ריפוי פורסם במגזין הרפואי הנחשב **Journal of wound care**. חולים שפצעיהם הכרוניים לא נסגרו 5 שנים, נרפאו לאחר 52 ימי שימוש בטכנולוגיה חדשה לטיפול בחמצן מקומי

במחקר רב מרפאתי שערכה מכבי שירותי בריאות בחולים עם פצעים קשיי ריפוי, שטופלו בין 7 חודשים ל-5 שנים בטכנולוגיות שונות ללא הצלחה, נמצא כי טיפול בחמצן מקומי, בטכנולוגיה פורצת דרך הביאה לריפוי של 47 עד 57 אחוזים מהפצעים לאחר 52 ימי טיפול, בממוצע. שטחם של הפצעים שלא נרפאו לחלוטין הצטמצם משמעותית ב-74%-83%. במחקר נמצא כי תהליך החלמת הפצעים הפך ליעיל פי 18, בהשוואה לריפוי פצעים בגישות אחרות, בזכות העשרתם בחמצן מקומי 24 שעות ביממה. ד"ר חנה קאופמן, מומחית בכירורגיה אורטופדית, מנהלת מרפאת פצע, מחוז צפון-חיפה במכבי שרותי בריאות היא החוקרת הראשית במחקר, שתוצאותיו פורסמו במגזין הרפואי הנחשב **Journal of wound care**. השתתפו גם ד"ר מקסים גורביץ', מהמרכז הרפואי הלל יפה; ד"ר ערן תמיר, מהמרכז הרפואי אסף הרופא; ד"ר אלעד קרן, מכבי שירותי בריאות ב"ש; ד"ר אלכסנדר ליפקין, המרכז הרפואי וולפסון ומכבי שירותי בריאות חולון; וד"ר פאול הייס, מבית החולים אדנברוקס, שבקיימברידג', אנגליה. בעקבות המחקר, מכבי שירותי בריאות היא הקופה הראשונה שהכלילה את הטכנולוגיה בסל שירותיה במימון מלא.

ד"ר חנה קאופמן: "פצע כרוני זקוק לחמצן לשם החלמתו בכמות גבוהה פי 5 מצריכה של רקמה בריאה. הטיפול בחמצן מקומי הוא כלי חשוב וייחודי בהתמודדות עם פצעים קשיי ריפוי, כי רוב הפצעים סובלים מדרגה זאת או אחרת של מחסור בחמצן (היפוקסיה). בהתבסס על הספרות המקצועית ופילוט ראשוני שעשינו החלטנו לערוך את המחקר בטכנולוגיה שמזרימה חמצן מקומי 24/7 ישירות לפצע. חמצן עוזר ליצירת כלי דם חדשים, לחילוף חומרים בתא וליצור אנרגיה, לפעילות אנטי בקטריאלית, לחיזוק רקמת הצלקת ולהחשת סגירתם של פצעים. קרוב למחצית מהפצעים שלא נרפאו במשך חודשים ארוכים הצליחו להיסגר במהירות מרשימה".

המחקר נערך במשך 3 שנים (2014 - 2017), בהשתתפות 100 חולים שטופלו ב-6 מרפאות פצעים של מכבי שירותי בריאות. למחקר גויסו חולים שסיכויי ההחלמה של פצעיהם היו נמוכים בגלל הסוכרת, מחלות בכלי הדם ומחלות נלוות מהם סבלו. לפני כניסתם למחקר, טופלו במגוון רחב של טיפולים וחבישות מתקדמות ופצעיהם לא החלימו. הגיל הממוצע של החולים היה 66.9, 62% מהנחקרים היו גברים. 48 מהחולים סבלו מפצעים על רקע בעיות ורידיים. 27 מפצעים שנבעו ממחלות עורקים. 13 מכיבים סוכרתיים. 4 פצעים לאחר טראומה. 3 מפצעי לחץ. 3 חולים עם כוויות ו-3 חולים עם פצעי ניתוח שלא נרפאו.

טכנולוגיית נטרוקס מאושרת על ידי ה-FDA ומשרד הבריאות לטיפול בפצעים סוכרתיים, בכיבים ורידיים, בפצעי טראומה, בפצעי ניתוח שאינם נסגרים ועוד. טכנולוגיית נטרוקס מורכבת ממחולל חמצן קטן, המספק לפצע 98% חמצן טהור ולחות, באמצעות צינורית דקה וממברנה המונחת על 'מיטת' הפצע. המכשיר קטן (כגודל טלפון נייד), שקט ודיסקרטי, נישא על גופו של המטופל ומאפשר טיפול רציף גם בליילה. יעילות הטיפול הוכחה בשורה של מחקרים קליניים. הטכנולוגיה נכללת בבריטניה בקווים המנחים לריפוי פצעים. היא זמינה למבוטחי מכבי וכללית (במרפאת פצע בביה"ח בילינסון)

בס"ד

קרקעות "רחובות 2" החדשה

*הקרקע אינה זמינה לבנייה מיידית

✓ אמינות
✓ מקצועיות
✓ מובילות

הזדמנות אחרונה להשקעה בטוחה
בעיר הנדל"ן המובילה

לאור הביקוש איתרנו עבורכם
יחידות קרקע נוספות:

רק 99,000 ₪

*2943

המרכז הארצי
לקרקעות
השקעה בקרקע בטוחה

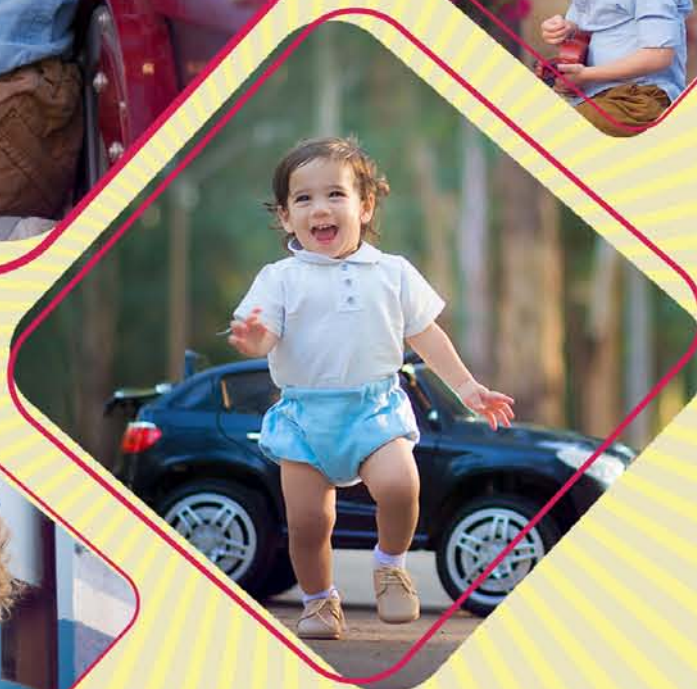

S.B 0527656787

SARA TZABARI
PHOTOGRAPHY

להנציח רגעים בלתי נשכחים

Summer

אל תאמרי לא היה לי זמן...
החופש הגיע וזה הזמן לקחת את הילדים
ליום כיף וחוויה של צילומי חוץ
ולהנציח רגעים קסומים ובלתי נשכחים...

מחכה למתוקים שלכם, שרה : 0526102024

בקרוב אתר שלי - www.saratz.co.il
דוא"ל - studiosaratz@gmail.com

ניו בורן / קייק סמאש / חלאקה / ילדים / בת מצווה / הפקות / תדמית / צילומי חוץ ... ועוד.

We have the best English teachers*

* יש לנו את המורים הטובים
ביותר לאנגלית!

קורסי בוקר וערב לבחירתכם:

אנגלית - מתחילים

15 מפגשים (60 ש"ל)
+ סדנא מיוחדת לחסרי ידע

אנגלית - מתקדמים

15 מפגשים (60 ש"ל)

עלות למשתתף - 300 ₪

הפתיחה בקרוב
מס' המקומות מוגבל - הקודם זוכה

לפרטים והרשמה:
03-770-7300/1

הכוון תעסוקתי

בני ברק

משרד העבודה הרווחה
והשירותים החברתיים

צוריאל קריספל / סגן ראש העיר אלעד

"לעולם יקדים אדם תפילה לצרה"

לפני האסון, היינו יכולים למנוע את המקרה הנורא! אילו היינו בוכים אתמול, לא הייתה סיבה להביא עלינו היום את האסון, שכן המטרה כבר הושגה! אם כך, גדולה התביעה עלינו – למה לא בכינו אתמול! החפץ חיים זצ"ל היה רגיל לעורר שיש להיזהר להתפלל ולבקש בכוונה בשעה שטוב לאדם והוא בשלווה, כמו בשעה שהוא חולה ח"ו, כמו שאמרו חז"ל, "לעולם יקדים אדם תפילה לצרה" (סנהדרין מד ע"ב), ומה עניין הזהירות לכאן? אלא שאם אנו רוצים להינצל מהמחלות ושאר צרות ואסונות, שכל מטרתם היא כדי שנצטק אל ה', עלינו להתפלל עכשיו, ובכך נחסוך מאתנו ומיקירנו את כל הצרות שלא תבאנה ח"ו בע"ה.

לצערנו, נמצאים אנו בעיצומה של מערכת אזורית מסובכת שדומה שמעולם לא היה איום כזה על העם הישוב בציון, כאשר האסלם הקיצוני והרדיקלי משתולל וטובח באין מפריע, המעצמות העולמיות מתנערות מאחריות בבחינת "וגם איש שלומי אשר בטחתי בו הגדיל עלי עקב", "משנאינו נשאו ראש", "מבחוץ חרב ומחדרים אימה" הטרור הפלסטיני משתולל בחוצות ואנשים נדקרים ונשחטים על ימין ועל שמאל, שומה עלינו לקיים את דברי חז"ל, "לך עמי בוא בחדריך" להתכנס לחדרי תורה ולחדרי תפילה ולהעלות שוועתנו בפני בורא עולם, המצפה מאתנו לתפילה ולזעקה, לשינוי בין אדם לחברו, ובין אדם למקום, ותשובה, ותפילה, וצדקה, יעבירו את רוע הגזירה, אכי"ר.

בברכת שבת שלום ומבורך
צוריאל

כי מי נח זאת לי (מתוך ההפטרות) חז"ל (זוהר בראשית סו ע"ב) למדו מכאן, שתבעו את נח על המבול, ולכן נקרא המבול על שמו "מי נח".

ולכאורה, בני דורו שחטאו בגזל ובעריות הם האשמים בגזר הדין של הכליה, ומדוע נתבע נח שהיה צדיק בדורו על מעשיהם? ומבואר, שכיון שהיה צדיק תמים, היה לו להתפלל ולבקש רחמים על דורו, ומשלא ביקש – נקרא המבול על שמו. ביאור הדבר, שהרי לאחר המבול כשיצא נח מהתיבה וראה את החורבן, נתעורר בבכייה והקריב קרבנות להשי"ת, מריח הניחוח של קרבנות נח, נשבע הקב"ה שלא יביא עוד מבול לשחת הארץ, כמו שנאמר, "וירח את ריח הניחוח" וכו'.

ועל כך נתבע נח, הנה כאשר נתעוררת לתפילה ולהתרחקות, ידעת להקריב קרבנות לנחת רוח להשי"ת, ובכוחך השפעת שישבע השי"ת שלא יהיה עוד מבול, א"כ מדוע לא התעלית לדרגה זו קודם המבול? מדוע לא ביקשת רחמים בדמעות שליש קודם גזר הדין והיית יכול לבטלו? יסוד זה מצינו בדברי חז"ל (ילקוט שירמיה רמז שכז) על הפסוק "על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו", שכשראו בני הגלות שירמיה הנביא פורש מהם, "געו כולם בבכייה וצווחו, רבינו ירמיהו הרי אתה מניחני", שם בכו, שנאמר "על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו", ענה ירמיה ואמר להם, 'מעיד אני עלי שמים וארץ, אילו בכיתם בכיה אחת עד שהייתם בציון, לא גליתם'. אסונות קורים כדי שנצטער ונתעורר להתפלל ולזעוק להקב"ה, אלא שאם זו המטרה, הרי אילו היינו זועקים להקב"ה

יש להיזהר להתפלל ולבקש בכוונה בשעה שטוב לאדם והוא בשלווה, כמו בשעה שהוא חולה ח"ו, כמו שאמרו חז"ל, "לעולם יקדים אדם תפילה לצרה" (סנהדרין מד ע"ב), ומה עניין הזהירות לכאן? אלא שאם אנו רוצים להינצל מהמחלות ושאר צרות ואסונות, שכל מטרתם היא כדי שנצטק אל ה', עלינו להתפלל עכשיו, ובכך נחסוך מאתנו ומיקירנו את כל הצרות שלא תבאנה ח"ו בע"ה

דברים טובים מהמטבח

הילה פלאח | hila@kav-itonut.co.il

1

3

1 כדורי סויה בציפוי קורנפלקס על מצע קרם בטטה

1

מצרכים:

שבבי סויה(בטעם בקר) 100 גרם
קורנפלקס 20 גר
קשיו קצוץ 20 גר
אגוזים קלויים 20 גרם
צ'ילי מתוק 3 כפות
בצל ירוק חופן
מלח 1 כף
פלפל טחון חצי כף
מעט פירורי לחם

אופן ההכנה:

1. משרים סויה במים חמים מסננים ומערבבים עם האגוזים קשיו פלפל מלח וצ'ילי מתוק ובצל ירוק
2. מהתערובת שנוצרה נכין כדורים קטנים בגודל כדורי פלאפל ואז נצפה אותם בפירורי לחם וקורנפלקס קצוץ
3. לאחר מכן ניתן לטגן או לאפות את הכדורים

להכנת הקרם בטטה:

בסיר עמוק נבשל 4 יח בטטה עד ריכוך נסנו ונעביר למגמי'קס, נוסיף מלח פלפל שום ושמן עד לקבלת מרקם חלק

להגשה: את הקרם בטטה שנוצר נניח על צלחת הגשה ומעל נניח את הכדורים שיצרנו. מומלץ לאכול חם!

באדיבות: גיא מישלי, שף SODEXO ON SITE

2 עוף בלימון וצ'ילי

2

המותג מאסטר שף מציע מתכון לנאגטס ברוטב לימון וצ'ילי. מתכון טעים ומפנק תוך 5 דקות! מושלם לאירוח לצד אורז לבן או סתם לנשנוש בשעות הערב

מצרכים:

2 כוסות בלילת נאגטס מאסטר שף
1 ו-1/2 כוסות מים קרים
מעט מלח
400 גרם חזה עוף שלם, ללא עצמות
שמן לטיגון עמוק
1 כף רכז עגבניות
3 כוסות מים

לרוטב:

1/3 כוס מיץ לימון
1/3 כוס מים רותחים
1/2 כוס רוטב צ'ילי מתוק מאסטר שף
1/2 לימון טרי
1/2 כפית מלח

עיטור:

שומשום לבן

להגשה:

אורז מוכן להגשה, שומשום

אופן ההכנה:

1. מכינים את הנאגטס: חותכים את העוף לקוביות בגודל 3 ס"מ.
2. בקערה גדולה שמים את תערובת הנאגטס ומוסיפים מים ומלח. טורפים היטב.
3. טובלים את קוביות העוף בבלילת הנאגטס ומטגנים בשמן עמוק עד הזהבה.
4. בינתיים מכינים את הרוטב: פורסים את הלימון למשולשים קטנים (עם הקליפה).
5. שמים במחבת גדולה מיץ לימון, מים, רוטב צ'ילי ומשולשי לימון ומבשלים במשך 5 דקות.
6. מעבירים את הנאגטס המוכנים לרוטב צ'ילי ולימון, מערבבים ומגישים מעל אורז עם שומשום מעל.

3 סלט בורגול עדשים, גזר וטונה

מצרכים:

קופסא של נתחי טונה בהירה בשמן זית כתית מעולה
2 כוסות בורגול מושרה במים חמים
1 כוס עדשים חומות
3 כפות שמן קנולה
2 בצלים קצוצים
2 גזר קלוף ומגורד
3 כוסות מים רותחים
מלח
פלפל
כמון

אופן ההכנה:

1. משרים את הבורגול במים חמים כשעה. שוטפים ומסננים היטב.
2. מטגנים את הבצלים עם השמן זית שסונן מהטונה עד שהם מזהיבים ומוסיפים את העדשים והמים.
3. מרתיחים את המים, מוסיפים את המלח, הפלפל והכמון ומנמיכים את האש לאחר הרתיחה.
4. מבשלים במשך 30 דקות להוסיף את הבורגול והגזר, מערבבים ומכבים את האש. משאירים מכוסה במשך

5 מאפה כדורי לחם על תבשיל בשר

(מתכון לסיר מרובע)

מצרכים לבצק:

3 כוסות קמח לבן
כף שמרים יבשים
כוס ורבע מים פושרים
רבע כוס שמן זית
כפית מלח
כפית סוכר

מצרכים למלית:

500 גרם בשר בקר טחון
3 כפות שמן זית
1 קופסא עגבניות מרוסקות
1 בצל קצוץ
3 שיני שום קצוצות
חצי כפית צ'ילי יבש גרוס
חצי כפית מלח
רבע כוס מים
2 כפות טריאקי
כפית כמון

מצרכים למלית:

51 ביצה טרופה
מעט סילאן מהול במים

אופן הכנת המלית:

1. במחבת מניחים את שמן הזית והבצל הקצוץ ומטגנים עד להשחמה.
2. מוסיפים את הבשר ושאר המצרכים מלבד המים, מערבבים כ- 5 דקות ומוסיפים מים.
3. מבשלים 5 דקות נוספות מסירים מהאש ומניחים את המלית בתוך הסיר המרובע.

אופן הכנת הבצק:

1. מערבבים בקערה את הקמח עם הסוכר והשמרים.
2. יוצרים גומה ומניחים בתוכה את המים, השמן והמלח, לשים לבצק גמיש ומעבירים לקערה משומנת, מכסים בשקית ומתפיחים כשעה.
3. לאחר שעה לשים שוב על משטח מקומח מעט ויוצרים כדורים בינוניים, מניחים את הכדורים על המלית.
4. מצפים בביצה טרופה ומשאירים להתפחה ל- 40 דקות נוספות.
5. מכניסים לתנור שחומם מראש ל- 180 מעלות ואופים כ- 35 דקות.

המתכון באדיבות הסירים של "סולתם"

5. 10 דקות, מוסיפים את נתחי הטונה בשמן זית ומערבבים קלות.

באדיבות: טונה סטארקיסט

4 מיני סמבוסק על מצע קרם פלפל קלוי וטחינה

חומרים:

לחמניות בריוש 2 יח'
גרגירי חומוס 100 גר'
ביצה קשה 2 יח'
עגבניות 6 יח'
גמבה 4 יח'
טחינה חצי כוס
בצל סגול קצוץ 2 יח'
צורר פטרוזיליה קצוץ
חצי כף פפריקה
כף שום כתוש
כף כמון
חצי כף פלפל שחור
חצי כף מלח
שתי כפות שמן

אופן הכנת המילוי:

1. בסיר עמוק נבשל את החומוס עד ריכוך(ניתן להוסיף אבקת סודה לזירוז התהליך) נסנן מהנוזלים ונצנן על מסננת.
2. במחבת נפרדת נטגן את הבצל הקצוץ עד להזהבה, נוסיף את גרגירי החומוס והתבלינים, לאחר ערבוב קל נוסיף את עשבי התיבול ונוריד מהאש.

להכנת קרם פלפל

1. נשמוור את הפלפלים ועגבניות בשלמותם ונכניס לתנור שחומם מראש על 240 מעלות רבע שעה(ניתן לצלות על הגריל).
2. לאחר מכן ננקה את הפלפלים ועגבניות מבפנים.
3. את הירקות הקלויים נטחן במג'מקס עד לקבלת מרקם אחיד.

להכנת הסמבוסק

לאחר התפחה ניצור גומות בלחמניות הבריוש ונמלא בתוכן מהמלית, נסגור ונהדק את הבצק היטב ניתן לטגן או לאפות בתנור על 160 מעלות 25 דקות

באדיבות: גיא מישלי, שף SODEXO ON SITE

קאקורו

מלאו בכל שורה או עמודה ספרות מ 1 עד 9, כך שיתקבל הסכום הרשום בראש העמודה או השורה. אין לרשום ספרה אחת פעמיים באותה שורה או עמודה.

	9	15		41	7	22	
15			18				8
31			17				
		14			6		
		6			6		
	12	8	6				
14			11			13	8
32			17				
	18				12		

			16	7			
		3			6		
		16				11	
	3			9			11
18					12	3	
4			9		14		
		6			3		
			10				

סודוקו

	6		8		5	1		
9		4				6		
			4		2		8	
		2					7	
5		8	2		7	3		6
	3					4		
	5		6		4			
		7				2		9
		6	7		9		5	

	4		9			1		
5			8			6	2	
		3	7			5		
	1			4			8	
		7		3	2	9		
	6		5				4	
		8			6	3		
	9	4			1			5
		1			8		7	

	9			1			8	
5	3	7			9		1	
			3	5		6		
	7		5					
9	4			2			5	3
					3		2	
		9		3	5			
	5		2			1	9	6
	6			4			3	

				6		2	7	
9	5		2					
	2					9		8
	9	2		1	4			6
			6		8			
1			3	9		4	5	
6		1					4	
					3		2	9
	7	9		4				

סודוקו 16

	6	7			2		3			10	14	11		15	12
	14				12	1					8	13		10	2
						11	6	2		7					9
8	10	3			14	9	13					4			1
14	9	12	10	11	3			4			6			8	13
				4	9			12		13	1	7	5		10
1	4	11		6					14	5				3	16
			7	1		16	8	9		15		12	4		
			8	14		10		11		5				9	15
		6			1	13	4	10		2	16		14	5	7
9			14	12	6	8		7		1			11		
7	13	5						14			9				
10	11	4	1	2					13	3		8	9		
			12	8		15							7		11
	16	14	6	3		7		1	9			15			5
15		8	5	13	11	14			6	12	10		4		

		1	4				7			2				6	10
13		8	6		10	3								15	7
				9	4		1	12	6	15	16	2		13	11
9	15			12	13		2			10		3	4		
	14		12	4				6			10	13	9	3	
16	10		5	8				3	13					4	15
				14	15			4	12		7	11	5		
3				7	9	5	2	14	1	15		10			
4		13					16	10		5		14		9	
		10		15	4		11	7		1			16	5	
	16	9		5				2	6	3		12	10	4	
		3		16	10		9	4	12	14		6		13	
	9		1	5		2			16			4	13	8	3
	11	6	3		9	13		8		14	2	16		15	12
15			16	14		12	6	13		3	4	10			
		4	13	10			16	1	9						

העמוד טעון גניזה

אל המקורות

היכן מופיעים הביטויים הבאים במקורות:

1. גולת הכותרת
2. גילה את לבו
3. גלגל חוזר בעולם

תשובות:

אחד משמונים שנים, ארבעים וחמש, ארבעים וחמש, ארבעים וחמש

טריוויה

1. "שבע טחנות" נמצאות על...
2. שמה הקודם "זאדי חנין"
3. קברו של הרמב"ם נמצא ב...
4. סמל העיר: תפוזים, מיקרוסקופ וספר

5. מרכז אזורי דתי על שם שר הפנים בעבר
6. על שם מי כפר הנוער ימין אורד?
7. נקראת גם "עיר האבות"
8. הנחל הזורם בתוך נהריה הוא...

9. מי יותר צפוני: פתח תקווה או רעננה?
10. מי יותר דרומית: נס ציונה או ראשון לציון?
11. שכונת נווה שאנן נמצאת בערים...
12. שמו העברי של צומת בית - ליד

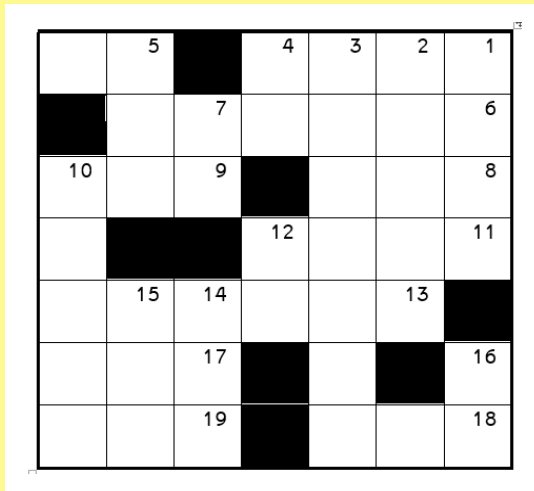
13. מושב בארץ על שם עיר בעירק
14. מה שמו העברי של הר ג'וזדר שבגולן?
15. שם מקום המורכב משני אברים בגוף
16. שכונה בשם דומה בירושלים, חיפה ות"א

תשובות:

אמא - שון

91. לוחם מאל: 91 שטח מחצית 71 שטח 81 לוחם שטח
71 שטח, 81 שטח, 91 שטח, 11 לוחם, 11 לוחם, 11 לוחם
6. לוחם 8 שטח, 11 שטח, 11 שטח, 11 שטח, 11 שטח
בטח 9 שטח, 11 שטח, 11 שטח, 11 שטח, 11 שטח

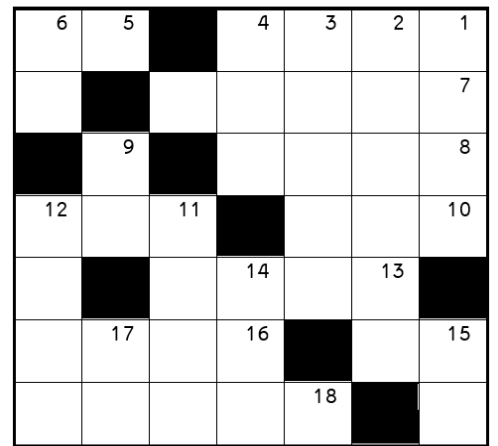
התשבצים באדיבות עוזי קייש

1. מעבד עורות. "אין נותנין עורות ל ____" (שבת א ח)
5. לא כל שכן, בודאי ובודאי. "אחת כמה וכמה" (ברכות סא:)
6. מוקיון, ליצן, להטוטן. "מוקיון" (עבודה זרה יח:)
8. התפלל כחזן לפני העמוד בבית הכנסת. "ש ____ לפני התיבה" (תענית כה:)
9. ישועה, ניצחון. "מי העיר ממזרח ____ יקראהו לרגלו" (ישעיה מא ב)
11. שזור. "אלא ____ וארוג" (כלאים ט ח)
13. מעמד, קיום, עמידה. "ולא תהיה לכם ____" (ויקרא כו ז)
17. צנוע. "והאיש משה ____ מאד" (במדבר יב ג)
18. אל תגנה אחרים בדבר שאתה עצמך לקוי בו. " ____ שבך אל תאמר לחברך" (בבא מציעא נט:)
19. בן המדת האגני, ראש השרים בחצר המלך אחשורוש וצורר היהודים. (אסתר ג א)

1. כלי קיבול למי שפכים. " ____ של מימי רגלים" (בבא בתרא פט:)
2. בערות, חוסר ידיעה והשכלה. "דברי ____" (נידה סט:)
3. פרט, ענין קטן ודק ביותר. "שאין בקיאיין ב ____ מצות כישראל" (יבמות מח:) (לא בלשון סמיכות רבים)
4. קיצור המילים: נרו יאיר.
5. כרך, קשר, שם עדי. "על לבך תמיד ____" (משלי ו כא)
7. מפרשיות השבוע. (בהיפוך אותיות)
10. כד. "מן ה ____ של זהב" (יומא ד ה)
12. קיצור המילים: יעלה ויבוא.
14. שם של מטבע קטן, נקרא גם "גרה". "נותן אדם ____ לחנוני ולנחתום" (עירובין ז יא)
15. ספרו. "שבעה עשר יובלות ____ ישראל" (ערכין יב:) (בהיפוך אותיות)
16. כנוי ליין. "ו ____ ענב" (דברים לב יד)

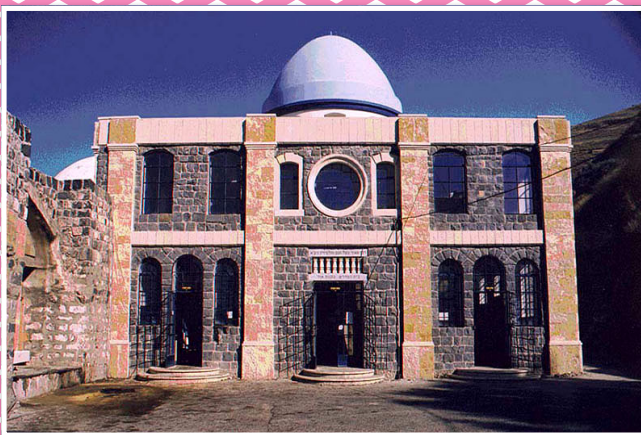
תשבצים

1. החלק התחתון והרך של האוזן. "מפני מה אוזן כולה קשה וה ____ רכה" (כתובות ה:)
5. אינו מסוגל להבין דבר. "שאין לו ____ בקדקדו" (מנחות פ:) (בכתיב חסר)
7. כדרך תרגול. "ותרנגולת שקראה ____" (שבת סז:)
8. שפע, מצבו של הרוה. "ותוציאנו ל ____" (תה' סו יב)
10. מלכות לציד חיות, עופות או דגים. "מזרה ה ____ בעיני" (משלי א יז) (בהיפוך אותיות)
11. ביצה, מקוה מים מעטים ועכורים. "וכמה הוא ____ מים" (שבת יא ד)
13. חלת דבש. "ויטבל אותה ב ____ הדבש" (שמואל א יד כז) (לא בלשון סמיכות)
15. שריו בתענית.
16. לשון שבועה, ביחוד שבועה לאיסור, שבועת חרם או הינזרות מדבר-מה. " ____ פרות" (נדרים ז ו)
18. בגד רחב להתעטף בו. "המחלצות וה ____" (ישעיה ג כב)

1. מכתב, הודעה בכתב, פרטית או רשמית. "נערו ו ____ פתוחה בידו" (נחמיה ו ה)
2. בגד, כסות לגוף, מדים. " ____ מלכות" (אסתר ו ח) (בלשון רבים)
3. חשון בנים. "הולך ____" (בראשית טו ב) (בהיפוך אותיות)
4. קרה, נעשה. "לא ידענו מה ____ לו" (שמות לב א)
6. יחס של רצון וחביבה. "רוח ____" (זכריה יב י)
9. רקב, ריקבון. "שרשם כ ____ יהיה" (ישעיה ה כד)
11. שגור, רגיל בפה, שוטף. "הם כפי כל אדם ואין טועין בהם" (רש' מנחות לב:) (בלשון יחיד)
12. לפני, בטרם. "גגות ש ____ שלף יבש" (תהלים קכט ו)
14. דרך, דרס, בעט. "הכה בכפך ו ____ ברגלך" (יחזקאל ו יא)
15. עגלה שממעל לה כילה למחסה על הנוסעים או על המטען. "שש עגלת ____" (במדבר ז ג)
17. קיצור המילים: נהר פרת.

זהו את האתר המופיע בתמונה!

צילום: ויקיפדיה

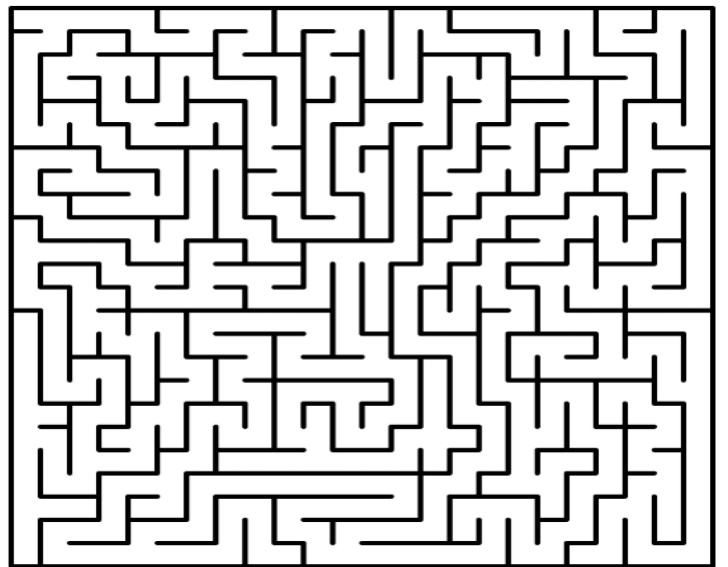
בשבוע שעבר: ים המלח

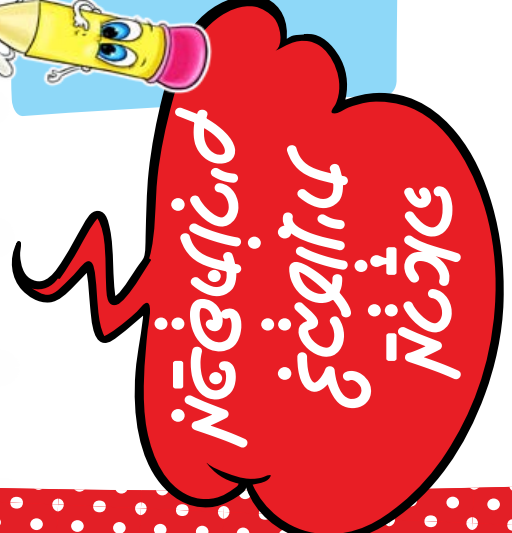
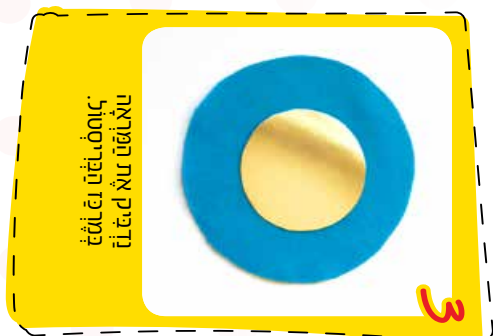
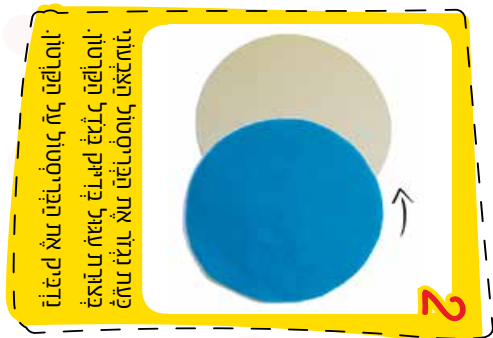
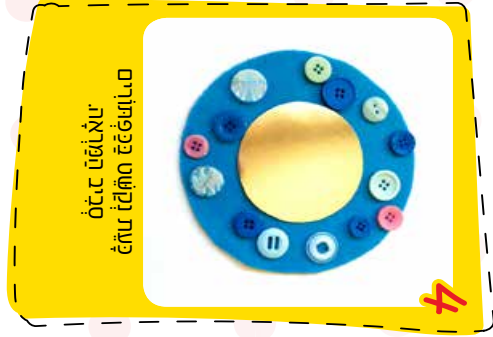

צילום: ויקיפדיה

מראה מקום

מבוך

٤٠
 ٤٠

אתר החדשות של הציבור החרדי

האתר היחיד שמסקר מכל הזירות

המקומיות בכל רחבי הארץ בכל זמן

ספה + לאב סיט
₪ **4,990**

ספה מעוצבת 2.80 מ'
₪ **4,980**

בבדי קטיפה מיטה מעוצבת
כולל ארגז מצעים!
₪ **3,990**

אחרי החגים... ממשיכים את מבצעי החגים!

מערכת ישיבה פינתית
במחיר מיוחד!

(אגוז אמריקאי) + ארבע כסאות
₪ **4,990**

סט עיצובי
במחיר מיוחד!

רהיטי קיבוץ השלושה
כך קונים רהיטים בולט!

—   www.3furniture.com —

מחלקה מיוחדת
למעצבים ואדריכלים
לשירותכם!

שעות פתיחה:
א'-ה' 9:30-21:00
שישי 9:30-14:00
שעה מציאת השבת עד 23:00

פתח תקוה ז'בוטינסקי 98, 03-9216658

אשדוד האורגים 2, 08-6641555